

Yaşar 2018 Sürdürülebilirlik Raporu

Yaşar 2018 Sürdürülebilirlik Raporu

Yönetimin Mesajı.....	4
Rapor Hakkında.....	5
Yaşar Topluluğu.....	6
Yaşar Topluluğu Misyonu ve Kurumsal Değerleri.....	6
Yaşar Topluluğu Yönetim Kurulu ve Üst Yönetim.....	7
Kurumsal Profil.....	8
Sürdürülebilirlik Yönetimi.....	10
Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleriyle Uyumluluk.....	10
Sürdürülebilir Kalkınma Politikası.....	12
Sürdürülebilirlik Öncelikleri.....	13
Sürdürülebilirlik Yolculuğu.....	14
2018 Öne Çıkanlar.....	16
2018 Yılında Topluluk Şirketlerinde Önemli Gelişmeler.....	18

İŞE İYİ BAKMAK.....	22
Ekonomik Performans.....	26
Ekonomik Performansın Paydaşlar Üzerinde Etkisi.....	26
Paydaş Diyalogu.....	27
Etik ve Uyum.....	28
Kurumsal Yönetim.....	28
İş Etiği.....	29
Yolsuzlukla Mücadele.....	30
Risk Yönetimi.....	30
Üyelikler.....	32

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK.....	34
Çalışan Profili.....	38
Çalışan Hakları.....	42
Uygun Çalışma Koşulları.....	42
İşe Alım.....	44
Çalışanlara Sunulan Haklar.....	45
Çalışan Gelişimi.....	46
Eğitim ve Gelişim Faaliyetleri.....	46
Kariyer Yönetim Sistemi.....	47
İş Sağlığı ve Güvenliği.....	47
İSG Kurulları.....	49
İş Kazaları ve Kayıp Günler.....	50

TOPLUMA İYİ BAKMAK.....	54
Tüketici ve Müşteri Sağlığı ve Güvenliği.....	59
Tüketici ve Müşteri Bilgilendirmesi ve Etik Pazarlama.....	62
Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti.....	62
Kalite, İnovasyon ve Ar-Ge.....	64
Kalite Yönetimi.....	64
İnovasyon ve Ar-Ge Çalışmaları.....	64
Yönetim Sistemleri ve Ürün/Hizmet Uygunluğu.....	64
Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık.....	70
Hayvan Refahı.....	70
Toplumsal Yatırım Çalışmaları.....	71
Yerel Ekonomiye Katkı.....	71
Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı.....	71
Pınar Enstitüsü.....	72
Kültür ve Sanat Faaliyetleri.....	74
Sponsorluklar.....	76
Yaşar Üniversitesi.....	76

İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK.....	78
Tedarik Zinciri Yönetimi.....	82

ÇEVREYE İYİ BAKMAK.....	86
Çevre Yönetimi.....	90
Su Yönetimi.....	90
Enerji ve İklim Yönetimi.....	95
Atık Yönetimi.....	100

Ödüllerimiz.....	102
------------------	-----

EKLER.....	104
GRI Standartları İçerik Endeksi.....	104
BM KİS İlkeleri Endeksi.....	109

Yönetimin Mesajı

102-14

Değerli Paydaşlarımız,

Bu yıl sekizincisini yayınladığımız Sürdürülebilirlik Raporumuzla, Toplumumuzun geleceğe yönelik sürdürülebilir gelişim hedefini, kaynakların verimli kullanımı ve dünya kaynaklarının gelecek nesillere taşınmasına yönelik katkımızı, iklim değişikliği ile mücadelede benimsediğimiz yaklaşımı ve sürdürülebilir kalkınmayı destekleyici hedeflerimizi paydaşlarımızın dikkatine sunuyoruz.

Geleceğin ihtiyaçlarını ve gelecekte karşılaşılabilecek engelleri bugünden görek sürdürülebilirlik yolunda önemli adımlar atıyoruz. Ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarıyla ele aldığımız sürdürülebilirlik kavramını iş süreçlerimizle bütünleştirerek ve doğaya ve insana saygılı, tüm paydaşlarımız için değer yaratma odaklı iş yapış biçimimizi tüm faaliyetlerimizin temeline alarak, süreçlerimizin tamamını "iyi bakmak" esasına göre yönetiyor ve düzenliyoruz.

Tüm Yaşar Topluluğu şirketlerinin üst yönetimden başlayarak, faaliyetlerimizi yöneten, uygulayan ve kontrol eden her kademedeki çalışanımızın, çalışmalarını sürdürülebilirlik esasına uygun şekilde gerçekleştirmesini sağlayarak faaliyetlerimizi sürdürülebilir değer yaratma ve bu değeri tüm paydaşlarımızla paylaşma felsefesiyle gerçekleştirmekteyiz.

Yaşar Topluluğu olarak iş dünyasının, sürdürülebilir büyüme ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne ulaşma konusundaki kritik rolünün bilincindeyiz. Bu doğrultuda UN Global Compact'e desteğimiz ve ilkeleri'ne bağlılığımız artan şekilde devam etmekte. Buradan hareketle iş hedeflerimizi Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile ilişkilendirdik. Esasen 2016 yılında başlattığımız bu çalışmayı tüm Topluluk şirketlerinde alt strateji ve eylem planları yoluyla uygulamaya alarak, hedeflerimize ulaşmayı amaçlıyoruz. Sürdürülebilir Kalkınma Komitemiz liderliğinde yürüttüğümüz ve paydaş katılımını öncelikli tutan sürdürülebilirlik yönetimimizi, sahip olduğumuz geniş değer zincirini de kapsayacak şekilde biçimlendirerek her geçen gün geliştiriyoruz.

Tüm paydaşlarımıza daha iyi bir yaşam sunmak için çalışıyor, hedefimize ulaşmak için işimize, çalışanlarımıza, topluma, iş ortaklarımıza ve çevreye iyi bakıyoruz.

"İşimize iyi bakarak" ekonomik performansımızı her geçen yıl artırıyor, kurumsal yönetim anlayışımızla, etik duruşumuzla ve sürdürülebilirliği temel alan uygulamalarımızla tüm faaliyet alanlarımızda sürdürülebilir büyüme hedefimiz için çalışıyoruz.

"Çalışanlarımıza iyi bakmak" anlayışımızı, "Bilim Birlik Başarı" meşalemizin ışığında Yaşar Topluluğu değerleriyle yetişmiş, eğitilmiş, deneyimli, aidiyet duygusu yüksek çalışanlarımıza yansıtıyor, onların kişisel ve mesleki

gelişimini her zaman destekliyoruz. Ülkemize ve dünyamıza katkı sağlayabilmek için "topluma iyi bakmak" ilkemizden yola çıkarak, sosyal ve çevresel alanlarda çeşitli projeler hayata geçirmektediriz. Çalışanlarımızın duyarlı ve gelişim odaklı bakış açıları ile projelere katılımlarını sağlayarak farkındalığı arttırmayı hedefliyoruz. Toplumun refah ve gelişimini her koşulda gözeterek, yerel tedarik uygulamalarımız ve yarattığımız yerel istihdam ile ülkemizin ekonomik büyümesine destek oluyoruz.

Toplumumuzun değerlerinden olan müşteri ve tüketici memnuniyeti, tüm şirketlerimizi rekabetçi kılan en temel unsur olarak öne çıkıyor. Ürün ve hizmetlerimizde başarı kriterimiz olan kaliteyi her zaman öncelikli olarak gözetmekteyiz. Pazar odaklı sürdürülebilir büyüme stratejimiz doğrultusunda faaliyet gösterdiğimiz tüm sektörlerde inovasyon ve Ar-Ge ile farklılaşarak, sahip olduğumuz 4 Ar-Ge merkezi ile sektörlerimizi büyüten rekabetçi ürün ve hizmetler sunarak sürdürülebilir büyüme hedefimize ulaşmak için çalışıyoruz. Güçlü ve donanımlı Ar-Ge ekiplerimizin geliştirdiği projelerde uluslararası kalite standartlarını göz önünde bulundurarak her zaman daha iyiyi hedefliyoruz.

"İş ortaklarına iyi bakmak" yaklaşımımızla yarattığımız faydayı tedarikçilerimiz dahil olmak üzere iş birliği içinde bulunduğumuz tüm kurumlara yayarak genişletmeyi amaçlıyoruz. Bu kapsamda, ürünlerimiz ve faaliyetlerimizin kalitesi için en önemli paydaşımız olarak gördüğümüz iş ortaklarımızı sürdürülebilirlik açısından değerlendirerek, değerlendirme kriterlerimizi her geçen gün geliştiriyoruz.

Yaşar Topluluğu olarak "çevreye iyi bakmak" ilkesiyle yürüttüğümüz çevresel etkimizi azaltmaya yönelik çalışmaları 2018 yılında da istikrarla sürdürdük. İklim değişikliğiyle mücadele için çevre dostu uygulamaları faaliyetlerimize entegre ederek ve çevreci yatırımları destekleyerek çevresel performansımızı arttırmaya devam ettik.

2019 yılında da ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirliği, odağımızda tutarak faaliyetlerimizi yönetecek, yenilikçi, çevreye duyarlı ve yüksek kalite ürünler geliştirecek ve rekabet gücümüzü arttıracak aktif bir politika izleyeceğiz.

Her gün gelişerek ilerlediğimiz sürdürülebilirlik yolculuğumuzda bize eşlik eden ve başarımıza ortak olan siz değerli paydaşlarımızın desteğiyle daha da emin adımlarla yolumuza devam edeceğiz. Sürdürülebilirlik yolunda bize destek olan tüm paydaşlarımıza teşekkürlerimizi sunarız.

Saygılarımızla,

Mustafa Selim Yaşar

Yaşar Holding Yönetim Kurulu Başkanı

Mehmet Aktaş

Yaşar Holding İcra Başkanı

Rapor Hakkında

102-45 102-46 102-50 102-52 102-53 102-54 102-56

Yaşar Topluluğu, "değer zincirine iyi bakmak" olarak benimsediği iş anlayışını tüm faaliyetlerinde ortaya koymakta, sürdürülebilir bir gelecek için odağına aldığı insan kaynağı ile ekonomik, çevresel ve sosyal performansını her geçen yıl geliştirmektedir. Bu bilinçle, 2009 ve 2010 yıllarında yayımladığı Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (KIS) İlerleme Raporu'nu takiben 2011 yılından itibaren yılda bir yayımlamaya başladığı Yaşar Sürdürülebilirlik Raporu'nun bu sene sekizincisi olan Yaşar 2018 Sürdürülebilirlik Raporu'nu tüm paydaşlarına sunmaktadır.

Kapsam

Yaşar 2018 Sürdürülebilirlik Raporu, Yaşar Topluluğu'nun 01.01.2018 – 31.12.2018 dönemindeki sürdürülebilirlik performansını ve sürdürülebilirlik yaklaşımına bağlı çalışmalarını ve gelişimini ortaya koymaktadır. Raporunda sunulan tüm performans verileri, Topluluğun Türkiye'de faaliyet gösteren 10 şirketini kapsamaktadır. Raporunda, kapsama dahil olan Topluluk şirketlerinin sürdürülebilirlik performansları, aşağıda sıralanan sektörler temelinde ve Topluluğun sürdürülebilirlik yaklaşımı çerçevesinde ele alınmıştır.

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, Pınar Enstitüsü ve Yaşar Üniversitesi'nin sürdürülebilirlik performansı rapor kapsamında ele alınmamış, ancak bu kuruluşların sürdürülebilirlik alanında yürüttüğü faaliyetler ve gelişmeler bilgi paylaşımı amacıyla rapora dahil edilmiştir.

Raporunda Yaşar Topluluğu hakkında genel bilgilere, Topluluğun sürdürülebilirlik önceliklerine, sürdürülebilir kalkınma politika ve stratejilerine, raporlama dönemindeki önemli gelişmelere yer verilmekte, sürdürülebilirlik performansı Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ekseninde, "İşe İyi Bakmak", "Çalışanlara İyi Bakmak", "Topluma İyi Bakmak", "İş Ortaklarına İyi Bakmak", "Çevreye İyi Bakmak" başlıkları altında ele alınmaktadır.

Uygunluk

GRI Standartları "Temel" seçeneğine uyumlu olarak hazırlanan raporda, kapsama dahil olan göstergeler, raporun son bölümünde yer alan GRI Standartları İçerik Endeksi'nde detaylı olarak açıklanmaktadır. Yaşar Topluluğu'nun 2007 yılında imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN Global Compact) prensiplerine uyumlu ilgili uygulamalar ise, raporun BM KIS İlkeleri Endeksi'nde yer almaktadır.

Türkçe ve İngilizce olmak üzere iki dilde hazırlanan raporun oluşturulmasında ilgili verilerin toplanarak değerlendirilmesi Yaşar Holding yönetiminde; raporlama kapsamına giren Yaşar Topluluğu şirketlerinin ilgili birimlerinin katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. Rapor dış denetimden geçmemiştir. Raporun hazırlanmasına, EY İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik ekibi destek vermiştir. Yaşar Holding Yönetim Kurulu Başkanı'nın liderliğinde yürütülen çalışmalarda;

- Genişletilmiş Sürdürülebilir Kalkınma Komitesi,
 - Şirket Sürdürülebilirlik Komiteleri,
 - Sürdürülebilirlik Raporlama Ekip Üyeleri,
 - Karbon ve Su Liderleri,
 - Karbon ve Su Ayak İzi Ekipleri
- yer almıştır.

Geri Bildirim

Geri bildirimleriniz bizim için önemlidir.

Yaşar Topluluğu tarafından yayımlanan Yaşar 2018 Sürdürülebilirlik Raporu'na ilişkin her türlü görüş, öneri ve sorunuzu dahaiyibiryasamicin@yasar.com.tr adresine iletebilirsiniz.

Yaşar Topluluğu

102-1 102-2 102-3 102-4 102-5 102-6 102-7

Kurumsal Profil

Şirket İsmi: Yaşar Holding A.Ş.

Faaliyet Alanı: Gıda ve İçecek, Boya, Temizlik Kağıtları, Turizm, Dış Ticaret, Enerji

Çalışan Sayısı: 7.500

KİS Üyelik Tarihi: 12 Kasım 2007

Adres: Şehit Fethi Bey Cad. No:120 35210 İzmir, Türkiye

İrtibat Bilgileri: Tel: 0 232 495 00 00

E-posta: kurumsal.iletisim@yasar.com.tr

Kısaca Yaşar Topluluğu

Yaşar Topluluğu'nun temelleri, 1927 yılında İzmir Kemeraltı Şeritçiler Çarşısı'nda açılan "Durmuş Yaşar Müessesesi"ne dayanır. Türkiye Cumhuriyeti'nin sanayileşme sürecine yön veren şirketler topluluklarından olan Yaşar Topluluğu, 1945 yılında kurucusu ve onursal başkanı Selçuk Yaşar'ın vizyonu ile başladığı faaliyetlerini boya, gıda ve içecek, temizlik kağıtları, turizm, dış ticaret ve enerji sektörlerinde sürdürmektedir.

Günümüzde dördü Türkiye'nin ilk 500 büyüğü arasında olmak üzere 22 şirketi bulunan Topluluk, 24 fabrika ve tesisi, 2 vakfı, 7.500 kişiye sağladığı iş imkanı, 1.000'i aşkın bayii ve tüm faaliyetleri ile ulaştığı 200 bin satış noktası ile ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlayan lider aktörlerdendir. 70'ten fazla ülkeye ihracat gerçekleştiren Yaşar Topluluğu'nun yurt dışında yerleşik yedi şirketi bulunmaktadır.

Yaşar Topluluğu, köklerinden aldığı güç ve her biri sektörünün öncüsü olan şirketleriyle, tüm paydaşlarına daha iyi bir yaşam sunmak için çalışmakta ve gelecek nesillere aktarılacak sürdürülebilir değerler yaratmaktadır. Etkileşimde bulunduğu tüm sektörlerin kalkınmasına katkı sağlarken, topluma karşı sorumlu, etik değerlere bağlı ve çevreye duyarlı bir yaklaşımla faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ekonomik gelişim kadar toplumsal gelişime de önem veren Topluluk, Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı ve Selçuk Yaşar Spor ve Eğitim Vakfı ile eğitim, kültür, sanat ve sporu desteklemekte, gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projeleri ile toplumsal katkı sağlamaktadır. Yaşar Topluluğu'nun eğitim alanında gerçekleştirdiği en önemli yatırımlardan olan Yaşar Üniversitesi ise uluslararası normlarda sağladığı eğitim ile Türkiye'nin önde gelen üniversiteleri arasında yer almaktadır.

Önce Tüketicilerimiz ve Müşterilerimiz!

Tüm birimlerimizle tüketicilerimizin, iç ve dış müşterilerimizin ihtiyaçlarını hızlı ve doğru algılar, onların daha iyi bir yaşama yönelik değişen beklentilerini karşılamada çevik, proaktif ve yenilikçi bir yaklaşım içerisinde olunuz.

Operasyonel Mükemmeliyetçiliğimiz

Operasyonel mükemmellik anlayışımızın temelini, teknolojinin tüm alanlarda etkin kullanımı, yalın iş süreçleri, tanımlı iş yapma sistematiği, veriyeye dayalı ve hızlı karar verme sistemlerimiz oluşturur. Çeviklik temel yetkinliklerimizdendir.

İnsan Kaynağımız

"Bilim, Birlik, Başarı" meşalemizin ışığında; eğitilmiş, deneyimli, aidiyet ve sahiplik duygusu yüksek, bilime dayalı tüm gelişimlere açık, bilgi paylaşımına ve birlik ruhuna değer veren, katılımcı yönetim anlayışını ve başarı odaklı çalışmayı benimsemiş insan kaynağımızın en önemli değerlerimizden biri olduğuna inanırız.

Etik Duruşumuz

Faaliyet gösterdiğimiz her coğrafyada sosyal, politik ve kültürel değerlere saygı gösterir; yasalara, iş etiği kurallarına uygun ve şeffaf davranırız. Dürüstlüğe, açık iletişime ve adaletli yönetime büyük önem veririz.

Çevresel ve Sosyal Sorumluluğumuz

Çevreye ve doğaya değer veren bir yaklaşımla üretim yapar, daha iyi bir gelecek yaratmaya bugünden katkıda bulunuruz. Sosyal sorumluluk bilinciyle toplumsal yaşam kalitesini artırmaya yönelik olarak çağdaş eğitime, spora, kültür ve sanata destek verme geleneğimizi sürdürürüz.

Yaşar Topluluğu'nun ve tüm menfaat sahiplerinin çıkarlarının şeffaflık, adillik, hesap verebilirlik ve sorumluluk çerçevesinde gözetildiği kurumsal yönetim yapısı, Kurumsal Yönetim ilkeleri çerçevesinde sürekli olarak gözden geçirilmektedir.

Bu kapsamda tüm iş süreçlerini sürdürülebilirlik ekseninde yöneten Topluluk, şeffaflık ilkesi gereği bu faaliyetlerini raporlamaktadır. 2007 yılında Birleşmiş Milletler (BM) Küresel İlkeler Sözleşmesi (KİS) imzacısı olan ve bu çerçevede 2009 ve 2010 BM KİS İlerleme Bildirimi Raporları yayımlayan Yaşar Topluluğu, 2011 yılından bu yana her yıl sürdürülebilirlik raporlaması yapmaktadır. Yayımlanan tüm raporlara www.yasar.com.tr adresinden ulaşılabilir.

Misyon ve Kurumsal Değerler

Her faaliyetini kurumsal vatandaşlığın getirdiği sorumlulukla ve insan kaynağını odağına alan bir yaklaşımla gerçekleştiren Topluluk, "daha iyi bir yaşam için" sürdürülebilir bir dünya yaratmayı amaçlayarak çalışmaktadır. Tüm faaliyetlerinde yaşam kalitesini artırmayı hedefleyerek yenilikçi ürünler sunan ve "İlklerin ve yeniliklerin öncüsü" unvanını kararlılıkla taşıyan Topluluk, "Güvenilir markalarımızla tüketicilerimizin yaşamına değer katan kaliteli ürün ve hizmetler sunarız" misyonu ve kurumsal değerleri olarak belirlediği "Önce Tüketicilerimiz ve Müşterilerimiz", "Operasyonel Mükemmeliyetçiliğimiz", "İnsan Kaynağımız", "Etik Duruşumuz" ve "Çevresel ve Sosyal Sorumluluğumuz" değerlerine bağlı kalarak varlığını sürdürmektedir.

Yaşar Topluluğu Yönetim Kurulu ve Üst Yönetimi

102-18

Yaşar Holding - Yönetim Kurulu

Mustafa Selim Yaşar	Yaşar Holding	Yönetim Kurulu Başkanı
Feyhan Yaşar	Yaşar Holding	Yönetim Kurulu Başkan Vekili
İdil Yiğitbaşı	Yaşar Holding	Yönetim Kurulu Başkan Vekili
Yılmaz Gökoğlu	Yaşar Holding	Yönetim Kurulu Üyesi
Cengiz Erol	Yaşar Holding	Yönetim Kurulu Üyesi
Mehmet Aktaş	Yaşar Holding	Yönetim Kurulu Üyesi

Yaşar Holding - Üst Yönetim

Mehmet Aktaş	Yaşar Holding	İcra Başkanı
Hikmet Altan	Yaşar Holding	Mali İşler ve Finans İcra Başkan Yardımcısı
Levent Dağhan	Yaşar Holding	Gıda İcra Başkan Yardımcısı
Cüneyt Başbakkal	Yaşar Holding	Dış Ticaret Başkan Yardımcısı - Yaşar Dış Ticaret Genel Müdürü
İsa Coşkun	Yaşar Holding	Kurumsal ve Dış İlişkiler Başkan Yardımcısı
Sinan Gerçek	Yaşar Holding	Bilgi Sistemleri Başkan Yardımcısı - Yaşar Bilgi Genel Müdürü
Hasan Girenes	Yaşar Holding	Tarım, Hayvancılık ve Balıkçılık Başkan Yardımcısı - Çamlı Yem Genel Müdürü
Serdar Oran	Dyo Boya	Dyo Boya Fabrikaları ve DBF Yurt Dışı Şirketler Başkan Yardımcısı - DBF Genel Müdürü
Turgut Sarıoğlu	Yaşar Holding	Satınalma Koordinatörü
Abdullah Akçasız	Viking Kağıt	Genel Müdür
Sami Murat Ertunç	Yadex	Genel Müdür
Gürkan Hekimoğlu	Pınar Süt	Genel Müdür
Çenk Hüner	Desa Enerji	Genel Müdür
Hüseyin Karamehmetoğlu	Pınar Su ve İçecek	Genel Müdür
Orhan Koral	Çeşme Altın Yunus	Genel Müdür
Suat Özyiğit	Yaşar Birleşik Pazarlama	Genel Müdür
Erhan Savcıgil	Yaşar Holding	Yatırımlar ve Projeler Koordinatörü
Arda Cenk Tokbaş	HDF Fzco	Genel Müdür
Tunç Tuncer	Pınar Et	Genel Müdür
Mehmet Aykırı	Yaşar Holding	Kurumsal İletişim Direktörü
Özgün Bayraktar	Yaşar Holding	Gayrimenkul Proje Direktörü
Aylin Gençyürek	Yaşar Holding	İnsan Kaynakları Direktörü
Gözde Kınlı	Yaşar Holding	Denetim Direktörü
Okan Netek	Yaşar Holding	Mali İşler Direktörü

Kurumsal Profil

102-2 102-4 102-5 102-6 102-7

	Pınar Süt Mamulleri Sanayi A.Ş. (Pınar Süt)	Pınar Entegre Et ve Un Sanayii A.Ş. (Pınar Et)	Pınar Su ve İçecek Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Pınar Su ve İçecek)	Yaşar Birleşik Pazarlama Dağıtım Turizm ve Ticaret A.Ş. (YBP)		Çamlı Yem Besicilik San. ve Tic. A.Ş. (Çamlı Yem)	Dyo Boya Fabrikaları Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Dyo Boya)	Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş. (Viking Kağıt)	Altın Yunus Çeşme Turistik Tesisler A.Ş. (Altın Yunus)	Yaşar Bilgi İşlem ve Ticaret A.Ş. (Yaşar Bilgi)	Desa Enerji Elektrik Üretim A.Ş. (Desa Enerji)
Halka Açık	✓	✓	✓				✓	✓	✓		
Kuruluş Yılı	1973	1985	1984	1983		1983	1954	1969	1974	1983	1996
Merkez	İzmir	İzmir	İzmir	İzmir		İzmir	İzmir	İzmir	İzmir	İzmir	İzmir
Fabrika	İzmir, Eskişehir, Şanlıurfa	İzmir	Aydın, Sakarya, Isparta, Bursa	İzmir, İstanbul, Antalya, Bodrum/ Muğla, Adana, Ankara, Trabzon, Samsun (1)		İzmir, Manisa (2)	İzmir, Kocaeli	İzmir	İzmir	İzmir (3)	İzmir (4)
Toplam Kapasite	550 milyon litre /yıl çiğ süt işleme	58.000 ton/yıl	2.000.000 ton/yıl	337.639 ton/yıl (5)		335.000 ton/yıl	266.000 ton/yıl	45.800 ton/yıl	1.021 kişi/konaklama	-	318 milyon kWh/yıl
Markalar	Pınar	Pınar, Doyum, Yörük	Pınar	Pınar, Nar'ca		Çamlı, Pınar Balık, Biofarm, Cooldog, Coolcat, Bioaqua, Çamlı Çiftliği	Dyo, Dewilux, Casati, Dyo Klimatherm, Dyotherm	Premia, Lily, Senso, Select, Pufila	-	Astron	-
SKU Sayısı	300'ü aşkın	500	24	750		396	15.700	92	-		27
İstihdam (2018)	1.679	1.037	403	1.033		434	1.053	320	127	120	26
Dağıtım ve Hizmet Ağı	YBP aracılığıyla	YBP aracılığıyla	403 Bayi, 15 Distribütör	100'e yakın bayi, 150.000'e yakın nokta		209 Bayi	800 Bayi, 227 Yapı Market	230 Bayi + Direkt Müşteri	-	-	Ege Bölgesi ağırlıklı olmak üzere tüm Türkiye
Web Adresi	www.pinar.com.tr	www.pinar.com.tr	www.pinarsu.com.tr	www.ybp.com.tr		www.camli.com.tr	www.dyo.com.tr	www.viking.com.tr	www.altinyunus.com.tr	www.yasarbilgi.com.tr	www.desaenerji.com.tr
Dış Ticaret	Orta doğu ve Körfez Ülkeleri (BAE, Mısır, Ürdün, Kuveyt, Lübnan, Umman, Katar, Suudi Arabistan, Bahreyn, Azerbaycan, Irak, Kuzey Kıbrıs TC, Rusya Fed., Kosova, Çin, Japonya, Kırgızistan, Kazakistan, Libya, Türkmenistan, ABD, Özbekistan, Venezuela, Vietnam, AB Ülkeleri (Almanya, Belçika, Hollanda, İsveç,))	AB Ülkeleri, ABD, Orta Doğu ve Körfez Ülkeleri, Rusya, Orta Asya Ülkeleri, Uzak Doğu, KKTC, Avustralya, Kanada	AB Ülkeleri, Orta Doğu ve Körfez Ülkeleri, ABD, Balkan Ülkeleri, Asya, KKTC, Orta Asya Ülkeleri, Kuzey Amerika, Avustralya	-		AB Ülkeleri, Orta Doğu ve Körfez Ülkeleri, Rusya, ABD, Uzak Doğu	AB Ülkeleri, Orta Asya Ülkeleri, Orta Doğu ve Körfez Ülkeleri	AB Ülkeleri, Orta Asya Ülkeleri, Afrika, Orta Amerika, Orta Doğu ve Körfez Ülkeleri	Almanya, Balkanlar, İngiltere, Yunanistan, İskandinav Ülkeleri, İran, Azerbaycan, Orta Doğu ve Körfez Ülkeleri, Rusya (6)	-	-

(1) Bölge Müdürlükleri- (2) Fabrika ve Tesisler- (3) Ofis- (4) Tesis- (5) Toplam Satış Tonajı- (6) Ülkeler Göre Müşteriler

Sürdürülebilirlik Yönetimi

102-12 102-18 102-46 103-2 102-49 103-3 103-2

Yönetim Kurulu, Sürdürülebilir Kalkınma Politikası'na liderlik ederek Sürdürülebilir Kalkınma Komitesi'nin öncelikleri kapsamında şirketlerin sürdürülebilirlik çalışmalarını yürütmelerini sağlamaktadır. Topluluk genelinde sürdürülebilirlik politikasının benimsenmesi ve geliştirilmesi için Sürdürülebilirlik Komitesi ayrıca risk ve fırsat değerlendirmesi yaparak stratejinin iyileştirilmesini ve çalışanlar için kolay uygulanabilir olmasını amaçlamaktadır. Düzenli toplantılar yapılarak gerekli iyileştirmeler tespit edilmekte ve şirketlerde yer alan Sürdürülebilirlik Komiteleri ile birlikte konulara uygun aksiyonlar alınmaktadır.

İsrafi Önleme Komitesi, Etik Kurul, Fizibilite Komitesi, Sürdürülebilirlik Yarışması Komitesi gibi komiteler Sürdürülebilirlik Komiteleri dışında kalmakta ancak Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine katkı sağlamakta, bu anlamda Yaşar Topluluğu'nun sürdürülebilirlik yaklaşımı ile uyumlu ve entegre çalışmaktadır. Yaşar Topluluğu şirketleri dış pazarlardaki varlıklarını, içinde buldukları pazarların çerçeve metinlerine ve uluslararası sertifikaların gereklerine uygun olarak devam ettirmektedir. Birçok Topluluk şirketine sürdürülebilirlik uygulamaları yerel zorunlulukların dışında özveri çalışmaları gerektirmektedir. Bu anlamda sektöre özel ve genele uyarlanabilecek iyi uygulamaların Topluluk şirketlerinde yaygınlaşması çalışmaları sürdürülmektedir.

Her alt başlıkta komiteler ve çalışma grupları oluşturan Yaşar Topluluğu, stratejik hedeflerini bu iç yapılandırma sistemleri ile düzenlemekte ve gözden geçirmektedir.

İşe İyi Bakmak felsefesinin Topluluk özelinde temel çıktılarında biri olan ve 2005 yılından bu yana düzenlenen, 2016 yılıyla birlikte kapsamı genişletilip sürdürülebilirliğin alt başlıkları olan ekonomik, sosyal ve çevresel boyutlarında değerlendirme yapılan "Yaşar Sürdürülebilirlik Yarışması" düzenlenmektedir. 2018 yılında yarışma kapsamında Yaşar Topluluğu şirketlerinden 36 proje başvuruda bulundu.

Yaşar Topluluğu Sürdürülebilirlik Yarışması başvuru kriterlerini karşılayan, 21 ekonomik, 10 sosyal ve 5 çevresel sürdürülebilirlik alanlarında gerçekleştirilen toplam 36 projenin sunumu ve değerlendirilmesi yapıldı.

Yarışma kapsamında kurumsal sürdürülebilirliğe katkı sağlayan, etkin ve verimli kaynak kullanımının yanı sıra toplumsal katkı projeleri ile gelecek nesillerin ihtiyaçlarının karşılanmasına etki eden, Topluluğun kurumsal değerlerinin yaşatılmasına yönelik çalışmaların ödüllendirilmesi hedeflenmektedir. Bu çalışmaların Topluluk içinde örnek teşkil ederek yaygınlaşması ve çalışanlarda sürdürülebilirlik anlayışının gelişimi amaçlanmaktadır.

2018 Sürdürülebilirlik Ödüllerinde her üç kategoride kazanan toplam 9 projenin tanıtımı ve ödülün sahiplerine verilmesi "Yaşar Sürdürülebilirlik Günü" etkinliğinde gerçekleştirilmiştir.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile Uyumluluk

Yaşar Topluluğu'nun Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile uyumluluk çalışmaları, Topluluk şirketlerinde değerler sistematizasyonunun temellerini oluşturan beş ana başlık altında ele alınmıştır.

Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleriyle Uyumluluk

Yaşar Topluluğu, süreçlerinde odağına aldığı beş temel yaklaşımı olan işe iyi bakmak, topluma iyi bakmak, çalışana iyi bakmak, iş ortaklarına iyi bakmak ve çevreye iyi bakmak doğrultusunda belirlemiş olduğu hedeflerinin tamamını 2016 yılında Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'yle

uyumluluk çalışmasıyla gözden geçirmiş, iş ve stratejilerini bu doğrultuda hizalamıştır. Türkiye ve dünyadaki gündem ve trendlerin takibinde, Yaşar Holding bünyesinde küresel risklerin nasıl yönettiğini açıklama fırsatı bulmuştur.

İyi bakmak

	İnsanlar	Ortam	Yenilik	Okuma	Gençlik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik
İşe				✓			✓	✓	✓		✓	✓				✓
Topluma	✓	✓	✓	✓	✓					✓	✓					✓
Çalışana				✓	✓						✓					✓
Çevreye						✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓			
İş Ortaklarına		✓						✓	✓	✓		✓	✓			✓

2017 yılında, her bir Topluluk şirketi için sürdürülebilirlik öncelikleri ve iş hedefleri çerçevesinde kilit başarı göstergeleri göz önünde bulundurulmuş ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne uyumluluğu analiz edilerek yeni stratejiler belirlenmiştir.

İşe, topluma, çalışana, iş ortaklarına ve çevreye bakmak olarak ayırdığımız beş yaklaşımda 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi'nin 16'sına doğrudan temas edilmekle birlikte, bu yaklaşımların hepsi 12. Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi olan 'Sorumlu Tüketim ve Üretim'e' katkı sağlamaktadır.

Şirketler

	İnsanlar	Ortam	Yenilik	Okuma	Gençlik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik	Yenilik
Pınar Süt		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓				
Pınar Et	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓		✓		
Pınar Su			✓		✓	✓				✓	✓	✓				
YBP			✓	✓	✓		✓	✓			✓					
Çamlı Yem			✓	✓	✓		✓				✓	✓	✓			✓
Dyo Boya			✓	✓	✓		✓			✓		✓				✓
Viking Kağıt					✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓		
Altın Yunus			✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓			

2018 yılında da Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne uyumu odağına almayı sürdüren Topluluk, hedeflere katkı sağlayan proje ve uygulamaları gerçekleştirmeye devam etmiştir.

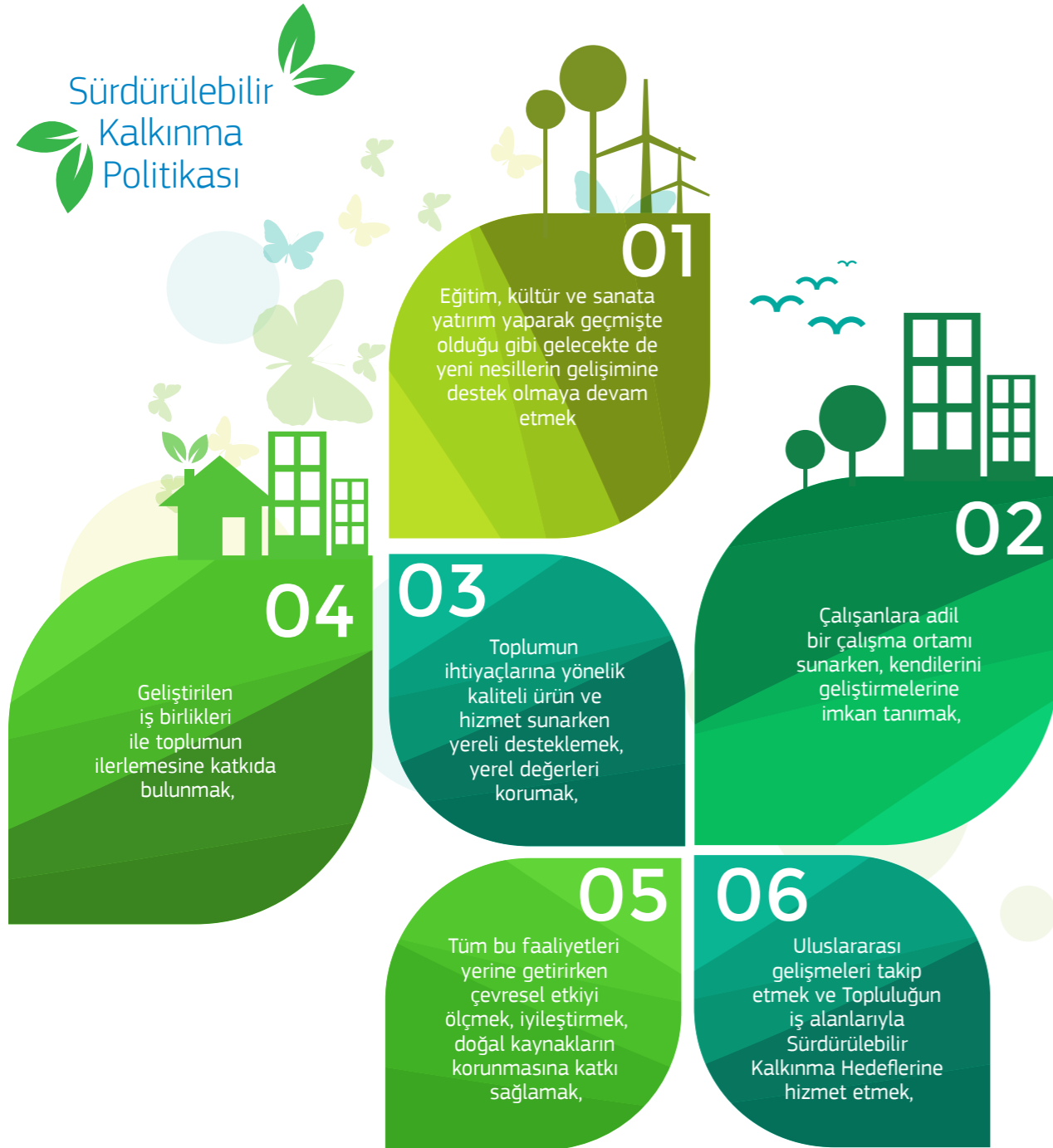
Topluluk şirketlerince yapılan proje ve çalışmalar kapsamında 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi'nin 16'sına doğrudan temas edilerek, bu hedefler doğrultusunda 'Sorumlu Üretim ve Tüketim', 'Sağlıklı Bireyler' ve 'İklim Eylemi' hedeflerine şirketlerin çoğu tarafından katkı sağlanmıştır.

Çevresel duyarlılığı olmayan, enerjinin verimli kullanımının iklim değişikliğine, suda ve karada yaşama, temiz suyun korunmasına etkilerini gözlemleyen projelerin kısa vadeli olmanın ötesine geçemeyeceğinin bilinciyle hareket ederek, Topluk bünyesinde yapılan tüm projelerin çevreye ve topluma pozitif katkılarının olmasını gözlemekteyiz.

Sürdürülebilir Kalkınma Politikası

Yaşar Holding, Sürdürülebilir Kalkınma Politikası'nı uluslararası ilkeler ve trendler doğrultusunda misyon ve hedefleri ile uyumlu olarak oluşturmuştur.

"Etik, hesap verebilir ve dürüst iş yapma anlayışından ödün vermemek" ilkesi çerçevesinde;

Yaşar Holding Sürdürülebilir Kalkınma Politikası'nın vazgeçilmezleridir.

Sürdürülebilirlik Öncelikleri

102-44 102-46 102-47 102-49 103-1

Yaşar Topluluğu, faaliyette bulunduğu farklı sektörlerle geniş bir paydaş grubuna hizmet etmektedir. Bu doğrultuda sürdürülebilirliğin temel göstergeleri olan ekonomik, sosyal ve çevresel konulardaki stratejilerinin ve buna bağlı hedeflerinin belirlenmesinde, faaliyetlerinin etkisinin ölçülmesinde ve önceliklendirmesinde temel paydaş grupları başta olmak üzere tüm paydaş gruplarının değerlerine gerekli önemi gösteren bir tutum benimsemektedir.

2015 yılında, Genişletilmiş Sürdürülebilir Kalkınma Komitesi üyeleri ile güncelleme çalışmayı gerçekleştirmiş, Yaşar Topluluğu'nun 3 yıl süreyle geçerli olacak sürdürülebilirlik öncelikleri belirlenmiştir. Bu çalışma gerçekleştirilirken birçok sektörde faaliyet gösteren Yaşar Topluluğu'nun geniş ve çeşitli paydaş ağının görüşleri alınmıştır. Yaşar Topluluğu'nun stratejik açıdan öncelikliklerinin belirlenmesinde Topluluğun bütün Üst

Düzyer Yöneticileri ile görüşmeler yapılmış, çalıştay ve anket yöntemi ile çalışanlar da dahil olmak üzere 212 farklı paydaş grubu temsilcisinin görüşleri alınmıştır.

2018 yılında Yaşar Topluluğu Sürdürülebilirlik Öncelikleri, dünyada ve ülkemizde öne çıkan trendlerin takibinde, Topluluğun faaliyetlerinden ortaya çıkabilecek risk ve fırsatları göz önünde bulundurarak ve küresel gündemi değerlendirerek, Üst Yönetim'in onayıyla belirlenmiş ve "Sürdürülebilirlik Öncelikleri Matrisi" güncellenmiştir. Bir önceki raporlama döneminde "Emisyonlar" olarak verilen öncelikli konu, bu raporlama dönemi çalışmaları sırasında tekrar değerlendirilerek "Karbon Ayak İzi" olarak güncellenmiştir. Bir önceki raporlama dönemine kıyasla yeni eklenen öncelikli konular önem sırası gözetmeksizin aşağıda belirtilmektedir.

- Dijitalleşme
- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Önceliklendirme Matrisi

Paydaş Değerlendirmeleri ve Kararların Üzerindeki Etkisi	YÜKSEK	Yerel Yönetime Katkı	Atık Yönetimi	Tüketici/Müşteri Sağlığı ve Güvenliği
		Toplumsal Cinsiyet Eşitliği	Çalışan Hakları	Ürün ve Hizmet Kalitesi
DÜŞÜK	DÜŞÜK	Toplumsal Yatırımlar	İnovasyon ve Ar-Ge	Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık
		Etik ve Uyum Çalışmaları	Sürdürülebilir Satın Alma	Dijitalleşme
DÜŞÜK	YÜKSEK	Doğal ve Kültürel Mirasın Korunması	İş Sağlığı ve Güvenliği	Su Ayakizi
			Tedarikçilerin Çevresel ve Sosyal Uygunluğu	Ekonomik Performans Enerji Verimliliği
			Karbon Ayak izi	Çalışan Gelişimi

Ekonomik Çevresel ve Sosyal Etkilerin Önemi

Sürdürülebilirlik Yolculuğu

102-12

Yaşar Topluluğu kuruluşundan bu yana ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirliği benimsemiş ve bunu tüm faaliyetlerinin odağı haline getirmiştir.

2000 yılında OECD'nin sunduğu Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyum ile resmiyet kazanan Yaşar Topluluğu sürdürülebilirlik kültürü, 2007 yılında imzalanan Birleşmiş Milletler Binyıl Kalkınma Hedefleri ile yayınlanan Küresel İlkeler Sözleşmesi'yle sürdürülmüştür. 2009 yılı itibarıyla KİS İlerleme Raporu ve 2011 yılı itibarıyla GRI raporlaması çerçevesinde sürdürülebilirlik raporu yayınlayan Yaşar Holding, performansını düzenli olarak paydaşlarının bilgisine sunmaktadır.

2016 yılında başlatılan Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne uyumluluk çalışmalarıyla, Topluluk şirketlerinde gözden geçirme çalışmaları gerçekleştirilmiş ve Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri uyumluluk stratejileri belirlenerek Holding hedefleri tüm paydaşlar ile paylaşılmıştır.

1960-1999

Yaşar Topluluğu'nda sosyal sorumluluk çalışmaları, 1960'lı yıllarda resmiyet kazanarak kurumsal sosyal sorumluluk çatısı altında toplanmaya başlamıştır. Topluluğun ilk kurumsal sorumluluk çalışmaları Dyo'nun 1960'lı yıllarda okuma-yazma kursları ve çalışanlara tanıdığı sosyal olanaklarla başlamıştır. 1967 yılında Dyo, özel sektörde bir ilk olarak düzenlediği resim yarışmalarıyla sanatın toplumda gelişmesine dair adımlar atmıştır. 1969 yılında İzmir Bademler Köyü'nde yapılan tiyatro ise kurumsal sosyal sorumluluk anlayışının köklerini göstermektedir.

1974 yılında, sosyal dayanışma, manevi değerlere saygı, kamu hizmetlerine katkı ve fertle devlet bütünleşmesini pekiştirme amacıyla eğitim ve kültür çalışmaları gerçekleştirmek üzere kurulan Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, eğitim yatırımları ve burslar ile eğitime destek olurken, Selçuk Yaşar Müzesi ve Sanat Galerisi ve Dyo Sanat Ödülleri ile kültür hizmetleri gerçekleştirmektedir. 1985 yılında açılan Selçuk Yaşar Müzesi aynı zamanda Türkiye'nin ilk özel resim müzesidir. Vakıf ayrıca, 1998 yılından bugüne arkeolojik kazılara desteğini sürdürmektedir. İlköğretim çağındaki çocukların sanata ilgisini artırmak ve geleceğin ressamlarını yetiştirmek amacıyla ilk kez 1981 yılında düzenlenen Pınar Çocuk Resim Yarışması, 37 yıldır aynı heyecanı ile devam etmektedir.

1987 yılında kurulan Pınar Çocuk Tiyatrosu, çocuklara sanat sevgisini aşlamak için 30 yılı aşkın sürede Türkiye'nin dört bir yanından üç milyondan fazla çocuğa ulaşmış, çocuklarımızın ücretsiz olarak tiyatro ile buluşması sağlanmıştır. Sorumlu işletme anlayışının bir parçası olarak, 1973 yılından itibaren Pınar Süt'ün çiğ süt üreticilerine sağladığı destekler ve eğitimler, Topluluğun değer ve hedeflerinin sürdürülebilir kurumsal sorumluluk anlayışını göstermektedir.

Yaşar Topluluğu'nun kurucusu ve onursal başkanı Selçuk Yaşar'ın liderliğinde 60 yılı aşkın süredir Karşıyaka Spor Kulübü'ne destek verilmektedir. Pınar, 1998 yılından bu yana ana sponsor olarak Karşıyaka Basketbol Takımı'na ve altyapıda spor yapan binlerce minik sporcuya destek sağlamaktadır. 1998 yılında kurulan Selçuk Yaşar Spor ve Eğitim Vakfı ise, İzmir'in iki vakıf üniversitesinden biri olan Yaşar Üniversitesi'ni eğitime kazandırmıştır.

2000-2008

2000 yılında OECD'nin sunduğu Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyum ile uluslararası standartlar doğrultusunda kurumsal sürdürülebilirlik çalışmalarına başlanmıştır. Bu çalışmalar, Sermaye Piyasaları Kurulu Yönetim İlkeleri ve İnsan Kaynakları Performans Yönetim Sistemleri ile devam etmiştir. Çevresel sürdürülebilirlik yolculuğuna ise Birleşmiş Milletler Bin Yıl Kalkınma Hedefleri kapsamında özel sektör için oluşturulan, Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (BM KİS) 2007 yılında imzalanarak başlanmıştır.

2009-2010

2009 yılında ilk defa BM KİS İlerleme Raporu yayınlanarak, sözleşme hedeflerine bağlılık ve bu doğrultuda alınan yol ifade edilmiş, takip eden yıllarda yayınlanan raporda ise istikrarlı ilerleyiş kamuoyuna sunulmuştur. Yine 2010 yılında 'Kurumsal İtibar' projesini hayata geçirmek üzere Kurumsal İletişim, Sürdürülebilir Kalkınma, Sosyal Sorumluluk, Kurumsal Yönetim ve Etik, Kurumsal Değerler alt komiteleri oluşturulmuştur. Buna ek olarak, 2010'da Topluluk içerisinde karbon ayak izi hesaplamaları başlatılmıştır. Karbon ekipleri ve liderleri aracılığıyla söz konusu süreçler, tüm değer zinciri içinde yaygınlaştırılmıştır.

2011

Topluluk sürdürülebilirlik performansını daha ölçülebilir ve karşılaştırılabilir bir niteliğe kavuşturmak için BM KİS ile uyumlu olan Küresel Raporlama İnişiyatifi (GRI) standartlarını uygulamaya başlayarak ilk Yaşar Sürdürülebilirlik Raporu'nu yayınlamıştır. Aynı yıl Topluluk şirketlerinden Pınar Süt, Borsa İstanbul Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem görmeye başlamıştır.

2012

Birleşmiş Milletler tarafından başlatılan Kadının Güçlenmesi İlkeleri CEO Destek Beyanamesi hazırlanmıştır.

"Yaşar Akademi" markasıyla e-öğrenme metodolojisini kullanarak çalışanlar için eğitim platformu oluşturulmuştur.

Dünya Ekonomik Forumu tarafından gündeme getirilen ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı liderliğinde sürdürülen "İş'te Eşitlik Platformu"na katılım gösterilmiştir.

Pınar Et, Borsa İstanbul Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem görmeye başlamıştır.

Dyo Boya, Kocaeli Sanayi Odası'nın 18. Şehabettin Bilgisu Çevre Ödülü Yarışması'nda büyük işletme kategorisinde çevre ödülü kazanmıştır.

2013

Gıda, sağlık ve beslenme konularında toplum bilincini ve farkındalığını artırmak için bilimsel çalışmaları desteklemek üzere Pınar Enstitüsü faaliyete geçmiştir.

Tüm Topluluk şirketlerinde su anketleri yapılarak su ve atık su yönetimi için ihtiyaçlar belirlenmiştir. Topluluğun tüm şirketlerinde çalışanların oryantasyon sürecinin bütünsel yürütülmesi amacıyla "Oryantasyon Prosedürü" yayınlanmıştır.

Tamamen otizmliler için çocukların eğitim göreceği, 18 derslikli Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı Özel Eğitim Uygulama Merkezi ve İş Uygulama Merkezi'nin yapımı tamamlanarak İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne teslim edilmiştir.

Pınar Su ve İçecek, Borsa İstanbul Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem görmeye başlamıştır.

Superbrands International tarafından yapılan araştırmada Pınar, Türkiye'nin süper markaları arasında yer almıştır.

2014

Sera gazı envanter yönetim sistemi oluşturmak ve su ayak izini hesaplamak üzere çalışmalara başlanmıştır.

Pınar Süt ve Pınar Et'in Borsa İstanbul Kurumsal Yönetim Endeksi kurumsal yönetim derecelendirme notları, yukarı yönlü olarak revize edilmiştir.

Mediacat tarafından Felis ödülleri ile PR alanında başarılı projelerin ödüllendirildiği "Brand Voice" kategorisinde Pınar, "Pınar Çocuk Resim Yarışması" ile büyük ödüle layık görülmüştür.

Pınar Süt, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından 15.'si düzenlenen Sanayide Enerji Verimliği Proje Yarışması'nda, Enerji Verimli Endüstriyel Tesis kategorisinde, gıda ve içecek alt sektörü içerisinde birincilik ödülünü kazanmıştır. Dyo Boya Ar-Ge Merkezi, Ar-Ge merkezlerini değerlendiren

"Ar-Ge Merkezi Performans Endeksi" sonuçlarına göre kimya sektöründe en başarılı Ar-Ge merkezi olmuştur.

2015

Pınar Et bünyesinde "Hayvan Refahının İyileştirilmesi" projesi gerçekleştirilmiştir.

Pınar Su ve İçecek bünyesinde Geri Dönüşümlü Ambalajlı Doğal Kaynak Suyu üretimi yapan Bursa Tesisi açılmıştır. Bu yatırım ile birlikte geri dönüşümlü ürün kapasitesi "335.000 ton/yıl"dan "568.000 ton/yıl"a çıkarılarak yaklaşık %70 oranında artırılmıştır.

Karbon Şeffaflık Programı CDP'ye su şeffaflık projesi de dahil olmak üzere katılan ilk süt ve süt ürünleri üreticisi olan Pınar Süt, CDP 2015 İklim Değişikliği Türkiye Raporu'nda gönüllüler arasında ilk sırada yer almıştır.

2016-2018

2017 yılında Pınar Süt CDP Türkiye İklim Liderleri Ödülü ve CDP Türkiye Su Liderleri Ödülü'ne layık görülmüş, 2018 yılında ise her iki alanda B skorunu elde etmiştir.

Değişen dünya koşullarına bağlı olarak, BM, yeni sürdürülebilirlik hedef ve yaklaşımını Sürdürülebilir Kalkınma 2030 Hedefleri çerçevesinde kamuoyuna sunmuştur. Bu değişim Yaşar Topluluğu'nun sürdürülebilirlik yolculuğuna yeni bir yön vermiş, üst yönetimden başlayarak yürütülen çalışmalar ile Topluluğun iş hedefleri ile 2030 Kalkınma Hedefleri arasında uyumlandırma ve güncelleme gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmalara bağlı olarak Yaşar Topluluğu 2030 İş Hedefleri hazırlanarak, tüm şirketlerde gözden geçirme çalışmaları yapılmış, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile uyumluluk stratejileri belirlenmiş ve Topluluk hedefleri tüm paydaşlar ile paylaşılmıştır.

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından Eskişehir'de yaptırılan ve 2017 yılında temeli atılan, Eskişehir/Tepebaşı Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi inşaatı tamamlanarak T.C. Millî Eğitim Bakanlığı'na bağışlanmıştır.

2018 Öne Çıkanlar

4,7 milyar TL
Konsolide
Net Satış

%17
Ciro Büyümesi

70+
Ülkeye İhracat

ÖDÜLLER

Yaşar Holding
8. kez
İnsana Saygı Ödülü

EĞİTİM

Topluluk Genelinde
84.393 saat
eğitim

Topluluk Genelinde
46.305 saat
İSG Eğitimi

AR-GE MERKEZLERİ

PINAR SÜT
39
yeni ürün

PINAR ET
24
yeni ürün

DYO BOYA
27
yeni ürün

VERİMLİLİK PROJELERİ

PINAR ET
doğrudan enerji
tüketiminde
%7 tasarruf

PINAR SÜT
114 proje ile
24.598.776 TL
operasyonel maliyet
iyileştirme

**PINAR SU
VE İÇECEK**
buhar jeneratöründe
yapılan iyileştirme ile
LNG kullanımında
%40,6 azaltım

VİKİNG KAĞIT
kojenerasyon ve
3. Yuvarlak Ürün Hattı
yatırımları

YBP
yeni depo açılışı
ile gidiş-geliş
maliyetlerinde yıllık
200 bin TL
finansal tasarruf

ALTIN YUNUS
geceleme başına elektrik
sarfiyatında
%10 tasarruf
ve termal su tüketiminde
%25 tasarruf

ÇEVRE YÖNETİMİ

Pinar Süt, operasyonlarında yaptığı iyileştirmeler ve optimizasyonlarla karbon ayak izi ve su ayak izi değerlerinde iyileştirmeler sağlamıştır.

Pinar Et, Çevre Yönetim Sistemi çalışmaları kapsamında ton başına su tüketimini %9,5 azaltmıştır.

Pinar Su, ton ürün başına kullanılan enerji miktarında %3 tasarruf sağlamıştır.

Viking Kağıt, karbon ayak izinde 2010 yılına göre %18 azalma, su ayak izinde ise son 4 yılda %16 iyileşme gerçekleşmiştir.

Ürünün yanında meydana gelen atıklar, sürdürülebilir bakış açısı ile yönetilirse yeni bir ham madde olarak değerlendirilebilmektedir.

2018 Yılında Topluluk Şirketlerinde Önemli Gelişmeler

102-10

Pınar Süt

• 2018 yılında deneyimli Ar-Ge ekibi ile 39 adet yeni ürün piyasaya sürülmüştür.

• 2018 yılında toplamda 114 proje ile 24.598.776 TL operasyonel maliyet iyileştirme sağlanmıştır.

• Endüstri 4.0'a uyum sağlama çalışmaları kapsamında ileri teknoloji yatırımlara öncelik verilmiştir.

• 48 alternatif ürün/tedarikçi sisteme kazandırılmıştır.

• Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde projesi ile bir yıl içerisinde yüzlerce süt üreticisine ulaşılmıştır.

• Ar-Ge Merkezi, sanayi ve üniversite iş birliği ile şirket sürdürülebilirliği alanında gelecek kurgusuna hizmet edecek, yine Holding ve şirket stratejilerine paralel bilimsel & teknolojik yenilik içerikli TÜBİTAK-TEYDEB projeleri üretmeye devam etmiştir. Ayrıca Yaşar Üniversitesi iş birliği ile de çeşitli projeler gerçekleştirilmiştir. Yürütülen onaylı birer adet 1501 ve 1511 TÜBİTAK TEYDEB projeleriyle ilgili izleyici hakem denetimleri gerçekleştirilmiş, projelerle ilgili çalışmalara devam edilmiş, üç adet yeni 1501 TÜBİTAK TEYDEB projesi başvurusu gerçekleştirilmiştir.

• Karbon Saydamlık Projesi (CDP) Türkiye '2018 Su Programı Raporu' sonuçlarına göre Pınar Süt gerçekleştirdiği çalışmalarla, Türkiye'de su yönetimi konusunda inisiyatif alan lider firmalar arasında yer almıştır.

• Karbon Saydamlık Projesi (CDP) Türkiye '2018 İklim Değişikliği Raporu' sonuçlarına göre Pınar Süt gerçekleştirdiği çalışmalarla lider firmalar arasında yer alarak CDP platformuna cevap veren gönüllü 7.000'den fazla firma arasında B skoru ile puanlandırılmıştır.

Pınar Et

• Pınar Et'te su ayak izi hesaplama çalışmalarına 2017 yılında başlanmıştır. 2021 yılına kadar %5, 2023 yılına kadar %10 su ayak izi azalımı hedeflenmiştir. 2018 yılında ton başına su tüketimi %9,57 azaltılmıştır.

• Yürütülen çalışmalarla gıda katkı maddelerinin kullanımı bir önceki yıla göre %6 seviyesinde azaltılmıştır.

• Pınar Et'in sektöründeki öncü kimliğinin bir yansıması olarak 2017 yılında "Ecocert" tarafından gerçekleştirilen organik gıda denetimini başarıyla geçerek aldığı "Organik Gıda Sertifikası" bu yıl "Organik Üretim Müteşebbis Sertifikası" adı ile geçerliliğini korumaktadır.

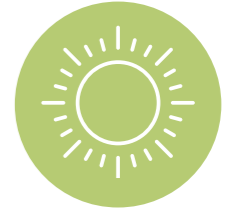
• 45 adet alternatif ürün/ tedarikçi yaratılmıştır.

• Karbon Şeffaflık Projesi'ne (CDP) 2 yıldır katılım sağlanmaktadır. Karbon Şeffaflık Projesi'ne başvuru yapılırken kapsam 1, kapsam 2 ve kapsam 3 emisyonları hesaplanarak sektöre özel sorular ışığında cevaplanmaktadır. Bu cevaplara göre şirketin seviyesi çıkmakta ve kamuya şirket seviyesi açıklanmaktadır. Ayrıca 2018 yılı içinde Türkiye Kirlenme ve Taşıma Kaydı (KSTK) projesine pilot tesis olarak dahil olunmuştur.

• Sağlık Konsepti'ne yönelik ürün çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda "Et ürünlerinde doğal kaynaklı katkı maddelerinin kullanımı"na yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Doğal kaynaklı koruyucu katkı maddelerinin kullanımına yönelik Patent başvurusu yapılmış olup 2019 yılında patentin alınması beklenmektedir. Ayrıca 3 projeye yönelik patent başvurusu daha planlanmaktadır.

• TS EN ISO 50001 Enerji Yönetim Sistemi kapsamında ölçülebilir enerji hedefleri ve amaçlarını gerçekleştirmek için iyileştirme çalışmaları yapılmıştır. Bu anlamda enerji tüketimi geçen yıla göre yaklaşık %6 oranında azaltılmıştır.

• Ar-Ge çalışmalarıyla 2018 yılında 24 adet yeni ürün pazara sunulmuştur.

2018 Yılında Topluluk Şirketlerinde Önemli Gelişmeler

Pınar Su ve İçecek

• Üretim için kullanıma alınan kaynakların toplam debisinin %30'u ekosistemin devamlılığının sağlanması için doğal ortama salınmaktadır.

• Pınar Su ve İçecek, 2018 yılında 11. kez gerçekleştirilen "Türkiye'nin 2018 LOVEMARK'ları" araştırmasında su kategorisinde en sevilen markalar arasında yerini almıştır.

• Pınar Su ve İçecek, 2018'de üretim tesislerinde verim artışı ve tasarruf odaklı iyileştirmelerde bulunmuştur. Hat verimliliklerinin artırılmasına yönelik çalışmalar, periyodik ve tamini bakım faaliyetleri, üretim planlama etkinliği sayesinde tüm lokasyonlar toplamında endüstriyel enerji kullanımı yaklaşık %10 oranında düşürülmüştür.

• Yeni içecek kategorisi için ihracata yönelik gazoz geliştirme çalışmaları başlamıştır. Ar-Ge laboratuvarı kurulum çalışmaları ve TÜBİTAK Ar-Ge içecek projesi başvurusu çalışmaları bulunmaktadır.

Çamlı Yem

• Çamlı Yem "Organik Üretim Müttesebbis Sertifikası" ile faaliyetlerini 2018 yılında da sürdürmüştür.

• Verimlilik çalışmaları kapsamında balık yemi üretim tesisinin soğutma ve aydınlatma sisteminde yapılan iyileştirmeler sonucu enerji tasarrufu sağlanmıştır.

• HORIZON 2020'nin desteği ile yürüttüğü "Entegre Multitrofik Kültür Balıkçılığı için Akıllı Yönetim Sistemi Projesi" ile faaliyetlerinin çevresel etkilerinin azaltılması ve yeni üretim metotlarının denenip uygulanmasını amaçlanmıştır.

• Turgutlu Yem Fabrikası 2018 yılı içerisinde faaliyete geçmiştir. Gıda güvenliği ve Endüstri 4.0 prensipleri göz önüne alınarak dizayn edilen fabrika, yüksek kapasiteli üretim hatları ile bulunduğu bölge tarım ve hayvancılığı ile ülke ekonomisine önemli katkı sağlayacaktır.

YBP

• 2016 yılından bu yana dijitalleşme konusunda yatırım yapan YBP, "Dijital Şirket Uygulaması" projesi ile bayilerin satış, dağıtım, lojistik süreçlerinde kullandığı günümüz teknolojilerine uygun web tabanlı kullanıcı dostu ve mobiliteyle uyumlu bir yazılım geliştirmiş ve yaygınlaştırılmasını sağlamıştır.

• Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı(UNDP) tarafından desteklenmek üzere dünya çapında seçilmiş 9 girişimden biri olan ve işletmelerin atık kaynaklarını azaltmak için hizmet veren "Fazla Gıda Projesi" ile gıda israfını önlemeyi amaçlamaktadır.

2018 Yılında Topluluk Şirketlerinde Önemli Gelişmeler

Dyo Boya

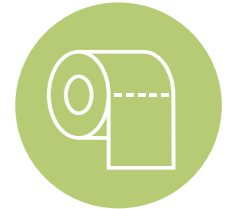

• Çiğli İşletmesinde ISO/TS 16949 versiyonundan IATF 16949 versiyonuna geçiş yapılmıştır.

• Dyo Boya 2018 yılında Ar-Ge merkezinde gerçekleştirdiği 121 proje ile TürkisTime Dergisi tarafından hazırlanan ve Türkiye'nin en çok Ar-Ge harcaması yapan şirketlerini gösteren Ar-Ge 250 listesine, Ar-Ge merkezinde yürütülen proje sayısına göre ilk 100 şirket arasından ilk 10'a girmiştir.

• Tüm siparişlerin, sipariş teyitlerinin, nakliye süreçlerinin, fiyat tekliflerinin, fiyat teyitlerinin ve tedarikçiler ile ilgili tüm kalite süreçlerinin 2018 yılında portal üzerinden yürütülmesine yönelik projelendirme çalışmaları tamamlanarak Tedarikçi Portalı devreye alınmıştır.

Viking Kağıt

• 2017 yılı sonunda tamamlanan ve 2018 yılı başında devreye alınan kojenerasyon projesi ile kağıt makinasının kurutma prosesinde önceki yıllarda kullanılan buhar yerine, elektrik üretiminden çıkan atık enerji olan sıcak gazın kullanımı sağlanmıştır. Böylece doğrudan doğalgazın kazanda yakımı ile elde edilen enerji tüketimi yerine, elektrik üretiminden açığa çıkan atık enerji kullanımına geçilmiştir.

• 2018 yılında da TÜBİTAK projesinin çalışmalarına devam edilmiş ve Aralık 2018'de tamamlanmıştır.

• Kalite Yönetim Sistemi 9001:2015 versiyonuna geçiş yapılmış ve tüm süreçler sistem içerisine dahil edilmiştir. Standartta gerçekleşen değişim ile tüm süreçlerin risk analizleri yapılarak aksiyonların alınması ve Kalite Yönetiminin mükemmelleşme yolunda daha sağlam ilerlemesi sağlanmıştır. Yapılan çalışmalar ile kuruluşun risk analizlerinin yeniden ve sürekli şekilde güncellenmesi sağlanmıştır.

• 2016 yılında Türkiye temizlik kağıtları sektöründe ilk defa alınan BRC Consumer Product Belgesi, 2018 yılında yenilenmiştir. 2018 yılında Alman belgelendirme kuruluşu DQS tarafından yapılan denetimler sonucunda, BRC Tüketici Ürünü (Consumer Product) (A Grade) ve Hijyenik Ürün (Hygienic Product) GC-MARK sertifikalarını almaya hak kazanmıştır. Kendi sektöründe bu sertifikaları alan ilk firma olmuştur.

Altın Yunus

• 2016 yılında alınan Çevreye Duyarlı Konaklama Tesisi Belgesi'nin (Yeşil Yıldız) gereklilikleri, gerçekleştirilen tasarruflarla 2018'de devam etmiş ve Altın Yunus çevrenin korunması konusunda da bölgesinde örnek tesis olarak öne çıkmıştır.

• Çevresel etkinin azaltılması ve verimlilik çalışmaları sonucunda geceleme başına elektrik sarfiyatında %10 tasarruf ve termal su tüketiminde %25 tasarruf gerçekleştirilmiştir.

**işe
iyi bakmak**

İŞE İYİ BAKMAK

Ekonomik Performans

2018 yılında net satışlarının %93,6'sı Gıda ve İçecek ile Boya şirketlerinde gerçekleşen Topluluğun, konsolide net satışları 4,7 milyar TL'ye ulaşmıştır. Gıda ve İçecek iş kolunda %17, Boya iş kolunda %16, Temizlik Kâğıtları iş kolunda ise %25'e ulaşan büyüme oranlarıyla Yaşar Topluluğu, faaliyetleri toplamında %17 seviyesinde bir büyüme gerçekleştirmiştir.

Bkz. s.26

Etik ve Uyum

Topluluk, bünyesinde yer alan şirketlerin sürdürdüğü faaliyetlerin her bir aşamasında ilişkide bulunduğu taraflara karşı bir sorumluluğu olduğunun bilinci ile hareket etmektedir.

Bkz. s.28

Kurumsal Yönetim

Kurumsal yönetim çerçevesinde, Topluluk ile ilişkide olan tarafların birbiriyle olan ilişkilerine dair bir yönetim planı mevcut olup, bu planla birlikte şeffaflık, paydaşlara karşı sorumluluk, adillik ve hesap verebilirlik gibi ilkeler ön plana alınmaktadır.

Bkz. s.28

İş Etiği

Faaliyet gösterdiği coğrafyada toplumsal değerlere saygı gösteren Yaşar Topluluğu, bu ilkeler çerçevesinde iş etiği kurallarına uygun hareket etmekte ve şeffaflığı gözetmektedir. 2009 yılında hazırlanıp, 2010 yılında kitapçık halinde Topluluğun tüm çalışanlarına dağıtılan "İş Etiği Kuralları Kılavuzu", Yaşar Topluluğu'nun iş etiği yaklaşımını ortaya koymaktadır.

Bkz. s.29

Yolsuzlukla Mücadele

Yaşar Topluluğu bünyesinde faaliyet gösteren tüm şirketler, rüşvet ve haraç dahil olmak üzere her türlü yolsuzlukla mücadele etmekte ve yolsuzluğun önlenmesi için gereken tüm yükümlülüklerini yerine getirmektedir.

Bkz. s.30

Risk Yönetimi

Yaşar Topluluğu'na bağlı şirketlerde kurumsal risk yönetimi; risklerin tanımlandığı, analiz edildiği ve kontrol edilerek izlendiği sistematik bir süreç olarak ele alınmaktadır. Bu yönetim anlayışı hem beklenmedik risklerin hem de şirketlerin varlık değerlerine yönelik olumsuz etkilerin kontrol edilebilmesini sağlamaktadır.

Bkz. s.30

Üyelikler

Yaşar Topluluğu bünyesinde faaliyet gösteren şirketler sektörleriyle ilgili ulusal ve uluslararası çok sayıda meslek birliği, ticaret odası, dernek ve konseyin yönetim kurulunda yer almaktadır.

Bkz. s.32

İŞE İYİ BAKMAK

Ekonomik Performans

102-7 103-3 201-1 201-2

Faaliyet gösterdiği tüm sektörlerde öncü olan Yaşar Topluluğu Şirketleri, 2018 yılında da faaliyetlerinde yükselen trendleri yakalamış, pazarlardaki güçlü konumunu sürdürmüş ve cirolarında istikrarlı ve sürdürülebilir bir artış ortaya koyarak iş kollarının tamamında büyüme sağlamıştır. 2018 yılında net satışlarının %93,6'sı Gıda ve İçecek ile Boya şirketlerinde gerçekleşen Topluluğun, konsolide net satışları 4,7 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Gıda ve İçecek iş kolunda %17, Boya iş kolunda %16, Temizlik Kâğıtları iş kolunda ise %25'e ulaşan büyüme oranlarıyla Yaşar Topluluğu, faaliyetleri toplamında %15 seviyesinde bir büyüme gerçekleştirmiştir.

Yaşar Holding 70'ten fazla ülkeye yaptığı ihracat ve yurt dışı iştiraklerinin faaliyetleri sonucunda 2018 yılında toplam 142 milyon ABD doları yurt dışı gelir elde etmiştir.

Ekonomik Performansın Paydaşlar Üzerinde Etkisi

Çiftçiler, üreticiler, tedarikçiler ve perakende sektörü ile iş birliklerinin kalıcı ve sürdürülebilir olmasını ön planda tutan Topluluk, faaliyette bulunduğu sektörlerin kalkınmasına ve iş ortaklarının ve dokunduğu toplumun ekonomik refahına önem vermektedir. Bu doğrultuda Yaşar Topluluğu, ekonomik performansının sağladığı istihdam, iş olanağı ve düzenli gelir kapsamında paydaşlar üzerindeki etkisini gözetmektedir.

2018 yılının ikinci yarısında yaşanan kur artışının etkisiyle ham madde fiyatlarındaki yukarı yönlü hareketin sonucunda, faaliyet gösterilen iş kollarında ve tüm iş süreçlerinde maliyet kontrolü ve verimlilik odak alınarak 1,26 milyar TL brüt kâr ile %27 seviyesindeki brüt kârlılık korunmuştur. Büyümedeki yavaşlama ve maliyetlerdeki baskıya rağmen üretimde sağlanan verimliliğin yanı sıra operasyonel maliyet iyileştirme (OMI) faaliyetleriyle, elde edilen 552 milyon TL FAVÖK ile %11,7 seviyesinde FAVÖK marjı sağlanmıştır.

Topluluk şirketleri bünyesindeki Ar-Ge Merkezlerinde yeni ürün geliştirme çalışmalarına ve pazar odaklı büyüme stratejisi doğrultusunda marka yatırımlarına devam edilmiştir. İnsana, topluma ve çevreye katma değer yaratacak çalışmalar, güçlü Ar-Ge ekiplerinin geliştirdiği projelerle uluslararası kalite standartları göz önünde bulundurularak hayata geçirilmiştir.

Faaliyet alanlarından biri olan gıda ve içecek sektöründe, tarım ve sanayinin entegrasyonuna katkı sağlayan Topluluk başta et ve süt üreticileri olmak üzere toplumun büyük bir kesimi için istihdam ve düzenli gelir kaynağı sağlamaktadır. Üreticilere sağlanan hayvan refahını ve verimliliğini gözeterek sağlıklı, kaliteli yemler ve yenilikçi ürünlerle katma değer yaratılırken, tedarikçilerin bulunduğu bölgelerde üreticiler ile sözleşmeli çalışarak bölge çiftçisine iş imkânı sağlanmaktadır.

	31.12.2018	31.12.2017
Üretilen doğrudan ekonomik değer:	4.712.791	4.023.206
- Gelirler	4.712.791	4.023.206
Hasılat (net satışlar)	4.712.791	4.023.206
Dağıtılan ekonomik değer:	4.303.968	3.762.943
- İşletme giderleri	3.799.246	3.303.421
- Çalışan ücretleri ve yan haklar	472.294	409.415
- Sermaye sağlayıcılara ödemeler	20.882	30.499
- Devletlere yapılan ödemeler (ülke bazında)	11.546	19.608
Elde tutulan ekonomik değer	408.823	260.263
Konsolide Sonuçlar (bin TL)	31.12.2018	31.12.2017
Net satışlar	4.712.791	4.023.206
Kısa ve Uzun Vadeli Yükümlülükler	4.253.333	3.360.520
Özkaynaklar	759.287	882.685
Ana ortaklık payları	120.794	299.139
Kontrol gücü olmayan paylar	638.493	583.546

* Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.

** 2018 yılı Yaşar Holding Konsolide Bağımsız Denetim Raporu'ndaki bilgiler kullanılmıştır.

*** Toplam işletme giderleri olarak konsolide gelir tablosunda yer alan satışların maliyeti, pazarlama giderleri, genel yönetim giderleri ve araştırma ve geliştirme giderleri dikkate alınmıştır.

**** Çalışan ücretleri ve yan haklar kapsamında konsolide raporun Dipnot 21'inde (IFRS) yer alan personel giderleri dikkate alınmıştır.

***** Sermaye sağlayıcılara ödemeler kapsamında konsolide raporun nakit akış tablosunda yer alan ödenen temettü tutarı kullanılmıştır.

***** Devletlere yapılan ödemeler kaleminde konsolide raporda nakit akışta ödenen vergiler tutarı kullanılmıştır.

Paydaş Diyalogu

102-40 102-42 102-43 102-44

Değer zinciri, iç ve dış paydaşlarla etkileşimi içeren bütünsel bir olgudur. Bu etkileşimi değerlendirmek ve sürekli geliştirmek, değer zincirinin sürdürülebilirliği için stratejik bir öneme sahiptir. Bu açıdan paydaşlarımızı tanımlamak, sınıflandırmak ve bu sınıflandırmaya göre iletişim sıklığı ve diyalog platformlarını belirlemek sürdürülebilirlik stratejimizin yürütülmesi açısından önemlidir.

Yaşar Topluluğu, faaliyetlerinden, hedeflerinden, politikalarından ve aldığı kararlardan doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenen ve aynı zamanda bu kararları etkileyen her türlü kişi, kuruluş ve topluluğu paydaşı olarak kabul etmektedir. Yaşar Topluluğu "İşe, çalışanlarına, topluma, iş ortaklarına, çevreye iyi bakmak" felsefesiyle yürütmekte olduğu sürdürülebilirlik yaklaşımı kapsamında başta tüm paydaşlarıyla uzun süreli iş birlikleri geliştirmekte ve açık iletişim kurmaktadır.

Paydaşlar, Topluluğun faaliyet gösterdiği sektör ve şirketlere göre değişiklik göstermektedir. Değer zinciri temelinde haritalayarak belirlenen paydaşlar seçilirken, Yaşar Topluluğu'nun kurumsal değerleri ve iş etiği politikası göz önünde bulundurulmaktadır. Düzenli olarak güncellenen bu harita, aynı zamanda Topluluğun sürdürülebilirlik yaklaşımını ve yarattığı etkileri izlemek, değerlendirmek ve geliştirmek için de bir yol göstericidir. Ham madde tedarik sürecinden, tüketiciye ulaşana kadar yaratılan her etkiyi, etki alanını ve oranını değerlendirmek ve geliştirmek, Topluluğun bütünsel sürdürülebilirlik yaklaşımının temelini oluşturmaktadır.

Topluluğun genel bir paydaş yönetim politikası olmakla beraber paydaşlarla iletişimi, iletişim şekli ve sıklığı faaliyet yürütülen şirket ve sektöre göre değişiklik göstermektedir. Kurumsal ve sürdürülebilirlik ilkeleri ile beraber müşteri memnuniyeti ve operasyonel mükemmellik de paydaş seçiminde etkili faktörlerdir. Topluluk, paydaşları ile günlük veya periyodik olarak kurduğu iletişim ve ilişki sayesinde sürdürülebilirlik performansını her geçen yıl arttırmaya devam etmektedir.

Paydaşlarla İletişim Yöntemleri

Paydaşlarla İletişim Yöntemleri ve Sıklığı

Paydaş Grupları	İletişim Platformu	İletişim Sıklığı
Çalışanlar	Eğitimler, Yaşar Akademi Eğitim Platformu, çalışan görüşleri anketi, bültenler, kurum içi organizasyonlar, iç iletişim materyalleri, elektronik iletişim araçları, sosyal etkinlikler	Düzenli/Sık
Tüketiciler	Memnuniyet anketleri, telefon görüşmeleri, iletişim ve çağrı merkezleri, internet siteleri, sosyal medya platformları, faaliyet raporları, sürdürülebilirlik raporları, reklamlar, bayi ilişkileri ve iletişim kanalları	Sürekli/Sık
Yatırımcılar ve Hissedarlar	Yönetim Kurulu toplantıları, faaliyet raporları, performans raporları, sürdürülebilirlik raporları, CDP İklim Değişikliği Raporu, CDP Su Raporu, yatırımcı sunumları, genel kurul toplantıları, Yatırımcı İlişkileri modüllerinin de bulunduğu internet siteleri	Düzenli
Tedarikçiler, Müşteriler ve Bayiler	Tedarikçi toplantıları, ziyaretleri ve eğitimleri, fabrika ziyaretleri, müşteri ziyaretleri, memnuniyet anketleri, katılım sağlanan kongre, toplantı ve paneller, telefon görüşmeleri, iletişim ve çağrı merkezleri, internet siteleri, sosyal medya platformları, bayi toplantıları ve eğitimleri, bayi portalı, bayi memnuniyet anketleri, faaliyet raporları, sürdürülebilirlik raporları	Düzenli/Periyodik
Kamu Kurum ve Kuruluşları, STK'lar ve Üye Olunan Dernekler	Ziyaretler, mevzuat görüş bildirimleri, sektörel toplantılar, kongre, konferans ve seminerler, geliştirilen ortak projeler, sektörel raporlar, faaliyet raporları, sürdürülebilirlik raporları, üyelik ilişkileri	Düzenli/Sık
Medya	Basın bültenleri, ziyaretler, basın toplantıları, lansmanlar, Pınar'la Yaşam Dergisi, Güzel Yaşa Dergisi, Pınar Üretici Gazetesi, Dyorum Dergisi, internet siteleri, sosyal medya platformları, dijital ajanslar	Düzenli
VÜniversiteler	Kariyer günleri, konferans ve paneller, üniversite kulüp ve topluluklarının etkinlikleri, Topluluk şirketlerinde sağlanan staj imkanları, ortak projeler	Düzenli
Sendika	Toplu İş Sözleşmeleri, sendika temsiliyeti, fabrika ziyaretleri, toplantılar	Düzenli

Etik ve Uyum

102-11 102-18 103-2 103-3 206-1

Kurumsal Yönetim

102-18 103-2

Günümüzde iş yapma anlayışlarının en önemlilerinden biri, karşılıklı ilişkilerde bulunan doğrudan veya dolaylı bütün taraflara karşı sorumluluk sahibi olmaktır. Bu nedenle Topluluk, bünyesinde yer alan şirketlerin sürdürdüğü faaliyetlerin her bir aşamasında ilişkide bulunduğu taraflara karşı bir sorumluluğu olduğunun bilinci ile hareket etmektedir. Kurumsal yönetim çerçevesinde, Topluluk ile ilişkide olan tarafların birbiriyle olan ilişkilerine dair bir yönetim planı mevcut olup, bu planla birlikte şeffaflık, paydaşlara karşı sorumluluk, adillik ve hesap verebilirlik gibi ilkeler ön plana alınmaktadır.

Yaşar Topluluğu, şirketlerinin sürdürülebilirliği için çok önemli bir unsur olarak gördüğü kurumsal yönetim anlayışını, geçmişten günümüze, vizyonu ve öngörüsü, köklü ve sağlam kurumsal değerleri ve kültürü, etik anlayışı, yasalara ve mevzuata uyumu ile tüm faaliyet alanlarına yansıtmaktadır. Topluluk'ta, tüm menfaat sahiplerinin çıkarları en iyi şekilde gözetilmekte, benimsenen kurumsal yönetim yapısı Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde sürekli olarak gözden geçirilmektedir.

Yaşar Topluluğu şirketlerinin kurumsal yönetim uygulamalarına verdiği önemin ve bu uygulamaların dinamik olarak yürütülmesindeki istekliliğinin bir göstergesi olarak yaptırdığı kurumsal yönetim derecelendirmesi çalışmaları kapsamında; Pınar Süt, Pınar Et ve Pınar Su ve İçecek şirketlerinin kurumsal yönetim derecelendirme notları 2018 yılı Kasım ayında sırasıyla 9,27, 9,31 ve 9,50 olmak üzere yukarı yönlü revize edilmiştir.

Yaşar Holding'de İcra Başkanlığı ile Yönetim Kurulu'nun sorumlulukları OECD Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uygun olarak birbirinden ayrıdır. Yönetim Kurulu Başkanı'nın aynı zamanda kurumun içinde icra görevi olmayıp, icra fonksiyonlarının başında bulunan Yaşar Holding İcra Başkanı, Yaşar Topluluğu'nun tüm icra faaliyetlerinden Yönetim Kurulu'na karşı sorumludur. Bununla birlikte kurumsal yönetim işleyiş esasları, yönetim kurulu ve icranın karar süreçleri, Yaşar Holding Yönetim Kurulu'nun yetki ve sorumlulukları ile alt komiteleri ve rolleri "Yaşar Topluluğu Kurumsal Yönetim El Kitabı" ile, iş etiği yaklaşımı ise "Yaşar Topluluğu İş Etiği Kuralları Kılavuzu" ile belirlenmiştir ve Topluluk çalışanlarının bu Kılavuz'a uyumu esastır. Çalışanların üst yönetime görüş ve önerilerini belirtmesine imkan sağlayan Denetim Alt Komitesi, Riskin Erken Saptanması Alt Komitesi ve Kurumsal Yönetim Alt Komitesi, faaliyetlerini altı üyeden oluşan Yaşar Holding Yönetim Kurulu'na bağlı olarak yürütmektedir.

Yaşar Topluluğu'nun halka açık şirketlerinin yönetim kurullarında iki bağımsız üye bulunmaktadır. Söz konusu bağımsız üyeler SPK'nın yayımladığı Kurumsal Yönetim İlkeleri'ndeki tüm bağımsızlık kriterlerini karşılamaktadır.

Topluluğun tüm halka açık şirketlerinde, Sermaye Piyasası Mevzuatı kapsamında ve yatırımcılar ile ortaklık arasındaki iletişimin sağlıklı ve güvenilir şekilde yürütülmesini temin etmek üzere Yatırımcı İlişkileri Bölümleri oluşturulmuştur. İlgili mevzuat çerçevesinde, şeffaflık ve doğruluk esasıyla oluşturulan ve şirketlerin internet sitesinde yayımlanmış olan bilgilendirme politikası ile pay sahiplerinin, kamunun ve diğer menfaat sahiplerinin zamanında, eksiksiz, doğru, anlaşılabilir

ve eşit koşullarda erişilebilir bir şekilde bilgilendirilmeleri sağlanmaktadır. Bu kapsamda söz konusu şirketlerin ücret, tazminat, kar dağıtım ve başlıca politikalarına internet sitelerinden ulaşılmaktadır. Yaşar Holding'in internet sitesinde Topluluk şirketlerinin faaliyet alanlarına ilişkin bilgiler yer almakta olup, Topluluğun halka açık şirketlerinin internet sitelerinde yer alan ve mevzuatın gerektirdiği çerçevede hazırlanmış "Yatırımcı İlişkileri" modüllerinden de detaylı bilgilere Türkçe ve İngilizce olarak ulaşılabilir. Halka açık şirketlerin kurumsal yönetim süreci ve bu süreç zarfında kaydedilen ilerlemeler, Sermaye Piyasası Mevzuatı çerçevesinde hazırlanan ve yıllık faaliyet raporlarında yer alan Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporları'nın yanı sıra mevzuat uyarınca hazırlanan Kurumsal Yönetim Uyum Formu ve Kurumsal Yönetim Bilgi Formu aracılığıyla da tüm paydaşlara ve kamuya sunulmaktadır.

Türkiye'de henüz kurumsal yönetim ilkelerinin gündemde olmadığı tarihlerden itibaren, en iyi yönetim yaklaşımlarını uygulama konusunda gönüllü olarak önemli adımlar atan Yaşar Topluluğu, uzun yıllar sonucunda yaratılan "kurum itibarı"na da önemli bir değeri olarak yönetmekte, etkin ve proaktif uygulamaları ile paydaşları ve toplum için sürdürülebilir değer yaratmaya devam etmektedir.

Kurumsal Derecelendirme Notu

9,27
Pınar Süt

9,31
Pınar Et

9,50
Pınar Su

İş Etiği

102-16

İş etiği kuralları, toplumların sahip oldukları değerlere uygun belirli ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermenin çerçevesini çizmektedir. Birden çok sosyal ve kültürel dinamik içinde gelişimini sürdüren toplumlarda etik kurallar; eşitlik, şeffaflık, tarafsızlık gibi evrensel ilkelerin iş dünyasında öncelik bulmasına olanak tanımaktadır.

Faaliyet gösterdiği coğrafyada toplumsal değerlere saygı gösteren Yaşar Topluluğu, bu ilkeler çerçevesinde iş etiği kurallarına uygun hareket etmekte ve şeffaflığı gözetmektedir. 2009 yılında hazırlanıp, 2010 yılında kitapçık halinde Topluluğun tüm çalışanlarına dağıtılan "İş Etiği Kuralları Kılavuzu", Yaşar Topluluğu'nun iş etiği yaklaşımını ortaya koymaktadır. İşe alımlarda yapılan oryantasyon eğitimleri kapsamında bu kitapçıktan yararlanılmakta, Yaşar Topluluğu'nun online öğrenme platformu olan Yaşar Akademi üzerinden İş Etiği Kuralları Eğitimi verilmektedir.

Yaşar Topluluğu çalışanları, "Yaşar Topluluğu İş Etiği Kuralları Kılavuzu"na uygun olarak çalışmak ile yükümlüdür. Topluluk şirketlerinde çalışanlar, belirlenen iş etiği kurallarına uymadığını düşündükleri ve ihlal olduğunu tespit ettikleri konuları e-posta, mektup ya da telefon aracılığı ile Etik Kurul'a bildirebilmektedir. Etik Kurul; Yaşar Holding Yönetim Kurulu üyelerinden 1 Başkan, Yaşar Holding üst yönetiminden 3 üye ve 1 genel sekreter olmak üzere, Yaşar Holding Yönetim Kurulu tarafından seçilen toplam 5 üyeden oluşmaktadır. Etik Kurul'a bildirilen konular, en geç bir hafta içinde kılavuzda yer alan kurallar çerçevesinde çözümlenmektedir.

Etik Kurul'a 2009-2017 yılları arasında toplam 17 konu iletilmiş ve gerekli incelemeler ve değerlendirmeler yapılarak çözülmüştür. 2018 yılında Etik Kurul'a herhangi bir konu iletilmemiştir.

İş Etiği Kuralları

• Güvenli bir iş ortamında, ayrımcılığa izin vermeyerek ve birbirinin kişilik haklarına saygı göstererek çalışmak,

• Şirket kaynaklarını verimli kullanmak,

• Çıkar çatışmasından kaçınmak,

• Yasalarla belirlenen rekabet kurallarına uymak, rakiplerle piyasa koşullarını bozmayacak şekilde rekabet etmek,

• Müşteri memnuniyetine önem vermek, müşterilere her zaman duyarlı ve dürüst davranmak,

• Şirket bilgi, varlık ve kayıtlarının doğru hazırlanması için azami özen göstermek, gizlilik içinde korumak ve menfaat sağlamak için kullanmamak,

• Tüm faaliyetlerde toplumsal yararı gözetmek ve çevreye saygılı davranmak,

• İş yerinde olduğu kadar iş yeri dışındaki şirket yaşantısında da şirket hakkında olumsuz kanaat yaratmayacak ve içinde bulunduğumuz toplumun kurallarına aykırı düşmeyecek bir yaşam tarzı benimsemek.

Yolsuzlukla Mücadele

205-2

Yaşar Topluluğu bünyesinde faaliyet gösteren tüm şirketler, rüşvet ve haraç dahil olmak üzere her türlü yolsuzlukla mücadele etmekte ve yolsuzluğun önlenmesi için gereken tüm yükümlülüklerini yerine getirmektedir.

2018 yılında Topluluk şirketleri kapsamında 17 denetim ve 37 iç kontrol çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu incelemeler doğrultusunda, rapor periyodunda, Topluluk şirketlerinde çalışan 6 kişinin Topluluğun iş prensipleri ve etik kuralları çerçevesinde iş ilişkisi sonlandırılmıştır.

Raporlama döneminde Topluluk veya çalışanları aleyhine yolsuzlukla ilgili açılmış bir kamu davası bulunmamaktadır. Topluluğun iş ortaklarıyla sözleşmelerinde yolsuzluğa ilişkin bir ihlal vakası yaşanmamıştır. Tröstleşme ve tekelciliği önleme konusunda sürmekte olan ve henüz karara bağlanmamış bir dava bulunmamaktadır.

Denetim faaliyetleri kapsamında, önleyici ve caydırıcı denetlemeler yapılmakta, kurum içi kontrol bilincinin ve tedbirlerinin güçlendirilmesine yardımcı olmaktadır.

Risk Yönetimi

102-11 205-2

Hızla gelişen dünyada küresel risklerin belirlenmesi, bu risklere hazırlık yapılabilmesi konunun sadece bir boyutunu ele alan bir yaklaşım haline gelmiştir. Risklerin birbiri ile bağlantısı, uzun süreli trendlerin risk oluşumuna veya giderilmesine etkisi, risk yönetimini belirleyen önemli hususlardır.

Risk Yönetimi Anlayışı

Yaşar Topluluğu'na bağlı şirketlerde kurumsal risk yönetimi; risklerin tanımlandığı, analiz edildiği ve kontrol edilerek izlendiği sistematik bir süreç olarak ele alınmaktadır. Bu yönetim anlayışı hem beklenmedik

Risklerin sınıflandırılması süreci birden fazla sektörde, farklı iş modelleri çerçevesinde faaliyet gösteren kurumlar için kurumların kendilerine özgü bir nitelik taşımaktadır. Bu kapsamda risk farkındalığı olan bir kültür yaratarak, kurumsal risk yönetim yapısının, maruz kalınan tüm riskleri değerlendirerek ve yöneterek; entegre, sistematik ve proaktif olarak kurulması ve uygulanması önem kazanmaktadır.

risklerin hem de şirketlerin varlık değerlerine yönelik olumsuz etkilerin kontrol edilebilmesini sağlamaktadır.

Topluluk şirketlerindeki risk yönetim süreçlerinin amaçları arasında yer almaktadır.

Bu yaklaşım, şirketlere rekabet avantajı sağlarken diğer taraftan hissedarlara şirket değerlerinin iyi korunduğuna ve geliştirildiğine dair güvence vermektedir.

Mevcut risk yönetimi ve kontrol süreçlerinin yeterliliğinin değerlendirilmesindeki amaç, bu süreçlerin kurumun hedef ve amaçlarına ulaşmasını sağlayacak şekilde yapılandırıldığı ve çalıştığı hususlarını değerlendirmek ve kurumun faaliyetlerinin performans etkinliği ve verimliliği açısından geliştirilmesine yönelik önerilerde bulunmaktır.

Yaşar Holding Risk Yönetimi fonksiyonu, risk yönetimi strateji ve politikalarının Topluluk şirketlerinde uygulanmasının gözetiminden sorumlu olup, çalışmalarını düzenli olarak Yaşar Holding Yönetim Kurulu'na bağlı olan Riskin Erken Saptanması Alt Komitesi'ne sunmaktadır. Yaşar Holding Yönetim Kurulu Riskin Erken Saptanması Alt Komitesi, risk yönetimi yapısı ve işleyişin takibinden, temel politika ve stratejilerin belirlenmesinden, olası risklere karşı

gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığının takip ve kontrolünden ve tüm bu işleyiş ve sonuçların Yönetim Kurulu'na sunulmasından sorumludur.

Ayrıca, Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Kurulu düzenlemeleri çerçevesinde hisse senedi borsasında işlem gören Topluluk şirketlerinde Yönetim Kurulu üyelerinden oluşan Riskin Erken Saptanması Komiteleri 2013 yılında oluşturulmuş olup, ilgili komiteler risk kontrol sistemlerinin etkinliğini, raporlanan kritik risklerin kontrol yöntemlerini ve aksiyonlarını değerlendirmektedir.

Yaşar Topluluğu'nda riskler Stratejik, Operasyonel, Dış Kaynaklı, Finansal ve Mevzuat Uyum kategorilerine göre takip edilmektedir. İlgili kategoriler bazında önceliklendirilmiş olan riskler şirketler tarafından yönetilmekte; riske ilişkin kontrol yöntemleri, alınan tedbirler ve sonuçları Yaşar Holding Risk Yönetimi fonksiyonu tarafından gözetilmekte; risk unsurlarına dair mevcut durum ve gelişmeler Yaşar Holding ve ilgili şirketlerin yönetim kurullarına bağlı olarak faaliyet gösteren Riskin Erken Saptanması Komitesi'nde değerlendirilmektedir.

2018'de

- Topluluk genelinde mevzuat uyum risklerinin bertarafına yönelik olarak başta Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uyum süreci için yapılan çalışmalar olmak üzere Topluluk şirketlerinin faaliyet gösterdiği sektörler ile ilişkili yasal tebliğ ve düzenlemelerin gerektirdiği çalışmalar,

- Bilgi Güvenliği riskinin maksimum seviyede kontrolü ile yönetilmesine ilişkin eylem planlarının uygulanması ve alınan tedbirlerin takibine ilişkin çalışmalar,

- Topluluğun marka ve itibar riskinin etkin bir şekilde yönetilmesine ilişkin çalışmalar, Topluluk şirketlerinin karlılıklarını olumsuz etkileyecek olan finansal ve operasyonel risklerin bertarafına ve/veya uygun kontrol ve izleme yöntemleri ile yönetilmesine ilişkin çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Yaşar Holding ve Şirketler düzeyinde gerçekleştirilmiş ve Yaşar Holding Riskin Erken Saptanması Alt Komitesi tarafından izlenerek Yaşar Holding Yönetim Kurulu'nun bilgi ve değerlendirmelerine sunulmuştur. 2018 yılında Yaşar Holding Riskin Erken Saptanması Alt Komitesi dokuz kez toplanmıştır.

Risk yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek amacıyla yönelik sistemli ve disiplinli bir yaklaşım getirerek şirketlerin amaçlarına ulaşmasına yardımcı olmak için Topluluk şirketlerinde düzenli aralıklarla iç denetim gerçekleştirilmektedir.

- Şirketlerin tüm faaliyet alanlarının, iş ünitelerinin, kar merkezlerinin incelenmesi ile mevcut risklerin belirlenmesi,

- Sürecin sistematik ve devamlı kılınması için risk yönetimi yapısının kurulması, görev ve sorumlulukların net olarak ifade edilmesi ve yaşatılması,

- Neden ve sonuçları belirlenen risklerden kaçınmak için var olan kontrollerin değerlendirilmesi,

- Yeni ve etkin kontrollerin tasarlanması ile etkin bir risk yönetimi ve izleme sürecinin kalıcı olarak uygulanması,

- Kurum içi iletişimin yaygınlaştırılması, risk yönetimi sürecinin sistematik ve dinamik bir yapıda olmasının sağlanması,

- Risklerin tutarlı ve en uygun şekilde yönetilmesi için kurum genelinde ortak risk algısı oluşturularak stratejik hedeflere ulaşılması ve sürdürülebilir karlılığın sağlanması,

Üyelikler

102-13

Kuruluş İsmi		
ADANA TİCARET BORSASI	GEBZE TİCARET ODASI	ROMANYA TÜRK İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
AİLE İŞLETMELERİ DERNEĞİ (TAİDER)	GIDA GÜVENLİĞİ DERNEĞİ	SAKARYA TİCARET VE SANAYİ ODASI
ALİAĞA TİCARET ODASI	GIDA MÜHENDİSLERİ ODASI	SAVUNMA VE HAVACILIK SANAYİ İMALATÇILAR DERNEĞİ
ALÜMİNYUM YÜZEY İŞLEM DERNEĞİ (AYİD)	GLOBAL İLİŞKİLER FORUMU	SELÜLOZ VE KAĞIT SANAYİİ VAKFI
AMBALAJ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (ASD)	GLOBAL REPORTING INITIATIVE	SERBEST MUHASEBECİ VE MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
AMBALAJLI SU ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ (SUDER)	GS1 TÜRKİYE VAKFI	SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ ÜRETİCİ MERKEZ BİRLİĞİ
AMBALAJLI SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (ASÜD)	İKTİSADİ ARAŞTIRMALAR VAKFI	TEMEL İHTİYAÇ DERNEĞİ (TİDER)
AMERICAN TURKISH COUNCIL	İNEGÖL TİCARET VE SANAYİ ODASI	TOBB GLOBAL STANDARTLAR MERKEZİ
AMERİKA İŞ KONSEYİ (DEİK)	İNTERAKTİF REKLAMCILIK DERNEĞİ	TURGUTLU TİCARET VE SANAYİ ODASI
ANKARA TİCARET BORSASI	İSİ SU SES VE YANGIN YALITIMCILARI DERNEĞİ (İZODER)	TÜRK AFRIKA İŞ KONSEYİ (DEİK)
ANKARA TİCARET ODASI	ISPARTA TİCARET VE SANAYİ ODASI	TÜRK AMERİKAN İŞADAMLARI DERNEĞİ
ANTALYA TİCARET BORSASI	İSTANBUL İHRACATÇILAR BİRLİĞİ	TÜRK KÖRFEZ İŞ KONSEYİ (DEİK)
ANTALYA TİCARET ODASI	İSTANBUL MADEN VE METAL İHRACATÇI BİRLİKLERİ	TÜRK MİSİR İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
AVRUPA GIDA BİLGİ KONSEYİ (EUFIC)	İSTANBUL SANAYİ ODASI	TÜRK ORTA DOĞU VE KÖRFEZ İŞ KONSEYİ (DEİK)
AVRUPA İŞ KONSEYİ (DEİK)	İSTANBUL TİCARET BORSASI	TÜRK SANAYİ VE İŞ İNSANLARI DERNEĞİ (TÜSİAD)
AYDIN SANAYİ ODASI	İSTANBUL TİCARET ODASI	TÜRK VE ORTADOĞU İŞ KONSEYLERİ (DEİK)
BARO	İZMİR İLİ KIRMIZI ET ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ	TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ
BATI ANADOLU SANAYİCİ VE İŞ İNSANLARI DERNEKLERİ FEDERASYONU (BASİFED)	İZMİR İŞADAMLARI DERNEĞİ	TÜRKİYE ÇEVRE EĞİTİM VAKFI
BEBEK BESİNLERİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (BEBESAD)	İZMİR SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ (İZSİAD)	TÜRKİYE DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ
BEYAZ ET SANAYİCİLERİ VE DAMIZLIKÇILAR BİRLİĞİ (BESD-BİR)	İZMİR SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ VE ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ	TÜRKİYE EKONOMİ KURUMU (TEK)
BODRUM TİCARET ODASI	İZMİR TİCARET BORSASI	TÜRKİYE GIDA SANAYİ İŞVERENLERİ SENDİKASI (TÜGİS)
BORNOVA ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA DERNEĞİ	İZMİR TİCARET ODASI	TÜRKİYE GIDA VE İÇECEK SANAYİ DERNEKLERİ FEDERASYONU (TGDF)
BORNOVA ZİRAAT ODASI	İZMİR ZİRAAT ODASI	TÜRKİYE İÇ DENETİM ENSTİTÜSÜ (TİDE)
BORSAYA KOTE ORTAKLIK YÖNETİCİLERİ DERNEĞİ (KOTEDER)	KAĞITHANE AYAZAĞA VADİSİ KENTSEL GELİŞTİRME DERNEĞİ	TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ (TİM)
BOYA SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (BOSAD)	KAPLIÇA TALASSO VE KÜR MERKEZLERİ DERNEĞİ	TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (İMSAD)

Kuruluş İsmi		
BURSA TİCARET BORSASI	KARTON AMBALAJ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (KASAD)	TÜRKİYE İNSAN YÖNETİMİ DERNEĞİ (PERYÖN)
BURSA TİCARET VE SANAYİ ODASI	KEMALPAŞA ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ (KOSBI)	TÜRKİYE KALİTE DERNEĞİ (KALDER)
ÇEŞME TURİSTİK OTELCİLER BİRLİĞİ	KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI	TÜRKİYE KİMYA, PETROL, LASTİK VE PLASTİK SANAYİ İŞVERENLERİ SENDİKASI (KİPLAS)
ÇEVRE KORUMA VE AMBALAJ ATIKLARINI DEĞERLENDİRME VAKFI (ÇEVKO)	KOCAELİ SANAYİ ODASI	TÜRKİYE KURUMSAL YÖNETİM DERNEĞİ
ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI	KOMPOZİT SANAYİCİLERİ DERNEĞİ	TÜRKİYE MADENSUYU ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ
COATINGS RESEARCH INSTITUTE (CoRI)	KONSOLOSLUK ERKANI ÜYELERİ DERNEĞİ	TÜRKİYE MÜSİKİ ESERİ SAHİPLERİ MESLEK BİRLİĞİ (MESAM)
DENİZ TEMİZ DERNEĞİ (TURMEPA)	KONYA TİCARET ODASI	TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ (TOBB)
DENİZ TİCARET ODASI	MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI	TÜRKİYE PETROL KİMYA LASTİK İŞÇİLERİ SENDİKASI (PETROL-İŞ)
DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU (DEİK)	MANİSA ORGANİZE SANAYİCİLER DERNEĞİ	TÜRKİYE SEYAHAT ACENTELERİ BİRLİĞİ
DOĞU ANADOLU İHRACATÇILAR BİRLİĞİ	MANİSA ŞEHZADELER ZİRAAT ODASI	TÜRKİYE SÜT, ET, GIDA SANAYİCİLERİ VE ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ (SETBİR)
DUBAI CHAMBER OF COMMERCE	MANİSA TİCARET VE SANAYİ ODASI	TÜRKİYE YEM SANAYİCİLERİ BİRLİĞİ
DUBAI TURKISH BUSINESS COUNCIL	MERSİN TİCARET BORSASI	TURKTRADE
ECCA EUROPEAN COIL COATING ASSOCIATION	MEYVE SUYU ENDÜSTRİSİ DERNEĞİ (MEYED)	ULUDAĞ İHRACATÇILAR BİRLİĞİ
EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI	MİLLETLERARASI TİCARET ODASI (ICC)	ULUSAL GIDA TEKNOLOJİ PLATFORMU (UGTP)
EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI VAKFI	MÜSİKİ ESERİ SAHİPLERİ GRUBU MESLEK BİRLİĞİ	ULUSAL KIRMIZI ET KONSEYİ (UKON)
EGE İHRACATÇI BİRLİKLERİ	MUTFAK DOSTLARI DERNEĞİ	ULUSAL SÜT KONSEYİ (USK)
EGE SANAYİCİLERİ VE İŞ İNSANLARI DERNEĞİ (ESİAD)	MÜYAP BAĞLANTILI HAK SAHİBİ FONOGRAM YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ	UN GLOBAL COMPACT (UNGC)
EGE TURİSTİK İŞLETMELER KONAKLAMALARI BİRLİĞİ	MÜZİK YORUMCULARI MESLEK BİRLİĞİ	UN GLOBAL COMPACT TÜRKİYE
EĞİTİM VE GELİŞİM PLATFORMU DERNEĞİ (TEGEP)	NAZİLLİ TİCARET VE SANAYİ ODASI	WORLD ECONOMIC FORUM
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI	ORGANİK ÜRÜN YETİŞTİRİCİLERİ VE SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (ORGÜDER)	YATIRIMCI İLİŞKİLERİ DERNEĞİ
ESKİŞEHİR SANAYİ ODASI	ORTA ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ	YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
ESKİŞEHİR TİCARET ODASI	PAINT RESEARCH ASSOCIATION	YENİDEN BİZ DERNEĞİ
ETİK VE İTİBAR DERNEĞİ	REKLAM VERENLER DERNEĞİ	YURT DIŞI YATIRIMLAR İŞ KONSEYİ (DEİK)
EV DIŞI TÜKETİM DERNEĞİ (ETÜDER)	ROMANYA BOYA ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ	ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

**Çalışanlara
iyi bakmak**

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK

Çalışan Profili

Yaşar Topluluğu, ürünlerinde ve hizmetlerinde kalitenin artması, ekonomik gelişmenin sağlanabilmesi için çalışanlarının kurumsal bağlılığı ve sürekliliğinin en çok ihtiyaç duyulan unsur olduğunun farkındadır. Topluluk çalışan profiline bakıldığında, bu kurumsal bağlılığın mevcut olduğu, çalışanların toplumsal ve ekonomik gelişime gönüllü ve aktif şekilde katkı sağladığı görülmektedir.

Bkz. s.38

Çalışan Gelişimi

Yaşar Topluluğu, çalışanlarının mesleki gelişiminin yanı sıra kişisel gelişimini de aktif bir biçimde desteklemekte, öğrenme yöntemlerinin odağını açıklayan 70:20:10 Etkili Öğrenme Modeli'ne göre gelişim planlarını oluşturmaktadır. Bu yaklaşıma göre; gelişimin %70'i deneyim edinerek, uygulayarak ve iş başında öğrenerek, %20'si ilişki yönetimi ve iletişim sırasında öğrenilerek, %10'u ise formal eğitim yöntemleri ve sınıf içi eğitimle sağlanmaktadır.

Bkz. s.46

Çalışan Hakları

"Doğru işe doğru insanları yerleştirmek" ilkesiyle hareket eden Yaşar Topluluğu insan kaynakları yapısı, adil insan kaynakları politika ve uygulamaları ile pazardaki en yetenekli, kalifiye, yaratıcı, yenilikçi, motivasyonu ve performansı yüksek iş gücünü Topluluğa çekerek Topluluk bünyesinde bulunan kalifiye iş gücünü geliştirme ve bağlılığını arttırmayı hedeflemektedir.

Bkz. s.42

İş Sağlığı ve Güvenliği

İş Sağlığı ve Güvenliği uygulamalarının geliştirilmesi, Topluluk şirketlerinin genelinde iş yapış biçimi olarak benimsenmekte ve uygulanmaktadır. Bu doğrultuda, İSG alanında mevcut durum ve yapılan çalışmalar Yönetim Kurulu seviyesinde takip edilmektedir.

Bkz. s.47

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK

103-2 103-3

Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nde geçen "insana yakışır iş" anlayışı Yaşar Topluluğu'nun iş yapış biçimini belirleyen en temel değerlerindedir. Bu kapsamda Topluluk, çalışanların temel haklarını, sağlık, güvenlik ve refahlarını her zaman ön planda tutmaktadır.

Türkiye'de çalışanlarına sendikal örgütlenme haklarını tanıyan ilk şirketler arasında Yaşar Topluluğu şirketleri yer almaktadır. Yaşar Topluluğu şirketlerinden Pınar Süt'te 1976, Dyo Boya ve Pınar Et'te 1985, Viking Kağıt'ta ise 2013 yıllarından itibaren sendikali çalışanlar bulunmaktadır.

Sürdürülebilir başarı için çalışanlarının kişisel ve mesleki gelişimlerini her fırsatta destekleyen Topluluk, 2018 yılında çalışan gelişimi kapsamında çeşitli eğitim ve etkinlikler düzenlenmiş, çalışanlarını iş sağlığı ve güvenliği konusunda da bilinçlendirmiştir.

Topluma değer katma ilkesi ve çalışanların duyarlı ve gelişim odaklı bakış açıları ile Topluluğun sosyal ve çevresel alanlarda gerçekleştirdiği kurumsal sosyal sorumluluk projelerine çalışanların katılımı sağlanmaktadır. Sorumlu üretim ve tüketim bilincinin yönetim kademesinde sınırlı tutulmayarak tüm çalışanlara aktarımı için etkileşimli bir mekanizmanın kurulmasını sağlamak amacıyla Topluluk şirketlerinde iç eğitimciler belirlenerek eğitimler verilmektedir.

Topluluk, faaliyetlerinde benimsediği ayrımcılıkla mücadele yaklaşımı, eşitlikçi anlayışı, çalışanlarına sağladığı samimiyet ortamı ile çalışan motivasyonunu ve bağlılığını her zaman en üst seviyede tutmaya önem vermektedir.

Çalışan Profili

102-7 102-8 401-1 401-3 405-1

Sözleşme Türüne Göre Toplam İş Gücü

	Belirsiz Süreli		Belirli Süreli Geçici/Sözleşmeli		Genel Toplam	
	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN
Sayı	5.094	1.146	84	21	5.178	1.167
Toplam Çalışan Sayısına Oranı	%80,3	%18,1	%1,3	%0,3	%81,6	%18,4

İstihdam Türüne Göre İş Gücü

	Kilit		Beyaz Yaka		Mavi Yaka		Geçici		Toplam	
	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN
2016	%4,5	%1,3	%33,2	%11,1	%42,7	%4,4	%2,5	%0,4	%82,9	%17,1
2017	%4,6	%1,3	%33,7	%12,3	%41,2	%4,1	%2,4	%0,4	%81,9	%18,1
2018	%5,0	%1,4	%34,9	%12,5	%40,1	%4,2	%1,6	%0,4	%81,6	%18,4

*Toplam bordrolü çalışanlar tablosunda alt işveren çalışanlar hariç tutulmuştur.

Çalışanlar ve Gözetime Tabi Çalışanlara Göre Toplam İş Gücü

	Kendi Çalışanlarımız		Gözetime Tabi Çalışanlar		Genel	
	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN
Sayı	4.166	942	1.012	225	5.178	1.167
Toplam Çalışan Sayısına Oranı	%65,7	%14,8	%15,9	%3,5	%81,6%	%18,4

*Toplam çalışan sayısı kadrolü ve alt işveren çalışan sayısı toplamından oluşmaktadır.

Şirketlere Göre Çalışan Kategorisi Kırılımında Cinsiyet Dağılımı

KİLİT	2016		2017		2018	
	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN
Yaşar Holding	%43	%57	%48	%52	%53	%47
Pınar Süt	%67	%33	%69	%31	%69	%31
Pınar Et	%76	%24	%72	%28	%72	%28
Pınar Su ve İçecek	%83	%17	%83	%17	%79	%21
YBP	%91	%9	%90	%10	%90	%10
Çamlı Yem	%91	%9	%92	%8	%95	%5
Dyo Boya	%75	%25	%74	%26	%74	%26
Viking Kağıt	%100	%0	%100	%0	%100	%0
Altın Yunus	%86	%14	%80	%20	%83	%17
Yaşar Bilgi	%90	%10	%90	%10	%82	%18
Desa Enerji	%75	%25	%50%	%50	%50	%50
TOPLAM	%78	%22	%78	%22	%78	%22

BEYAZ YAKA ŞİRKET	2016		2017		2018	
	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN
Yaşar Holding	%50	%50	%46	%54	%44	%56
Pınar Süt	%66	%34	%65	%35	%66	%34
Pınar Et	%70	%30	%65	%35	%61	%39
Pınar Su ve İçecek	%75	%25	%74	%26	%76	%24
YBP	%86	%14	%86	%14	%85	%15
Çamlı Yem	%72	%28	%70	%30	%69	%31
Dyo Boya	%72	%28	%71	%29	%70	%30
Viking Kağıt	%71	%29	%69	%31	%71	%29
Altın Yunus	%77	%23	%74	%26	%78	%22
Yaşar Bilgi	%61	%39	%64	%36	%71	%29
Desa Enerji	%79	%21	%79	%21	%80	%20
TOPLAM	%75	%25	%74	%26	%74	%26

MAVİ YAKA ŞİRKET	2016		2017		2018	
	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN
Yaşar Holding	%58	%42	%70	%30	%70	%30
Pınar Süt	%90	%10	%90	%10	%88	%12
Pınar Et	%82	%18	%82	%18	%83	%17
Pınar Su ve İçecek	%90	%10	%89	%11	%86	%14
YBP	%100	%0	%100	%0	%95	%5
Çamlı Yem	%98	%2	%99	%1	%96	%4
Dyo Boya	%99	%1	%99	%1	%95	%5
Viking Kağıt	%100	%0	%99	%1	%77	%23
Altın Yunus	%83	%18	%73	%27	%78	%22
Yaşar Bilgi	-	-	-	-	-	-
Desa Enerji	%100	%0	%100	%0	%100	%0
TOPLAM	%91	%9	%91	%9	%88	%12

Şirketlere Göre Çalışan Kategorisi Kırılımında Cinsiyet Dağılımı (devam)

GEÇİCİ ŞİRKET	2016		2017		2018	
	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN
Yaşar Holding	-	-	%60	%40	%75	%25
Pınar Süt	-	-	-	-		
Pınar Et	%100	%0	%0	%100	%0	%100
Pınar Su ve İçecek	%95	%5	%100	%0	%100	%0
YBP	%50	%50	%100	%0	%100	%0
Çamlı Yem	%100	%0	%50	%50	%29	%71
Dyo Boya	89	%11	%91	%9	%92	%8
Viking Kağıt	-	-	-	-		
Altın Yunus	%72	%28	%68	%32	%72%	%28
Yaşar Bilgi	-	-	-	-		
Desa Enerji	-	-	%100	%0		
TOPLAM	%85	%15	%86	%14	%80	%20

Toplam İş gücünün Bölge ve Cinsiyete Göre Dağılımı

BÖLGE	2016		2017		2018	
	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK
Ege Bölgesi	%12,2	%52,3	%12,1	%51,6	%12,5	%50,5
Marmara Bölgesi	%2,1	%16,9	%3,0	%15,6	%3,2	%16,5
İç Anadolu Bölgesi	%2,1	%10,0	%2,1	%11,0	%2,3	%10,6
Akdeniz Bölgesi	%0,2	%2,0	%0,3	%1,9	%0,2	%1,7
Karadeniz Bölgesi	%0,1	%0,5	%0,1	%0,5	%0,1	%0,5
Güney Doğu Anadolu Bölgesi	%0,1	%1,4	%0,1	%1,7	%0,1	%1,8
Doğu Anadolu Bölgesi	%0,0	%0,1	%0,0	%0,0		
TOPLAM	%16,7	%83,3	%17,7	%82,3	%18,4	%81,6

Yaş Grubuna Göre İşe Yeni Alınan Çalışanlar

YAŞ	GEÇİCİ VE ALTIŞVEREN HARIÇ İŞE ALINAN TOPLAM ÇALIŞAN SAYISI				GEÇİCİ VE ALTIŞVEREN DAHİL İŞE ALINAN TOPLAM ÇALIŞAN SAYISI			
	ERKEK	YÜZDE	KADIN	YÜZDE	ERKEK	YÜZDE	KADIN	YÜZDE
30 YAŞ ALTI	151	%29,2	59	%11,4	992	%51,7	231	%12,0
30-50 YAŞ	249	%48,2	43	%8,3	549	%28,6	116	%6,0
50 YAŞ ÜZERİ	12	%2,3	3	%0,6	20	%1,0	10	%0,5
TOPLAM	412	%79,7	105	%20,3	1.561	%81,4	357	%18,6

Bölgelere Göre İşe Yeni Alınan Çalışanlar

BÖLGE	GEÇİCİ VE ALTIŞVEREN HARIÇ İŞE ALINAN TOPLAM ÇALIŞAN SAYISI				GEÇİCİ VE ALTIŞVEREN DAHİL İŞE ALINAN TOPLAM ÇALIŞAN SAYISI			
	ERKEK	YÜZDE	KADIN	YÜZDE	ERKEK	YÜZDE	KADIN	YÜZDE
EGE	230	%44,5	67	%13,0	905	%47	236	%12,3
MARMARA	130	%25,1	25	%4,8	314	%16	34	%1,8
İÇ ANADOLU	36	%7,0	11	%2,1	314	%16	80	%4,2
AKDENİZ	8	%1,5		%0,0	16	%1	5	%0,3
GÜNEYDOĞU ANADOLU	8	%1,5	1	%0,2	12	%1	1	
KARADENİZ		%0,0	1			%0	1	
TOPLAM	412	%79,7	105	%20,3	1.561	%81,4	357	%18,6

Yaş Dağılımına Göre Çalışan Devir Oranları

Yaş Dağılımına Göre Personel Devir Oranı	Yılbaşındaki Personel Sayısı		Topluluk Dışı Giriş		Topluluk İçi Transfer		İşten Ayrılanlar		Devir oranı	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
30 YAŞ ALTI	229	530	63	177	0	1	42	150	%14,4	%21,2%
30-50 YAŞ	692	3.578	39	225	7	10	96	450	%13,0	%11,8
50 YAŞ ÜZERİ	29	176	2	11	1	0	6	35	%18,8	%18,7
TOPLAM	950	4.284	104	413	8	11	144	635	%13,6	%13,5

Bölgelere Göre Çalışan Devir Oranları

Bölgelere Göre Personel Devir Oranı	Yılbaşındaki Personel Sayısı		Topluluk Dışı Giriş		Topluluk İçi Transfer		İşten Ayrılanlar		Devir oranı	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Ege Bölgesi	649	2.701	66	231	7	8	102	436	%14,1	%14,8
Marmara Bölgesi	175	870	25	130	1	2	26	135	%12,9	%13,5
İç Anadolu Bölgesi	101	493	11	36	0	0	13	50	%11,6	%9,5
Karadeniz Bölgesi	4	33	1	0	0	0	1	0	%20,0	%0,0
Akdeniz Bölgesi	13	105	0	8	0	0	1	10	%7,7	%8,8
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	8	82	1	8	0	1	1	4	%11,1	%4,4
TOPLAM	950	4.284	104	413	8	11	144	635	%13,6	%13,5

Doğum İzninden Sonra İşe Dönme ve İşte Kalma Oranları

	Doğum iznine hak kazanan toplam çalışan sayısı		Doğum izni alan toplam çalışan sayısı		Doğum izninin sona ermesinden sonra işe dönen toplam çalışan sayısı		Doğum izninin sona ermesinden sonra işe dönen ve işe dönüşlerinden on iki ay sonra hala iş başında olan toplam çalışan sayısı	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
2018								
TOPLAM	49	242	49	235	37	235	33	207

2018	İşe Dönüş Oranı	İşte Kalma Oranı
KADIN	%76	%89
ERKEK	%100	%88

Yönetim Organlarında Çalışanların Cinsiyet ve Yaşa Göre Dağılımı (%)

	2016		2017		2018	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
Üst Düzey Yönetici*	%17%	%83	%12	88	%8	%92
Direktör	%25%	%75	%29	71	%28	%72

	2016		2017		2018	
	Üst Düzey Yönetici	Direktör	Üst Düzey Yönetici	Direktör	Üst Düzey Yönetici	Direktör
30 yaş altı	%0	%0	%0	%0	%0	%0
30-50 yaş	%21	%75	%20	%79	%8	%92
50 yaş üzeri	%79	%25	%80	%21	%62	%38

* Üst Düzey Yönetici Grubu (Yönetim Kurulu üyeleri, CEO, İcra Başkan Yardımcıları, Başkan Yardımcıları, Koordinatör ve Genel Müdürlerden oluşmaktadır).

Kuruluşun Yönetişim Organlarındaki Bireylerin Toplumsal Cinsiyet Temelli Temsili

2018	Kilit	Beyaz Yaka	Mavi Yaka	Geçici
Kadın	%22	%26	%12	%20
Erkek	%78	%74	%88	%80

Çalışan Kategorisi Başına Çalışanların Çeşitlilik Kategorilerinin Her Birine Göre Yüzdesi

2018	Kilit	Beyaz Yaka	Mavi Yaka	Geçici
30 yaş altı	%0	%21	%25	%70
30-50 Yaş	%80	%77	%72	%23
50 yaş Üzeri	%20	%2	%2	%7

Yıl	Engelli Çalışan Sayısı	Kadrolu Çalışan Sayısı	Yüzde
2016	134	5.394	3
2017	129	5.241	3
2018	130	4.981	3

2018	Kilit	Oran	Beyaz Yaka	Oran	Mavi Yaka	Oran	Geçici	Oran	Toplam
Engelli Çalışan Sayısı	0	%0	70	%54	59	%45	1	%1	130

Çalışan Hakları

401-2

Uygun Çalışma Koşulları

Yaşar Topluluğu, tüm operasyon ve faaliyetlerinde çalışan memnuniyetini odağına alarak, çalışanlarına uygun çalışma koşulları sağlamaktadır. Bu yaklaşımıyla Topluluk, Temel ILO Sözleşmeleri kapsamında belirtilen çalışan haklarının tamamına saygı duyulan bir çalışma ortamına sahiptir.

İş ve İş Gücü

402-1

"Doğru işe doğru insanları yerleştirmek" ilkesiyle hareket eden Yaşar Topluluğu insan kaynakları yapısı, adil insan kaynakları politika ve uygulamaları ile pazardaki en yetenekli, kalifiye, yaratıcı, yenilikçi, motivasyonu ve performansı yüksek iş gücünü Topluluğa çekerek Topluluk bünyesinde bulunan kalifiye iş gücünü geliştirme ve bağlılığını arttırmayı hedeflemektedir.

Şirketler bünyesinde istihdam edilen çalışanların başka bir göreve atanmasının söz konusu olması durumunda, 4857 sayılı İş Kanunu ve Kapsam Dışı Personel Yönetmeliği'nde belirtilen süreler dahilinde işlem yapılmakta, Toplu İş Sözleşmesi'ne dahil olan çalışanlar için ise Toplu İş Sözleşmesi'nde belirtilen süreler geçerli olmaktadır.

Fırsat Eşitliği ve Ayrımcılığın Önlenmesi

405-1 406-1 407-1

Çalışanlarının eğitim ve gelişimlerini teşvik eden Yaşar Topluluğu, ırk, renk, cinsiyet, din, siyasi inanç, ulusal veya sosyal menşeye gözetmeksizin tüm çalışanlarına ücretlendirme, performans değerlendirme, terfi, atama, eğitim gibi tüm insan kaynakları süreçlerinde eşit fırsatlar sunmaktadır. Topluluğun her işe alım sürecinde, adayın uygunluğu, pozisyonun gerektirdiği nitelik ve yetkinlikler baz alınarak değerlendirilmekte, erkek ve kadın çalışanlar arasında işe giriş ve terfide ücret farklılığı bulunmamaktadır. Topluluk çalışanları tarafından 2018 yılı içerisinde ayrımcılıkla ilgili bir şikayet bildirilmemiştir.

Yaşar Holding, Dünya Ekonomi Forumu tarafından gündeme getirilen ve T.C. Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı liderliğinde sürdürülen "İş'te Eşitlik Platformu" içinde yer almıştır.

Faaliyet gösterdiği her sektörde kadının güçlenmesini destekleyen Yaşar Topluluğu, 2012 yılında "BM Kadının Güçlenmesi İlkeleri CEO Destek Beyanname"ni imzalayarak doğru cinsiyet politikalarının uygulanması konusunda taahhütte bulunmuştur. Global Compact Türkiye Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan "Kadının Güçlenmesi Çalışma Grubu" içinde

de yer alan Topluluk, ESIAD ve İZİKAD yürütücülüğünde İzmir'de kurulan Global Compact Türkiye Kadının Güçlenmesi İzmir Platformu'nun da sözcülüğünü üstlenmiştir.

Kadın Çalışanların Güçlenmesi

Raporlama döneminde yönetici kademelerine gerçekleşen terfilerin %19'unu kadın çalışanlar oluşturmaktadır. Uzman kadrolarda ise bu oran %50'dir. İşe alımlarda önemli bir iş gücü havuzu olarak değerlendirilen üniversite staj programlarında kadın öğrenci oranı %70, lise staj programlarında kadın öğrenci oranı %40'tır.

Topluluğumuz bünyesinde istihdam edilen hamile ve emziren çalışanlar yasada belirtilen süreler dahilinde çalışmakta, kadın çalışanlar doğum izninden döndükten sonra aynı pozisyonda işlerine devam etmektedir.

Topluluk şirketlerinden Pınar Et, doğum iznine çıkacak tüm kadın çalışanlarına, çalışma hayatına uyum sürecini kolaylaştırmak için yasal hak ve uygulamalar eğitimi vermektedir. Pilot olarak başlatılan bu uygulamanın yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Çocuk İstihdamının Önlenmesi

408-1

Ülkemizde çocuk istihdamı konusunda düzenlenen 4857 sayılı İş Kanunu uyarınca, 15 yaşını doldurmayanlar işe alınamaz ancak istisna olarak 14 yaşını doldurmuş ve ilköğretimini tamamlamış olanlar, gelişimine ve eğitimine engel olmayacak hafif işlerde ve sınırlı çalışma süreleri ile çalıştırılabilir. Yasal olarak herhangi bir zorunluluk olmamasına rağmen Yaşar Topluluğu şirketlerinde 18 yaşını doldurmamış personel çalıştırılmamaktadır.

Zorla Çalıştırmanın Önlenmesi

409-1

Yaşar Topluluğu bünyesinde faaliyet gösteren tüm şirketlerde çalışma gün ve saatleri, resmi, genel ve hafta tatili tanımlanarak çalışanlara duyurulmaktadır. İşin niteliği ya da üretimin artırılması gibi nedenlerle çalışanların da onayı alınarak fazla çalışma yapılabilmektedir. Bu durumlar Kanun'da yazılı koşullar çerçevesinde düzenlenmekte ve ücretler yine Kanun'da belirtildiği şekilde ödenmektedir. Topluluk şirketlerinde çalışanlar için görev tanımları belirtenek

kendilerine işe başladıkları an bildirilmekte; görev tanımı ile ilgili dokümanlar ISO 9001 gereği kullanılan ve çalışanın erişimine açık olan ortak sistem ile şirket içinde güncel olarak paylaşılmaktadır. Yaşar Topluluğu bünyesinde 2018 yılında zorla çalıştırma ve angarya konulu yargıya intikal etmiş bir olay mevcut değildir.

Sendika ve Toplu İş Sözleşmesi

102-41

Yaşar Topluluğu şirketlerinde 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında tüm çalışanlarla belirsiz süreli iş sözleşmesi yapılmaktadır. Topluluk şirketleri ile iş ortaklığı kuran müteahhit ve taşeron şirketlerin işçilerinin sigortalı olması da zorunlu tutulmaktadır. Bu zorunluluk mevcut etik ilkeleri çerçevesinde, tüm iş ortakları ve tedarikçileri de kapsayacak şekilde eşitsizlikler ile aktif mücadele edilmesi ve bağlılığın artırılması çalışmalarının yapılması hedefine hizmet eden bir uygulamadır.

Bulunduğu sektörlerde ilkleriyle bilinen Yaşar Topluluğu şirketleri sendikalaşma konusunda da önemli adımlar atmıştır. Boya sektöründe toplu iş sözleşmesinin uygulandığı ilk şirket Dyo Boya'dır. Yasal sendikalara üye olan çalışanlar ile daima yapıcı ilişkiler kurulmakta, çalışanların sendikaya üye olma haklarına saygı duyulmaktadır. Bu kapsamda Dyo Boya'da Petrol-İş Sendikası, Pınar Süt ve Pınar Et'te Tek Gıda İş Sendikası ve Viking Kağıt'ta Selüloz İş Sendikası ile işveren arasında yapılan iş yeri ve işletme toplu iş sözleşmeleri ile çalışanların hakları güvence altına alınmıştır.

Sendikalı Çalışan Yüzdesi

	PINAR ET		VİKİNG KAĞIT		PINAR SÜT		DYO BOYA	
	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK	KADIN	ERKEK
2016	%14,0	%61,7	%0,0	%64,1	%6,6	%55,2	%0,7	%54,0
2017	%13,6	%60,9	%0,4	%63,6	%6,5	%53,6	%0,6	%54,0
2018	%13,3	%58,9	%1,0	%61,9	%6,6	%56,1	%0,6	%46,6

İşe Alım

Yaşar Topluluğu insan kaynağını "bilim, birlik, başarı" ilkesi ışığında pozisyonun gerektirdiği bilgi, beceri ve deneyim kriterlerini esas alarak objektif bir biçimde değerlendirmektedir.

İnsan kaynağı yönetiminde, bilgi paylaşımına ve birlik ruhuna değer veren, bilime dayalı gelişmelere açık olan, katılımcı yönetim anlayışını ve başarı odaklı çalışmayı benimseyen, eğitimli ve deneyimli çalışanları bir araya getirmeyi hedefleyen Topluluk, tüm faaliyetlerini evrensel insan hakları standartları ışığında yürütmektedir.

Yaşar Topluluğu şirketlerinde çalışmak isteyen adaylar başvurularını, Yaşar Holding'in internet sitesinden direkt olarak veya işe alım siteleri (kariyer portalları) üzerinden gerçekleştirebilmektedir. Yaşar Holding internet sitesi üzerinden staj ilanları ve iş ilanları yayınlanmakta olup, adaylar başvuru havuzuna öz geçmişlerini kaydedebilmektedir. Şirket insan kaynakları departmanları tarafından yapılan ön değerlendirmeler sonucunda, uygun bulunan adaylarla ilgili departman yöneticileri ile birlikte görüşmeler gerçekleştirilmekte, referans kontrolünün ardından uygun görülen adaylara iş teklifi yapılmaktadır. Başvurusu olumlu değerlendirilemeyen adaylara ise kariyer portalı, e-posta veya telefon ile bildirimde bulunulmaktadır. İşe alım prosedürleri 4857 sayılı İş Kanunu ve Kapsam Dışı Personel Yönetmeliği'ne uygun olarak yürütülmektedir.

Topluluk şirketleri çalışanları, işe alım süreçleri tamamlandığında, çalışma şartlarını, haklarını, görev ve sorumluluklarını, geçerli olan personel politika ve prensiplerini düzenleyen Şirket Personel Yönetmelikleri ile bilgilendirilmektedir. Topluluk bünyesinde istihdam edilen yeni çalışanlar, aynı gün e-öğrenme tabanlı "Yaşar Topluluğu Oryantasyon Eğitimi"ni almakta ve devamında her şirket için özel olarak tasarlanan "Şirket Oryantasyon Programı"na katılım sağlamaktadır.

Çalışanlara Sunulan Haklar

103-2 103-3 401-2

Yaşar Topluluğu benimsediği insan odaklı yönetim anlayışıyla, çalışanlarının refahını ön planda tutmaktadır. Topluluğun çalışanlarına bu doğrultuda sunduğu haklar ve olanaklar tabloda listelenmiştir.

Çalışanlara Sunulan Sosyal Haklar	KİLİT(*)	BEYAZ YAKA	MAVİ YAKA (**)	GEÇİCİ
Hayat sigortası		Uygulanmamaktadır		
Sağlık hizmetleri	X (şirket öder)	X Belirli Kademeler (şirket öder)		
Engellilik ve maluliyet sigortası		Uygulanmamaktadır		
Doğum izni	X	X	X	X
Emeklilik hakkı		Uygulanmamaktadır		
Hisse senedi sahipliği		Uygulanmamaktadır		
Diğerleri				
Yılbaşı Hediye Paketi	X	X	X	X
Ramazan Paketi	X	X	X	X
Yakacak Yardımı	X Belirli Kademeler	X	X	X Belirli Şirketler
Bayram Harçlığı	X Belirli Kademeler	X	X	X Belirli Şirketler
Yemek Yardımı	X	X	X	X
Yol Parası		X	X	X
Evlenme	X Belirli Kademeler	X	X	X Belirli Şirketler
Doğum	X Belirli Kademeler	X	X	X Belirli Şirketler
Ölüm	X Belirli Kademeler	X	X	X Belirli Şirketler
Araba	X	X Belirli Pozisyonlar		
Benzin	X	X Belirli Pozisyonlar		
Telefon Cihaz Ve Hat	X	X Belirli Pozisyonlar		
Kıdem Teşvik İkramiyesi	X	X	X	
Melbusat		X Belirli Pozisyonlar	X Belirli Pozisyonlar	X Belirli Pozisyonlar
Satış Primi	X Belirli Pozisyonlar	X Belirli Pozisyonlar		

* Müdür ve üzeri yöneticiler

** Sendikalı mavi yaka sosyal hakları belirtilmemiştir.

Çalışan Gelişimi

103-2 103-3 404-1

Eğitim ve Gelişim Faaliyetleri

Çalışanların Aldığı Toplam Eğitim Saati

Toplam Eğitim Saati 2018	Kilit	Beyaz Yaka	Mavi yaka	Geçici	Toplam
Kadın	1.364	12.653	4.491	640	19.148
Erkek	3.020	22.372	35.673	4.180	65.245
Toplam	4.384	35.025	40.164	4.820	84.393

Türkiye'nin önde gelen şirketleri arasında yer alan Yaşar Topluluğu, çalışanlarının mesleki gelişiminin yanı sıra kişisel gelişimini de aktif bir biçimde desteklemekte, öğrenme yöntemlerinin odağını açıklayan 70:20:10 Etkili Öğrenme Modeli'ne göre gelişim planlarını oluşturmaktadır. Bu yaklaşıma göre; gelişimin %70'i deneyim edinerek, uygulayarak ve iş başında öğrenerek, %20'si ilişki yönetimi ve iletişim sırasında öğrenilerek, %10'u ise formal eğitim yöntemleri ve sınıf içi eğitimle sağlanmaktadır. Topluluğumuz bünyesinde oryantasyon eğitimlerinden işbaşı eğitimlerine, kişisel gelişim eğitimlerinden yönetim becerileri eğitimlerine kadar çalışan yetkinliklerinin artırılmasına yönelik çok sayıda eğitim programı hayata geçirilerek Topluluğumuzun rekabet üstünlükleri sürdürülebilir kılınmaktadır.

Topluluğumuzun 2012 yılında "Yaşar Akademi" markası ile e-öğrenme yöntemini kullanarak oluşturduğu eğitim platformu, 2018 yılında da çalışmalarını başarıyla sürdürmüştür.

Yaşar Akademi

2012 yılında Yaşar Akademi markası ile e-öğrenme metodolojisi kullanarak oluşturulan eğitim platformu kullanıcıları, 2013 ve 2014 yıllarında artırılmış ve tüm beyaz yaka ile ekip yöneten mavi yaka çalışanlar sisteme dahil olmuştur. 2018 yılında 2.906 kişinin dâhil olduğu öğrenme platformunda eğitimler seçmeli ve zorunlu olarak ayrııştırılmıştır.

Çalışanlar fonksiyonlarına ve geliştirmek istedikleri yetkinliklerine göre 45 zorunlu, 147 seçmeli eğitim ve 284 adet video içerikli eğitim bulunmaktadır. Hazır içeriklerin yanı sıra Yaşar Topluluğu şirketlerinin politika, prosedür ya da iş yapış biçimlerini anlatan eğitimler de hazırlanarak Yaşar Akademi öğrenme platformu üzerinden çalışanlar ile paylaşılmaktadır.

Yaşar Topluluğu, sürekli gelişim hedefleri doğrultusunda çalışanlarının mevcut yetkinliklerini ve niteliklerini geliştirmek, onları geleceğe hazırlamak, kişisel, yönetsel ve mesleki gelişimlerini sağlamak, küresel vatandaşlık bilinçlerini geliştirmek için eğitim programları ve projeler düzenlemektedir.

Toplulukta çalışanların kariyer yönetiminin planlandığı yetenek yönetimi ve yaşam boyu öğrenim programları oluşturulmaktadır.

Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler

Pınar Süt'te, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde üst yönetim dahil, tüm kadın çalışanlar kadın üreticilerle bir araya gelmektedir.

YBP, 2018 yılında da çalışanlarının gelişimi için farklı eğitimler ve hizmetler sunmaya devam etmiştir. Bu eğitimler kapsamında, Çalışan Danışma Merkezi (İş Psikoloğu) ile çalışanların sadece kariyer gelişimlerine değil, iş dışındaki konularda da yardımcı olabilecek danışmanlık hizmetleri sağlanmaktadır. Diğer yandan terfi eden veya yönettiği ekip üyeleri değişen çalışanlara Liderlik Gelişim Koçluğu eğitimleri sağlanmaktadır. Gölge Işık Programı kapsamındaysa ilk kademe yöneticiler ile üst kademe yöneticiler bir araya gelerek şirket içi know-how transferini, iyi uygulamaların paylaşımı ve kurum kültürü ve bağlılığı sağlanmaktadır. Şirket içerisinde oluşan pozisyonların, şirket çalışanları tarafından doldurulması Kariyer Planlama Modülü sağlanmaktadır. Ayrıca raporlama döneminde bölge ofislere ve yöneticilere sürdürülebilirlik eğitimleri de verilmiştir. İşe yeni başlayanlara oryantasyon, mesleki ve kişisel gelişim eğitimleri, ilk yardım eğitimleri, bayi çalışanları ve yöneticilere verilen eğitimler her yıl düzenlenmekte olup, çalışanların gelişimi sağlanmaktadır.

Viking Kağıt, çalışanlarına işe başladıkları andan itibaren farklı alanlarda düzenli olarak eğitimler sunmaktadır. Oryantasyon eğitimleri, işbaşı eğitimleri, kişisel gelişim eğitimleri, yönetim becerileri eğitimleri, uzmanlık eğitimleri, teknik ve mesleki eğitimler, düzenlenen seminer ve konferanslar, iş sağlığı eğitimleri, acil durum ve yangın söndürme eğitimleri, ilk yardım eğitimleri, hukuk eğitimleri, kalite ve çevre eğitimleri de çalışanlara sağlanmaktadır.

Pınar Et, çalışanlarına kişisel gelişim, odak noktalarının geliştirilmesi, mesleki yönetim ve becerilerinin gelişmesi amacıyla yıl boyunca düzenli eğitimler sağlamaktadır. Ayrıca şirket içerisinde Sürdürülebilir İSG Günleri ilan ederek, Forum Tiyatro Yöntemi ile çalışanlarına İSG eğitimleri sağlamaktadır.

Dyo Boya'da her yıl yapılan çalışan-yönetici görüşmeleri sırasında çalışanlardan alınan öneriler doğrultusunda yıllık eğitim planları yapılmaktadır. Bu sayede şirket içi eğitimler çalışanların ihtiyaçlarına uygun olarak belirlenerek çalışan gelişimi sağlanmaktadır.

Pınar Su ve İçecek, odağında gıda güvenliğinin yer aldığı teknik eğitimler, iş sağlığı ve çalışan güvenliği ile ilgili eğitimler, müşteri memnuniyeti ve kaliteli üretim süreçlerinin etkin işletilmesine yönelik eğitimler ile bölümlerin dönemsel ihtiyaçları ve talepleri doğrultusunda farklı alanlarda eğitimler planlamakta ve yineleme eğitimleri ile çalışanların sürekli gelişiminin desteklenmesini sağlamaktadır.

Kariyer Yönetim Sistemi

404-2

Yaşar Yetenek Yönetimi

Yaşar Topluluğu'nun liderlik bilgi birikiminin sürekliliğini garantilemek, kurumun bilgi ve deneyimini korumak/geliştirmek, gelecek dönemin ihtiyaçlarını öngörmek ve pozisyonları yedeckleyecek iş gücünü hazır bulundurmak amacıyla, 2017 yılında pilot olarak seçilen 5 şirketimizde Yaşar Yetenek Yönetimi hayata geçirilmiş ve 2018 yılında da 6 şirkete yaygınlaştırılmıştır. Yaşar Yetenek Yönetimi ile organizasyonun devamı için gerekli olan ihtiyaçların karşılanmasının yanı sıra yönetici ve çalışanın da kariyer beklentilerinin ve gelişim ihtiyaçlarının karşılanması söz konusudur.

Mentorluk

Yaşar Topluluğu'nun hedeflerine ulaşmasında ve gelecek başarılarında önemli görevler üstlenecek potansiyel yöneticilerin, bugünün yöneticilerinin bilgi ve deneyimlerinden faydalanması amacıyla 1998 yılından bu yana "Mentorluk Programı" çeşitli gelişim projeleriyle birlikte uygulanmaktadır. Mentorluk Programı ile şirkette var olan bilgi, tecrübe ve kültürün nesilden nesile aktarılması, kurum kültürünün hızlı benimsenmesi ve güçlenmesi, Topluluğun kendi iç kaynaklarıyla beslenmesi, şirketler arası yaklaşım ile Topluluk içi iletişim ağının genişlemesi ve güçlenmesi, çalışan bağlılığını artırılması ve liderlik özelliklerinin kuvvetlendirilmesi amaçlanmaktadır.

İş Sağlığı ve Güvenliği

103-2 103-3 403-1 403-2 403-3 403-5

Yaşar Topluluğu İş Sağlığı ve Güvenliği konularını her zaman öncelikli olarak değerlendirmekte, üretim ve hizmet faaliyetlerinin doğal bir parçası olarak görmektedir. Sıfır kaza hedefiyle İSG uygulamalarının çalışanlar tarafından benimsenmesi ve olası kazalara karşı ilk müdahalenin doğru şekilde yapılabilmesi için gerekli eğitimler sağlanmaktadır.

İş Sağlığı ve Güvenliği uygulamalarının geliştirilmesi, Topluluk şirketlerinin genelinde iş yapış biçimi olarak benimsenmekte ve uygulanmaktadır. Bu doğrultuda, İSG alanında mevcut durum ve yapılan çalışmalar Yönetim Kurulu seviyesinde takip edilmektedir.

Yaşar Holding İSG Eğitim Saati

Toplam Eğitim Saati		Toplam Çalışan Sayısı		Ortalama Eğitim Saati	
Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
8.460	37.845	1.046	4.875	8,1	7,8

Pınar Süt

- 2018 yılında çalışanların İSG farkındalığını artırmak için faaliyet alanlarına afişler yerleştirilmiştir. Vardiyada bulunan acil durum ekibinin sistem üzerinden takibi yapılarak olası acil durumlarda hızlı ve etkili ulaşım imkanı sağlanmıştır.
- 2018 yılında Pınar Süt fabrikalarında çalışanlara İş Sağlığı ve Güvenliği, Çevre ve Sıfır Atık Yönetimi ve Enerji Verimliği Eğitimleri verilmiştir.
- İş sağlığı ve Güvenliği Kurul Toplantıları gerçekleştirilmiş, Eskişehir'de 50, İzmir'de 78, Urfa'da 61 adet karar tutanak altına alınmıştır.
- Kişisel Koruyucu Donanımların (KKD) yaygınlaştırılması adına ünitelere dolap temin edilmiş ve hazırlanan KKD katalogları yayımlanmıştır.
- Fabrikaya giriş yapan tüm ziyaretçiler için İş Sağlığı ve Güvenliği kurallarının da bulunduğu Pınar Süt Ziyaretçi Broşürü oluşturulmuştur.

- 2018 yılı içerisinde Şanlıurfa Belediyesi ve Organize Sanayi Bölgesi İtfaiyesi ile ortak yangın tatbikatı gerçekleştirilmiş ve çalışanların yangın bilinci artırılmıştır.
- 2019 yılı içerisinde iş kazaları ile ilgili çalışma, kaza sonrası kök neden analiz ekibinin kurulması ve her türlü kazanın ayrı bir toplantıda değerlendirilip, çalışmaların başlatılması hedeflenmektedir.
- 2019 yılı ana İSG hedefi olarak iş kazalarını bir önceki yıla göre%10 azaltmak belirlenmiştir. Bu anlamda önemli hedeflerden biri ziyaret ve çalışma amaçlı kısa sürelerde de olsa tesislerde bulunacak kişilere iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgi verilmesidir.

Viking Kağıt

2018 yılı içinde İSG faaliyetleri kapsamında 2 ayda 1 olmak üzere düzenli olarak İSG Kurul toplantıları yapılmıştır. Rapor yılı içinde etkili bir kontrol sistemi oluşturularak Kişisel Koruyucu Donanım (KKD) kullanımı, taşeron kontrolü, iş izinleri kontrolü, iş araçları ve forkliftlerin düzenli kontrolü sağlanmıştır. "Acil Durum Planı" revize edilmiş, acil durum tatbikatı gerçekleştirilmiştir. Şirket bünyesinde yaşanan iş kazaları ve ramak kala olaylar için araştırma raporları düzenlenmiş, bölüm yetkilileri ile bu raporlar paylaşılmış, çalışan personele de yaşanan iş kazalarının detayları ve önleme prensipleri konusunda bilgilendirme eğitim toplantıları

düzenlenmiştir. İş kazası rapor dönüşü personele "Uygulamalı Kazazede Eğitimleri" verilmiştir. Yapılan tüm bu çalışmalar neticesinde 2018 yılında yaşanan kaza türleri hafif yaralanma veya kayıp gün olmayan iş kazası şeklinde gerçekleşmiştir. 2018 yılında Şirket bünyesinde tespit edilmiş meslek hastalığı bulunmamıştır. Yapılan incelemeler sonucu tespit edilen riskler hakkında gerekli önlemler alınmış ve çalışanlar bu konularda bilinçlendirilmiştir. 2018 yılı içerisinde İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimleri Viking Kağıt kadrolu personel başına ortalama 9,91 saat olarak verilmiştir.

YBP

2018 yılında, İSG bilinci ve uygulamalarının Şirket ile sınırlı kalmaması, iş ortaklarına da yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda, YBP bayileri ile iletişime geçilerek "Nace Kodları" incelenmiş ve mevcut tehlike sınıflarına göre ilgili kanun gereği yerine getirmekle yükümlü oldukları konulara ilişkin bilgi verilmiştir. 2018 yılında ayrıca dağıtım araçları kasa içerisindeki sivri yüzeyler, baş çarpması sonucu yaralanmaların önlenmesi

için darbe emici malzeme ile kaplanmıştır. 2018 yılı içerisinde yaşanan iş kazalarının büyük bir kısmını kayarak düşmeden kaynaklı kazalardan oluşmuştur. Bu kazaların önlenmesi için 2019 yılında gerekli önlemler alınacak olup, ilave eğitimler ile birlikte iş kazalarının sifirlanması hedeflenmektedir.

Dyo Boya

2018 yılı içerisinde Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi amacıyla Seveso III Yönetmeliği uyarınca gerekli güncellemeler T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bildirilmiştir. Bu bildirimler akabinde Seveso ve İş Ekipmanları Yönetmeliği'ne uygun olarak ilgili ölçümler, kontroller ve gerekli düzenlemeler ile ilgili Çiğli Fabrika'da çalışmalar başlatılmış, 2018 yılında planlanan program dahilinde yapılmıştır. Hazop risk değerlendirmeleri bitirilmiş, aksiyonlar için çalışmalar başlatılmıştır.

ATEX ve EX ekipmanlarının uygunluk kontrolleri yapılmış, bu ekipmanlar ile ilgili planlamalar belirlenmiştir. Riskli ekipman kontrolleri ve gerekli eğitimlerin 2019 yılında gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Yeni kimyasal depolama alanlarının mevzuata tam uyumluluğu sağlanmıştır. Depo yerleşim düzenleri, giriş yanına asılmıştır. Özel depolama matrisleri gözden geçirilerek depolama kuralları güncellenmiştir. Çalışma alanlarında iklimlendirme sistemi çalışmaları tamamlanmış, sıcak veya soğuk olarak işyeri ortamına temiz hava girişi ile daha sağlıklı ve daha rahat bir çalışma ortamı sağlanmıştır. Yük kaldırma manipülatörleri ve boş kap kaldırma aparatları ile bel incinmelerini azaltarak daha sağlıklı çalışma koşulları oluşturulmuştur.

Sentetik Reçine tanker dolularında yeni sisteme geçilmiş yangın riski düşürülmüştür. İşletme içerisindeki Sprinkler yangın söndürme sistemi etkin alanları arttırılmış, yeni yangın suyu pompaları ile pompa istasyonu büyütülmüş olup, daha etkin yangın söndürme sistemleri ile yangın söndürme odaklı riskler düşürülmüştür. Yangın alarm bölgelerine daha hızlı ulaşma amacıyla işletme içinde alarm bölgesini gösteren ek monitörler konulmuştur. Bu çalışma ile birlikte uyarı gönderilen bölgeye daha hızlı ulaşım sağlanmıştır. Yapılan yangın tatbikatlarında, alarm yerine varış sürelerinde %20 iyileşme gözlenmiştir.

2018 yılında yapılan İSG eğitim ve saha denetimleri, iş kazalarının %85'ini oluşturan davranış odaklı iş kazalarının ve bu kazalar sebepli kayıp gün sayısının azaltılması amacıyla revize edilmiştir. Bu çalışmalar sonucunda 2018 yılında, bir önceki yıla göre iş kaza sayısı %3, iş kazası kayıp gün sayısı ise %45 oranında azalmıştır. 2019 yılında denetim belgeleri ile İSG eğitiminin odağı davranış odaklı kazaların daha da azaltılması için güncellenecektir. Yapılacak yeni çalışmalar ile iş kazası sayısında ve oluşan iş kazası şiddetinde azalma, kaza sıklık ve ağırlık oranlarında düşme ile birlikte "Sıfır İş Kazası" hedefine ulaşılması amaçlanmaktadır.

Pınar Et

Pınar Et, "Sıfır İş Kazası" hedefi ile 2018 yılında da İSG çalışmalarını sürdürmüştür. Pınar, sektöründe ilk OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi belgesini alan firmadır.

Pınar Et, iş kazalarının önlenmesi veya azaltılması amacıyla, işyerilerindeki güvensiz durumları ve güvensiz hareketleri ortadan kaldırmak için sürekli sistem denetimleri gerçekleştirmektedir. İSG risk analizi yapılarak oluşabilecek iş kazaları ve meslek hastalıklarını önleyici planlar hazırlanmakta ve uygulanmaktadır.

Operasyonel mükemmellik anlayışı ile iş kazalarının azaltılması amaçlanmış bu anlamda teknolojinin etkin kullanımı doğrultusunda

otomasyona uygun bölümlerde robotik sistemler tercih edilmiştir. Şirket, personel kaynaklı iş kazalarının azaltılması için farkındalıktan eyleme geçişi sağlamak üzere Sürdürülebilirlik ve İSG günleri ilan ederek, İSG eğitimleri; iş-özel yaşam dengesi, kadın-erkek ilişkileri boyutunda Forum Tiyatro Yöntemi ile çalışan katılımlı olarak sahnelenmiştir.

Pınar Et, faaliyet alanlarında sosyal, politik ve kültürel değerlere saygı göstermekte, yasalara, iş etiği kurallarına uygun hareket etmektedir. Kurumsal ve sosyal sorumluluk anlayışı ile taşeron ve tedarikçilerin güvenliği düşünülmemekte ve çalışılacak firmaların da yasal uygunluğu kontrol edilmektedir. Değişen mevzuatlar ile ilgili çalışan firmalar bilgilendirilmektedir.

İSG Kurulları

403-1

Yaşar Topluluğu şirketleri iş sağlığı ve güvenliği programlarının takibinde ilgili kanun ve yönetmeliklerde belirlenen kurallara uygun hareket etmektedir. Bu kapsamda 50 ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı şirketlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu bulunmaktadır. Şirketlerdeki İSG Kurulları kadrolu çalışanların %100'ünü temsil etmektedir. Ayrıca İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik Uyarınca;

a) Asıl işveren ve alt işverenin çalışan sayıları ayrı ayrı 50 ve daha fazla ise asıl işveren ve alt işveren ayrı ayrı kurul kurmaktadır. İş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yürütülmesi ve kurullarca alınan kararların uygulanması konusunda iş birliği ve koordinasyon asıl işverence sağlanmaktadır.

b) Bir iş yerinde sadece asıl işverenin çalışan sayısı 50 ve daha fazla ise bu durumda kurul asıl işverence kurulmaktadır. Kurul oluşturma yükümlülüğü bulunmayan alt işveren, kurul tarafından alınan kararların uygulanması ile ilgili olarak koordinasyonu sağlamak üzere vekaleten yetkili bir temsilci atamaktadır.

c) Alt işverenin çalışan sayısı 50 ve daha fazla, asıl işverenin çalışan sayısı 50'nin altında ise iş yerinde kurul alt işverence oluşturulmaktadır. Asıl işveren alt işverenin oluşturduğu kurula iş birliği ve koordinasyonu sağlamak üzere vekaleten yetkili bir temsilci atamaktadır.

d) Asıl işveren ve alt işverenin çalışan sayılarının ayrı ayrı 50'nin altında ve toplam çalışan sayısının 50'den fazla olduğu durumlarda ise koordinasyon asıl işverence yapılmak kaydıyla, asıl işveren ve alt işveren tarafından birlikte bir kurul oluşturulmaktadır. Kurulun oluşumunda üyeler 6'ncı maddeye göre her iki işverenin ortak kararı ile atanmaktadır.

İş Yeri Tehlike Sınıfları ve İSG Kurulları

Şirket	İşyeri Tehlike Sınıfı	İSG Kurulu	İSG Kurulu'nun Temsil Ettiği Çalışan Yüzdesi
YAŞAR HOLDİNG	AZ TEHLİKELİ	VAR	İSG Kurulu tüm kadrolu çalışanları kapsar.
PINAR SÜT	TEHLİKELİ	VAR	İSG Kurulu tüm kadrolu çalışanları kapsar.
PINAR ET	TEHLİKELİ	VAR	İSG Kurulu tüm kadrolu çalışanları kapsar.
PINAR SU VE İÇECEK	AZ TEHLİKELİ	VAR	İSG Kurulu tüm kadrolu çalışanları kapsar.
YBP	AZ TEHLİKELİ	VAR	İSG Kurulu tüm kadrolu çalışanları kapsar.
ÇAMLI YEM	Ören İşletmesi ÇOK TEHLİKELİ / Diğer İşletmeler TEHLİKELİ	VAR	İSG Kurulu tüm kadrolu çalışanları kapsar.
DYO BOYA	ÇOK TEHLİKELİ	VAR	İSG Kurulu tüm kadrolu çalışanları kapsar.
VİKİNG KAĞIT	TEHLİKELİ	VAR	İSG Kurulu tüm kadrolu çalışanları kapsar.
ALTIN YUNUS	AZ TEHLİKELİ	VAR	İSG Kurulu tüm kadrolu çalışanları kapsar.
YAŞAR BİLGİ İŞLEM	AZ TEHLİKELİ	VAR	İSG Kurulu tüm kadrolu çalışanları kapsar.
DESA ENERJİ	ÇOK TEHLİKELİ	VAR	İSG Kurulu tüm kadrolu çalışanları kapsar.

İş Kazaları ve Kayıp Günler

2018 YILI	İş Kazası Sıklık Hızı		İş Kazası Ağırlık Hızı		Devamsızlık Oranı	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
PINAR SÜT						
Ege Bölgesi	30,9	46,01	0,03	0,40	0,115	0,103
Marmara Bölgesi	0	0	0	0	0,103	0,044
İç Anadolu Bölgesi	53,27	35,74	0,17	0,34	0,105	0,96
Akdeniz Bölgesi	0	0	0	0	0,000	0,098
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	0	21,19	0	0,14	0,064	0,054
PINAR ET						
Ege Bölgesi	25,04	59,95	0,12	0,38	0,630	0,190
Marmara Bölgesi	0	0	0	0	0,130	0,160
PINAR SU VE İÇECEK						
Ege Bölgesi	12,70	13,73	0,01	1,28	0,001	0,001
Marmara Bölgesi	0	18,53	0	0,04	0,002	0,000
İç Anadolu Bölgesi	111,1	0	0	0	0,000	0,000
YBP						
Ege Bölgesi	0	23,14	0	0,10	0,111	0,083
Marmara Bölgesi	13,68	24,11	0,03	0,16	0,134	0,088
İç Anadolu Bölgesi	0	7,29	0	0,03	0,119	0,084
Akdeniz Bölgesi	37,38	6,63	0,93	0,01	0,087	0,091
Karadeniz Bölgesi	0	0,00	0	0	0,000	0,000
ÇAMLI YEM						
Ege Bölgesi	7,29	32,01	0,01	7,94	0,110	0,080
DYO BOYA						
Ege Bölgesi	0	34,03	0	0,14	0,061	0,045
Marmara Bölgesi	0	42,89	0	0,38	0,055	0,030
İç Anadolu Bölgesi	0	0	0	0	0,005	0,009
Karadeniz Bölgesi	0	0	0	0	0,003	0,004
Akdeniz Bölgesi	0	0	0	0	0,002	0,003
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	0	0	0	0	0,001	0,003
VİKİNG KAĞIT						
Ege Bölgesi	5,63	46,18	0,01	0,47	0,113	0,092
ALTIN YUNUS						
Ege Bölgesi	0	25,05	0	0,025	0,003	0,001
YAŞAR BİLGİ						
Ege Bölgesi	0	0	0	0	0,181	0,113
DESA ENERJİ						
Ege Bölgesi	0	19,32	0	0	0,000	0,007

Kadın	Erkek
KAYMA DÜŞME SONUCU EL/AYAK BURKULMASI/İNCİNME	EL/AYAK SIKIŞMASI/EZİLME
EL/AYAK SIKIŞMASI/EZİLME	KAYMA DÜŞME SONUCU EL/AYAK BURKULMASI/İNCİNME
KESİ	KESİ
VÜCUDA CİSİM ÇARPMASI/DÜŞMESİ	VÜCUDA CİSİM ÇARPMASI/DÜŞMESİ
YANIK	GÖZE KİMYASAL MADDE SIÇRAMASI
	YANIK
	EL/AYAK YABANCI CİSİM BATMASI
	DUMANDAN ETKİLENME

Topluma iyi bakmak

TOPLUMA İYİ BAKMAK

Tüketici/Müşteri Sağlığı Güvenliği

Yaşar Topluluğu "yaşama değer katma" ana fikri ile yasalara uyumlu, yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından düzenli denetlenen, sektörün gerektirdiği ulusal ve uluslararası standartlara uygun bir yapıda faaliyet göstermekte olup, tüketici ve müşteri sağlığını her zaman öncelikli olarak gözetmektedir.

Bkz. s.59

Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık

Yaşar Topluluğu doğal kaynakların verimli ve sorumlu kullanılmasının ve sürdürülebilir tarım ve hayvancılığın desteklenmesinin iklim değişikliği probleminin çözümünde sahip olduğu kilit rolün bilinciyle, başta üreticileri olmak üzere tüm paydaşlarını bu konularda desteklemekte ve geliştirmektedir.

Bkz. s.70

Kalite, İnovasyon ve Ar-Ge

Yaşar Topluluğu faaliyetlerini belirli kalite standartlarını gözeterek, bilimsel ve yenilikçi çözümlerle gerçekleştirmekte, Ar-Ge çalışmalarıyla güçlendirmektedir. Topluluk şirketlerinin kendi sektörlerinde yarattığı fark; bilimsel ve yenilikçi çalışmalarını veriye dayalı ve hızlı karar verme kabiliyeti ile sentezlemesi ve ürün kalitesinin sürdürülebilirliğini göz önünde bulundurması sonucunda oluşmuştur.

Bkz. s.64

Toplumsal Yatırım Çalışmaları

Yaşar Topluluğu sahip olduğu kaynaklarla tedarikçilerine ve üreticilere eğitimler vererek, verimlilik çalışmaları gerçekleştirmekte, bunun yanı sıra Ar-Ge projeleri, sera gazı ve atık yönetimi çalışmaları ve toplumsal yatırımlar ile topluma katkı sağlamaktadır.

Bkz. s.71

TOPLUMA İYİ BAKMAK

103-2 103-3

Yaşar Topluluğu'nda topluma iyi bakmak anlayışı, ürün ve hizmetlerin sağlıklı ve güvenilir şekilde sunulmasının yanı sıra, Topluluğun kurumsal vatandaşlık bilinci ve bu bilincin gereği olan performansını da yansıtan değerler bütünüdür. Yaşar Topluluğu'nun kuruluşundan beri en önemli önceliği her koşulda tüketici ve müşterilerinin sağlık ve güvenliği olmuş, attığı tüm adımlarını bu şekilde sürdürmüştür.

Topluluğun iş anlayışı, içinde bulunduğu çağa paralel olarak yönetilmiş, toplum ihtiyaçlarına cevap verebilen, Ar-Ge çalışmalarıyla bilim temelli, sürdürülebilir üretim için kalite odaklı şekilde yürütülmektedir. Yaşar Topluluğu bu iş anlayışı ile çalışmalarını Küresel Kalkınma Hedefleri'ne paralel olarak, öncelik verdiği müşteri ve toplum sağlığı ilkesi etrafında sunmaktadır.

Yaşar Topluluğu çağın gereklilikleri ile oluşan ihtiyaçlara ek olarak, ürün ve hizmet sunduğu tüm coğrafyaların ve kültürlerin ihtiyaçlarına yenilikçi ve eşitlikçi bakış açısıyla, müşteri ve toplum sağlığı ilkesi doğrultusunda yaklaşmaktadır. Bunun yanında, faaliyet gösterdiği coğrafyalardaki toplumsal konu ve çalışmaları da yakından takip ederek desteklemekte ve bir parçası olmaya çalışmaktadır. Doğrudan veya dolaylı olarak dahil olduğu girişimlerin yanı sıra Yaşar Topluluğu Şirketleri, faaliyet bölgelerinde kendi özgün kurumsal sosyal sorumluluk projelerini hayata geçirmekte, toplumun gelişimine katkı sağlamakta, topluma dokunduğu bu projelerle faaliyet gösterdiği sektörler için örnek teşkil etmektedir. Yaşar Topluluğu değer zincirinde yer alan halkaların hepsine aynı özveri ve kapsayıcı bakış açısı ile yaklaşmakta, toplumsal çalışmalarına bu doğrultuda yön vermektedir. Müşteri ve toplum sağlığı ilkesini benimseyen Topluluk bu kapsamda tüm paydaşları ile birlikte adım atmakta, kaynaklarını paylaşarak ortak bir bilinç oluşturmayı amaçlamaktadır.

Yaşar Topluluğu "Topluma İyi Bakmak" için belirlediği iş hedefleri doğrultusunda çalışmalar yapmış, sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile bu çalışmalarını hizalamıştır.

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, eğitim kurumları ile topluma faydalı olmayı odağında tutarak çalışmalarını toplumun gelişmesi için çağdaş ve nitelikli eğitime katkı sağlayarak gerçekleştirmektedir.

Sürdürülebilir tarım anlayışı çerçevesinde, ilişkide olduğu tarım sektörünün geliştirilmesi yönündeki çalışmalarına hızla devam eden Topluluğun bu konudaki yenilikçi çalışmaları ise "Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık" başlığında detaylandırılmıştır.

Sunduğu ürünler ile sağlıklı bireylerden oluşan bir toplum oluşturmayı hedefleyen Topluluğun, bu kapsamda gerçekleştirilen birçok çalışması mevcuttur. Yapılan çalışmalara "Tüketici ve Müşteri Sağlığı ve Güvenliği" başlığı altında yer verilmiştir.

Değer zincirindeki tüm paydaşların gelişimine katkı sağlamaya yönelik iş birlikleri oluşturmak konusunda 2018 yılında aşağıdaki projeler hayata geçirilmiştir:

Pınar Enstitüsü yürütücülüğünde, Pınar Süt & Çamlı Yem iş birliğiyle "Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde" projesi kapsamında "hayvan sağlığı" ve "hayvan besleme" konularında Eskişehir, Kütahya, Afyon, İzmir, Aydın ve Bursa illerinde 13 farklı eğitimde toplam 339 üreticiye ulaşılmıştır. 2018 yılında sağım uygulamaları ve hijyeni konularında kadın üreticilerin katılımına ağırlık verilmiş ve 141 kadın üretici bu kapsamda eğitim almıştır. Böylece 4 yıllık proje sürecinde ulaşılan üretici sayısı 7.000'in üzerine çıkmıştır.

İzmir, Aydın, Eskişehir ve Bursa'da eğitim öncesi ve sonrasında hem eğitim almış hem de eğitim almamış süt üreticileri ile yüz yüze anket çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Süt çiftçiliğine dair algı, tutum ve

davranışları derinlemesine anlamak üzere hem köylerin ileri gelenleri ile (köy muhtarları, süt toplama tesisi yöneticileri, kooperatifler) hem de kadın ve erkek üreticiler ile yüz yüze mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Pilot uygulamalar kapsamında gerçekleştirilen kalite ve verimlilik çalışmaları esnasında, uygulamanın yapıldığı çiftliklerde etnografik gözlemler yapılmıştır. Saha çalışması Ekim 2017 – Ekim 2018 arası gerçekleşen sosyal etki araştırmasına toplam 615 süt üreticisi ve paydaş katılmıştır.

Dyo Boya "Yarınlara İçin Değer" Projesi

Dyo Boya, "Yarınlara İçin Değer" adlı sosyal sorumluluk projesi ile bilimsel veri ve temele dayanan sürdürülebilirlik uygulamaları yaratarak daha iyi bir gelecek inşa etmeyi amaçlıyor.

Projede ilk etapta "Öğrenmeye Değer" temasıyla Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Mimarlık Fakültesi ve Eğitim Bilimleri Bölümleri akademisyenlerinden bir danışma kurulu oluşturuldu. Bu kurul tarafından renk, mekân kullanımı, ısı ve ışık unsurları hakkında bilgiler veren eğitim içerikleri hazırlandı. Proje kapsamında okullarda görev yapan idareciler, sınıf öğretmenleri ve okul aile birliği üyelerine eğitimler verildi.

2015 – 2016, 2016 – 2017 ve 2017-2018 eğitim-öğretim dönemleri içinde toplamda 105 okulda 1.696 öğretmene, 42.003 öğrenciye ve 83.966 veliye ulaşıldı.

Verilen eğitimlerde çocukların yaşam kaliteleri ve başarılarını artırmaları, estetik değerler hakkında farkındalık sahibi olmaları amaçlanıyor.

Yine "Yarınlara İçin Değer" projesi altında "Ustalık Değer" temasıyla da çalışmalar yapıldı. Bu doğrultuda Türkiye çapında 14 ilde 416 boya ustasına Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi tarafından eğitim verildi. Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi ustalar, eğitimler sayesinde bir mimar gözüyle renk ve mekân kompozisyonu yapmayı deneyimledi.

Viking Kağıt, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü (İYTE) ile çeşitli etkinliklerde ve platformlarda öğrenciler ile buluşarak proje ve iş birliği çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Gerçekleşen etkinliklerde şirket çalışanları tarafından sunumlar yapılmıştır.

YBP, Braille Alfabesi ile Görme Engellilerin Gelişimine Destek

Şirketin müşterilerinden Big Chef Restoran Zinciri Mutfak Koordinatör Şefi Murat Aslan'ın, toplumda azınlık olanlara destek olmak amacı ile görme engelli kişilere özel şiir kitabı oluşturmasına destek olunmuştur. Braille Alfabesi ile basılan kitabın tüm sayfaları birer QR kodu içermektedir. Geliştirilen mobil uygulama vasıtasıyla bu kodlar okutularak şiirler yazarın sesinden dinlenebilmektedir. Kitabın geliri, görme engelli çocuklara burs olarak dağıtılmaktadır.

Kardeş Okul Projesi: Kardeş okul kapsamında 2018 yılında Esenyurt ve Dudullu bölgede kermes düzenlenmiştir. Düzenlenen kermes ve yapılan çekilişten elde edilen gelir ile okulun ihtiyaçlarının karşılanmasına destek olunmuştur.

Fazla Gıda Projesi: Fazla Gıda, işletmelerin atık kaynaklarını azaltmak için hizmet veren, gıda israfını önleyen teknoloji girişimidir ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından desteklenmektedir. Pınar Süt, YBP, Migros ve Fazla Gıda iş birliğiyle başlatılan ortak proje ile son kullanma tarihi dolmamış iadelerin Gıda Bağış Marketleri aracılığıyla yardıma muhtaç kişilere ücretsiz olarak ulaştırılması sağlanmaktadır.

Tüketici ve Müşteri Sağlığı ve Güvenliği

103-2 103-3

Yaşar Topluluğu "yaşama değer katma" ana fikri ile yasalara uyumlu, yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından düzenli denetlenen, sektörün gerektirdiği ulusal ve uluslararası standartlara uygun bir yapıda faaliyet göstermekte olup, tüketici ve müşteri sağlığını her zaman öncelikli olarak gözetmektedir.

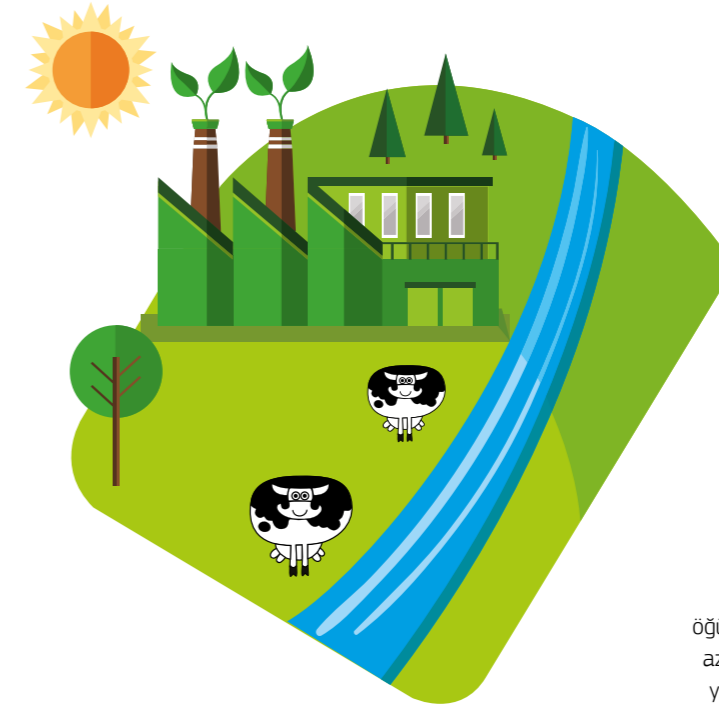
Dünyadaki ve Türkiye'deki trendleri sürekli takip ederek, sektöre birçok yeni ürün kazandırırken, markaya duyulan güveni korumak ve kuvvetlendirmek için sürekli kendini yenileyen Topluluk, belirlediği hedefler doğrultusunda tüketici ve müşterilerin yaşamlarına değer katmaya 2018 yılında da yaptığı çalışmalar ve sektörüne örnek olacak iyi uygulamalarla devam etmiştir.

Pınar Süt

• Pınar Süt'ün sağlıklı nesiller yetiştirme misyonu ile 2017 yılında Pınar Protein Ailesi ve 2018 yılında Pınar Kefir Ailesi, sağlıklı yaşam trendine paralel lanse edilen ve büyük beğeni kazanan ürünlerdir.

• Pınar Süt, genç hedef kitlenin de nabzını tutmakta; Pınar Protein Street Art ambalajları ve protein ailesine 2018 yılında katılan çilek ve muz-yerfıstık aromalı sütler ile gençlerin dinamizmine eşlik etmektedir.

• Sağlıklı yaşam trendleri ile birlikte, sürdürülebilirlik konusundaki çalışmalara farklı projelerle devam edilmektedir. Bu kapsamda, süt paketleri sürdürülebilir ormanlardan temin edilmekte, yoğurt ambalajları tüketim sonrasında tüketiciler tarafından farklı alanlarda kullanılabilecek şekilde tasarlanmaktadır.

• Okul kantinlerine yönelik olarak formüle edilen aromalı süt grubunda yer alan Kido ve Pipetto markalı ürünlerin paketleri üzerine "Okul Kantini'nde satışa uygundur." ibaresi eklenmiştir.

• Sağlıklı yaşam bilincine katkıda bulunmak amacıyla "düşük yağlı ve düşük tuzlu süzme peynir", tüketicilere sunulmuştur.

• Toplum genelinde obezite, diyabet, hipertansiyon gibi sağlık problemlerinin yaygınlaşması ile tüketicilerin günlük öğünlerinde bulunan yağ, şeker ve sodyum azaltma çabalarına destek vermek ve sağlıklı yaşam bilincine katkıda bulunmak amacıyla, 2018 yılı içerisinde peynir, fermente ürünler ve meyve suyu kategorilerinde reformülasyon çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

• Peynir kategorisinde gerçekleştirilen Ar-Ge çalışmaları ile %13 ile %26 oranında yağ azaltımı, fermente ürünler kategorisinde %17 oranında yağ azaltımı ve meyve nektarı kategorisinde %5 ile %19 oranında şeker azaltımı gerçekleştirilmiştir. Tüm ürün kategorileri değerlendirildiğinde 2018 yılında toplamda 326 ton sodyum şeker, 641 ton doymuş yağ ve 860 ton sodyum tuzu formülasyonlardan çıkarılmıştır.

Dyo Boya

• CLP(SEA) yönetmeliği kapsamına giren tüm ürünlerin sınıflandırılması yapılmış, etiket ve güvenlik bilgi formları oluşturulmuştur. Etiketler (baskılı ambalajlar) üzerine tehlike sembolleri, uyarı cümleleri ve önlem ifadeleri, sınıflandırmaya neden olan içerik bilgisi ve uyarı kelimesi, konulmuştur. Ayrıca bu kapsamdaki tüm ürünler için Güvenlik Bilgi Formları (MSDS) hazırlanmıştır. Bu bilgiler www.dyo.com.tr adresinden halkın erişimine açılmıştır.

• REACH'in yerli karşılığı olan KKDİK mevzuatının yayınlanmasıyla bu konu hakkında farkındalık oluşturmaya yönelik çalışmalara devam edilmiştir.

• Teknoplast, Nanoipekmat ve Dyojen ürünleri Biyosidal Ürünler Yönetmeliğine uygun olarak üretilerek ruhsatlandırılmış ürün gruplarını oluşturmaktadır. Ürün etiketlerinde yönetmeliğe uygun olarak uyarı cümleleri ve önlem ifadeleri ile tüketici bilgilendirilmektedir.

• Yapılan inceleme ve değerlendirme çalışmaları sonucunda oto tamir grubu ürün formüllerinden üreme için toksik ve çevreye zararlı nitelikte kimyasallar olan ftalat plastifiyanların çıkarılması sağlanmış ve yerine sağlık ve çevre riski çok daha düşük alternatifler tanımlanmıştır.

• Su bazlı ürünlere yönelik çok sayıda Ar-Ge projesi yürütülmeye devam edilmiştir, bu konuda su bazlı yerli reçine geliştirme çabalarına daha da ağırlık verilmesiyle koruyucunun sürdürülebilirlik yönüne de uyum artmıştır.

• 2018 yılı içinde hazırlanan veya güncellenen Güvenlik Bilgi Formlarını (MSDS), REACH ve KKDİK'i de içeren yerli ve yabancı tehlikeli kimyasallar mevzuatını ve sektörel bazda kullanılan tehlikeli kimyasallara ait listeler üzerinden yapılan incelemeleri içeren bilgilendirme yazısıyla müşteriler bilgilendirilmiştir.

• Halka arz edilen ürünlerden Toluen ham maddesi çıkarılmıştır. Sanayi grubundaki müşterilere Dyo Boya fabrikasında ya da kendi fabrikalarında konuyla ilgili eğitimler verilmiştir.

Pınar Et

• Ürünlerde tuz ve sodyum miktarının azaltılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Gönüllülük esasına dayanan tuz/sodyum azaltma taahhüdü T.C. Sağlık Bakanlığı'na iletilmiştir.

• Et ürünlerinde doğal kaynaklı katkı maddelerinin kullanımına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

• Yürütülen çalışmalarla gıda katkı malzemelerinin kullanımı bir önceki yıla göre %6 seviyesinde azaltılmıştır.

• Ürünlerde kullanılan doymuş ve doymamış yağın azaltılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

• Okul kantinlerine yönelik olarak T.C. Sağlık Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu yiyecek ve içecek standartlarına uygun düşük doymuş yağ, düşük sodyum ve düşük enerji içerikli ürün çalışmaları yapılmıştır. Yapılan ürün çalışmalarının Avrupa Birliği'nde 12 yaş altındaki çocuklara yayınlanabilecek gıda ve içecek reklamları için ürünlerin taşınması gereken düşük enerji, düşük doymuş yağ, düşük sodyum, düşük şeker ve yüksek protein kriterleri olan EU Pledge Beslenme Kriterleri'ne uyumluluğu da değerlendirilmiştir. Okul kantinlerine yönelik olarak T.C. Sağlık Bakanlığı'nın belirlemiş olduğu enerji, sodyum ve doymuş yağ limitlerine uygun 7 adet ürün portföye eklenmiştir.

Pınar Su ve İçecek

• Su kaynakları olası biyolojik, kimyasal, fiziksel ve radyolojik değişikliklere karşı periyodik olarak izlenmekte ve kontrol edilmektedir.

Bu kontroller su kaynağından, suyun üretime alınmasına kadar belirlenen pek çok kontrol noktasını kapsamaktadır. Ayrıca tesislerde, doğal kaynak suyunun üretime alınmasından önce su hattı üzerinde bulunan (in-line) ve suyun temel uygunluk gösterge parametrelerini sürekli ve otomatik olarak ölçen cihazlar bulunmaktadır. Suda ortaya çıkabilecek ve uygunsuzluk olarak tanımlanabilecek değişimlerde, bu cihazlardan gelen sinyal ile suyun otomatik olarak deşarjı sağlanarak uygunluğu onaylanmayan suyun üretime alınması önlenmektedir.

Üretim basamaklarında da gıda güvenliği planları kapsamında, ekipman, üretim alanı, personel gibi faktörlerden kaynaklanabilecek fiziksel, biyolojik ve kimyasal bulaşma risklerine karşı periyodik kontroller yapılmaktadır. Bu kontroller ile gerçekleştirilen önleyici faaliyetlerin etkinlikleri doğrulanmakta ve uygun üretim koşullarının korunması sağlanmaktadır. Üretime alınan her türlü girdi malzeme, belirlenen yöntemlere göre kontrol edilmekte ve uygunluğu onaylandıktan sonra üretim süreçlerine dahil edilmektedir. Yardımcı tesislerin ürün güvenliğini etkileyebilecek her türlü unsuru yine periyodik olarak kontrol edilmekte ve uygunluğu onaylanmaktadır. Tüm bu izleme, kontrol ve analiz süreçlerinde bilimsel gelişmeler ile hızlı ve etkin onay verme süreçlerine katkıda bulunabilecek teknik gelişmeler yakından takip edilmekte ve uygulanmaktadır. Üniversiteler, araştırma kurumları ve diğer yasal ulusal ve uluslararası otoriteler ile çalışmalar yürütülerek ürün güvenliği ile tüketici sağlığı ve güvenliğinin korunmasına yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

• İçecek üretiminde şeker kaynağı olarak sadece doğal pancar şekerinin kullanılması ve glikoz/ fruktoz şuruplarının ürün içeriklerinde yer almamasına yönelik ürün geliştirme çalışmaları yapılmaktadır. Tatlandırıcı seçiminde, tatlandırıcıların sağlık etkileri faktörü dikkate alınmakta ve şekerli ürün geliştirme çalışmalarına ağırlık verilmektedir. İçecek grubu ürünlerde renklendirici kullanımı durumunda, yalnızca doğal renklendiriciler tercih edilmektedir.

Viking Kağıt

• 2018 yılında müşterilere yönelik olarak kağıt geri dönüşüm prosesi, geri dönüşümün faydaları, geri dönüşümden üretilen EDT kanal ürünlerinin yer aldığı "Geri Dönüşüm Bilgilendirme" broşürü hazırlanarak dağıtılmıştır.

Tüketici ve Müşteri Bilgilendirmesi ve Etik Pazarlama

416-1 416-2 417-1 417-2 417-3

Topluluk sunduğu ürün ve hizmetlerin tümünde gerekli bilgilendirmeleri, ürün paketlerinin üzerindeki etiketler, reklamlar, internet sitesi ve sosyal medya aracılığı ile tüketicileri için ulaşılabilir kılmaktadır. Gıda ürünleriyle ilgili bilgilerin etiket aracılığıyla tüketicilerle paylaşılması Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliği hükümlerine tabidir. Söz konusu yönetmelik hükümleri ve T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından çıkartılan Etiketleme Kılavuzu, bir gıda ürünü etiketinde bulunması gereken bilgileri kesin bir şekilde belirlemektedir. Ürün ve hizmet bilgilendirmelerini sektöre özel düzenlemeler ve etiketlemelere yönelik yönetmelik ve kurallara tam uyum ile gerçekleştiren Topluluk, raporlama dönemi içerisinde konuyla ilgili herhangi bir uyumsuzluk vakası yaşamamıştır. Topluluk, ürünlerinin tanıtımı ve pazarlaması ile ilgili mevzuatlara uyumlu hareket etmekte ve ürünlerin pazarlama araçları ile tüketiciye sunulmasında sorumluluk bilincini ön planda tutmaktadır.

Topluluğun üyesi bulunduğu "Reklamverenler Derneği" tarafından yayınlanan Reklam Öz Denetim Kurulu İlkeleri'ne tam uyum sağlanmaktadır.

Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler

Pınar Süt

• 2018 yılında; kreş, anaokulu, ilk ve orta öğretim, lise, meslek öğretimi ve üniversite öğrencileri ile fabrika gezisi yapılmıştır. Toplam 71 okuldan; Eskişehir Fabrikası'nda 1.318, İzmir Fabrikası'nda 1.224 ve Urfa Fabrikası'nda 391 olmak üzere toplam 2.933 öğrenci Pınar Süt fabrikalarını ziyaret etmiş, sağlıklı süt üretim süreçleri, süt tüketiminin önemi gibi konularda bilinçlendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

• Türkiye'nin her yerinden alan kodu çevirmeden aranabilen 444 76 27 numaralı Pınar İletişim Merkezi'ne (PİM) gelen müşteri talep ve şikâyetleri operatörler tarafından canlı olarak yanıtlanmakta, istek ve öneriler titizlikle incelenmektedir. 2018 yılı verilerine göre başarılı çağrı karşılama oranı %90'dır. Pınar İletişim Merkezi'ne aynı zamanda twitter.com/InfoPınar adresinden de ulaşılabilir. PİM, resmi Twitter hesabıyla sosyal medya üzerinden gelen istek ve önerileri de inceleyip çözüme kavuşturarak tüketicilere hızla dönüş yapmaktadır.

• Süt ve et hayvancılığı yapan çiftçiler için önemli bir başvuru kaynağı olan Pınar Gazetesi, besicilik, süt teknolojileri, besi hayvanı sağlığı gibi konular içermektedir. Her üç ayda bir yayımlanan gazete, Pınar'a süt veren 18 bin üreticiye yönelik olarak hazırlanmaktadır.

• 2004 yılından bu yana yayımlanan Pınar'la Yaşam Dergisi ile tüketiciler, iş ortakları, akademik ve bürokratik çevrelerle önemli bir bağ kurmaktadır.

• Pınar'la Yaşam Kurumsal Sosyal Medya Hesapları yoluyla Twitter, Instagram ve Facebook ortamında ebeveyn ve çocuk iletişimi ile ilgili ailelere faydalı ve güncel bilgiler verilirken, gençleri spor ve çevre bilinci gibi konularda da aydınlatmaktadır. Sosyal medya hesaplarında mutlaka sosyal sorumluluk ve sürdürülebilirlik konularına da yer verilmekte, böylece farklı hedef kitleleri bir araya getirmek amaçlanmaktadır.

Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti

Yaşar Topluluğu tüketici ve müşteri memnuniyetine üst düzeyde önem vermekte ve düzenli anketler ile geri bildirimlerini değerlendirerek, ürün ve hizmetlerini sürekli iyileştirme konusunda çalışmalar yapmaktadır. 2018 yılında yapılan tüketici ve müşteri anketleri, şikâyet ve yorum mekanizmaları ile alınan paydaş geri bildirimleri değerlendirilerek gerekli aksiyonlar alınmıştır.

Pınar İletişim Merkezi, Pınar Süt, Pınar Et ve Pınar Su ve İçecek markaları için müşteri memnuniyeti ölçümü gerçekleştirmektedir. 2018 yılı verilerine göre müşteri memnuniyeti oranı %93'tür.

YBP'de 2018 yılında 3000 müşteriye, kapalı zarf yöntemi ile müşteri memnuniyet anketi uygulanmıştır.

Pınar Et

• 2017 yılında hayata geçirilerek "lezzetli ve sağlıklı yaşam" ilkesini kitlelerle buluşturan Güzel Yaşa Dergisi ve internet platformu güzel yaşamın sırrının doğru ve sağlıklı beslenme alışkanlıkları edinmekten geçtiğine ilgi çekmektedir. Sosyal medya kanalları bu projeye bir referans noktası olma yolunda çalışmalarını sürdürmektedir. Üç ayda bir yayınlanan dergi akademisyen, sporcu, doktor, diyetisyen ve iş dünyasından 3 bin kişiye ulaşmaktadır.

Dyo Boya

• Dekorasyon ve ev yaşam dergisi Dyorum her 4 ayda bir yayınlanmaktadır. Okuyuculara, mevsimsel trendlere ve moda iç dekorasyon konusunda yaratıcı çözüm önerileri verilmektedir. Dyo ürünleri ve renkler hakkında bilgilendirmeye yer verilen dergi ile iç dekorasyona ilgi duyan her paydaşın bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır.

Tüketicilerle iletişimde bulunulan en önemli platformlardan biri de sosyal medya hesaplarıdır. Şirketler kurumsal ve ürün sosyal medya hesapları üzerinden tüketicilere ulaşmaktadır.

YBP

EDT Pazarlama Faaliyetleri

• Demo şefleri ile tüm Türkiye'de çalışmalar derinleştirilmiştir. Satış kanalında bilhassa Kilit EDT müşterilerine reçete desteği verilmesi; anlaşmalı üniversitelerde Pınar ürün avantajlarının sunulması ve doğru ürün kullanımı hakkında eğitimler gibi Pınar'lı dersler verilmesi, Ar-Ge'de ürün geliştirme desteği ve bölgelerde reçete-ürün/performans tanıtma çalışmaları yapılmıştır.

• 2018 yılı içinde Cheftalks toplantıları ile yakın çalışılan ve marka elçisi olan şefler ile iki kez buluşulmuş, sektörün gelişimi hakkında fikir paylaşımları yapılmıştır.

• 2018 yılı Nisan ayında Bolu Mengen'de Aşçılık Yüksek Okulu Mezunları Derneği AŞOMDER organizasyonunda, Türkiye'nin dört bir yanından gelen üniversite öğrencisi şef adayları ile günümüzün popüler şeflerini buluşturarak öğrencilere pratik bilgileri aktarılmış olup, yaklaşık 3.000 profesyonelle ulaşılmıştır. Öğrencilere Pınar ürünleri ile doğru ürün kullanımı üzerine eğitimler verilmiştir.

• 2018 yılı Kasım sonunda İstanbul Kongre Merkezi'nde altıncısı gerçekleştirilen SIRHA İSTANBUL Fuarı'nda Hazer Amani, Ali Ronay, Ömür Akkor gibi birçok ünlü şefin Pınar ürünleri ile yarattığı lezzetler paylaşılmıştır. Üniversitelerin gastronomi bölümleri ile iş birliği yapılarak "Pınar'la Yaratıcılığını Konuştur" konsepti ile lezzetler sunulmuş olup, 11.500 profesyonel kişiye ulaşılmıştır.

• Sektör dergilerinde; hedef kitleye yazılı mecra ile hem marka bilinirliğini arttırmak hem de ürünlerle tarif önerileri sunarak ürün kullanım alanlarını yaygınlaştırmak amacıyla (Food-in-Life, Patisserie, Food Time, Gastronomi vb.) ürün tanıtıcı reklamlar, ünlü şeflerle uygulama tarifleri verilmiştir.

• Pınar Süt özelinde 2018 yılında Kova Taze Peynir lansmanı yapılmış olup pasta üreticileri kanalında pasta yapımı için yüksek performanslı bir ürün tüketicilere ve üreticilere sunulmuştur.

• Küçük işletmelere marka bilinci aşılacak ve ürün bilgilendirmeleri yapmak adına broşür ve tarif kitapçıkları sunulmuştur.

• **Katılım gösterilen etkinlikler:**

İzmir Çikolata ve Kahve Festivali '18

Ankara Çikolata ve Kahve Festivali '18

İstanbul Coffee Festival '18

Ankara Coffee Festival '18

Sirha İstanbul '18

Gastromasa '18

Gelişim ve Okan Üniversitesi Kariyer Günleri ve Seminerler

Turizmin Geleceği Platformu

%93
2018 yılı Pınar
markası müşteri
memnuniyet
oranı

• Ev dışı tüketim kanalı pazarlama faaliyetlerini "Kısık Ateş" çatısı altında geliştirmeye devam etmektedir. Türkiye'de gastronominin buluşma noktası olarak görülen platformun kitlesi; profesyonel şefler, gastronomi öğrencileri, akademisyenler, işletme sahipleri ve gastronomiye meraklı tüm bireylerdir. Amacı Türkiye'de gastronomiyi kayıt altına almak, kültürel değerleri gelecek nesillere aktarmak ve gastronomi öğrencilerinin kişisel gelişimlerine destek olmak olan platformda, bilgi yarışması ve workshoplar düzenlenmektedir. 2018 yıl sonu itibarı ile eşsiz 500 tarif, 150 lezzet noktası, Türkiye'nin başarılı restoran hikayelerinin ve sektör trendlerinin paylaşıldığı 120 blog yazısı, mutfakta lezzeti yakalamak isteyenler için 25 püf noktası ve 18 uzman editör ile Kısık Ateş platformu, öğrencilerin ve gastronomi meraklarının gelişimlerine ışık tutmuştur. 2018 yılı sonu itibarı ile YouTube kanalı üzerinden Kısık Ateş TV yayına alınmıştır.

Kalite, İnovasyon ve Ar-Ge

103-2 103-3 203-1 203-2 416-1

Kalite Yönetimi

Yaşar Topluluğu faaliyet gösterdiği tüm alanlarda devamlı iyileşmeyi hedefleyerek, operasyonel mükemmeliyetçilik bakış açısındaki öncü hizmet ve ürün anlayışını sürekli geliştirmektedir. Topluluk kurumsal değerlerini, ileri teknoloji, yalın iş yapış biçimi ve tanımlı görev dağılımı ile birleştirerek, "Önce Tüketicilerimiz ve Müşterilerimiz" yaklaşımında bir kalite yönetimi belirlemiştir. Topluluk şirketleri, hizmet ve ürünlerinin, uluslararası standartlara uygunluk ve kalite yönetim sistemleri kapsamında yüksek standartlara ulaşmasını hedeflemektedir.

Yaşar Topluluğu faaliyetlerini belirli kalite standartlarını gözeterek, bilimsel ve yenilikçi çözümlerle gerçekleştirmekte, Ar-Ge çalışmalarıyla güçlendirmektedir. Topluluk şirketlerinin kendi sektörlerinde yarattığı fark; bilimsel ve yenilikçi çalışmalarını veriye dayalı ve hızlı karar verme kabiliyeti ile sentezlemesi ve ürün kalitesinin sürdürülebilirliğini göz önünde bulundurması sonucunda ortaya çıkmıştır.

İnovasyon ve Ar-Ge Çalışmaları

Yaşar Topluluğu'nun kalite anlayışı ve kalitenin sürekli geliştirilmesi için yapılan Ar-Ge çalışmalarının neticesinde yenilikçi ürünler yaratılmaktadır. Yaşar Topluluğu, başta boya, gıda ve içecek iş kolları olmak üzere faaliyet gösterdiği tüm alanlarda inovasyon ve Ar-Ge çalışmaları ile rekabette ön plana çıkmaktadır. İnovasyon ve Ar-Ge çalışmaları ile Türkiye'nin sürdürülebilir büyümesine katkı sağlayan Topluluk, bu gelişmelerin yanı sıra yeni pazarlara giriş için kapı aralamaktadır. Geliştirilen katma değerli ürünlerin yanında, süreçlerde izlenen yenilikçi yaklaşım, Topluluk şirketlerinin sektörlerindeki liderliklerini pekiştirmektedir.

Pazar araştırmaları, tüketici beklenti ve talepleri, rekabette karşılaştırmalı üstünlük sağlayacak alanlar, yasal düzenlemeler ve maliyet iyileştirme çabaları inovasyon ve Ar-Ge çalışmalarının bir sonucu olarak ilerlemektedir.

Yönetim Sistemleri ve Ürün/Hizmet Uygunluğu

Yaşar Topluluğu, yönetim sistemlerini kullanırken operasyonel mükemmeliyetçiliğin gerekliliklerini sağlamakta ve performansını sürekli olarak iyileştirmektedir. Bu iyileştirmenin yanı sıra kullandığı yönetim sistemlerini geliştirirken kalite, gıda güvenliği, çevre, müşteri memnuniyeti, enerji gibi pek çok alanda farklı stratejiler kullanmıştır. Ürün ve hizmetlerle tüketici ve müşterilere sunulan kalite ve güven, uluslararası alanda kabul görmüş standartlar üzerinden belgelenmektedir.

Yönetim Sistemleri ve Ürün/Hizmet Uygunluk Belgeleri

Yönetim Sistemleri ve Ürün/Hizmet Uygunluk Belgeleri	Sistem Belgesi	Pınar Et	Pınar Süt	Pınar Su ve İçecek	Dyo Boya	Altın Yunus	Viking Kağıt	Çamlı Yem	Desa	YBP
Kalite Yönetim Sistemi	ISO 9001	X	X	X	X	X	X	X	-	-
Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi	ISO/IEC 27001	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi	FSSC 22000	X	X	-	-	-	-	-	-	-
Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi	ISO 22000	-	X	X	-	-	-	X	-	-
Çevre Yönetim Sistemi	ISO 14001	X	X	X	X	-	-	X	-	-
İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Belgesi	OHSAS 18001	X	X	X	X	-	-	X	-	-
TSE Deney Hizmeti Alınabilecek Laboratuvar Onay Belgesi	ISO 17025	X	-	-	-	-	-	-	-	-
Müşteri Memnuniyet Yönetim Sistemi	ISO 10002	-	-	X	X	-	-	-	-	-
Enerji Yönetim Sistemi	ISO 50001	X	X	-	X	-	X	X	-	-
Uygunluk Değerlendirmesi- Personel Belgelendirmesi Yapan Kuruluşlar İçin Genel Şartlar	TS EN ISO/IEC 17024	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Otomotiv Sektörü ve Yan Sanayi Kalite Yönetim Sistemi	IATF 16949	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Organik Üretim Mütteşebbüs Sertifikası	-	-	X	-	-	-	-	X	-	-
FSC-CoC (Forest Stewardship Council) Yönetim Sistemi	STD-50-001	-	-	-	-	-	X	-	-	-
	STD-40-004	-	-	-	-	-	X	-	-	-
	STD-40-007	-	-	-	-	-	X	-	-	-
GlobalG.A.P	CFM	-	-	-	-	-	-	X	-	-
	Aquaculture	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Helal Gıda Belgesi	TS OIC/SMIC 1	X	X	X	-	-	-	-	-	-
Friend Of The Sea (Deniz Dostu)	FOS	-	-	-	-	-	-	X	-	-
İyi Tarım Uygulamaları	EOS	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Türk Standartları Uygunluk Belgesi	TSE TSEK	-	-	X	X	-	X	-	-	-
İyi Tarım Uygulamaları (İTÜ)	Su Ürünleri	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Mavi Bayrak	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
ECOCERT	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-
Consumer Product	BRC	-	-	X	-	-	X	-	-	-
Hygienic Product GC Mark	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-
Yeşil Yıldız	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
Ecolabel	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Vejeteryan Sertifikası	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-
ESMA (BAE Standardı)	ESMA	-	-	X	-	-	-	-	-	-
US National Sanitation Foundation	BNSF	-	-	X	-	-	-	-	-	-

Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler

Pınar Süt

• Pınar Süt 2018 yılında 39 yeni ürün ve 74 yeni ambalajı piyasaya sunmuştur.

• Ürünlerdeki yağ ve doymuş yağ oranları, yapısal özellikler gözetilerek optimize edilmiş, 1 porsiyonda alınan enerji miktarının düşürülmesi ile sağlıklı yaşam bilincine, fazla kilo sebebi ile görülen rahatsızlıkların azaltılmasına katkı ve ekonomik sürdürülebilirliğin sağlanması amaçlanmıştır.

• Ar-Ge Merkezi alanı, yeni laboratuvar ve pilot tesis inşasıyla birlikte, Endüstri 4.0 proje uygulamalarının gerçekleştirileceği Teknoloji Merkezi Binası'nın ilavesiyle iki katına çıkmıştır.

• Pınar Protein Süt'ün büyük başarısını pekiştirmek ve tüketicilerin yeni çeşit taleplerine karşılık vermek amacıyla Çilek ve Muzlu Yerfıstıklı çeşitler geliştirilerek 200 ml ve 500 ml olarak piyasaya sunulmuştur.

• Yükselen sağlık trendine paralel şekilde gelişen tüketici isteklerine yönelik organik süt kategorisinde 'Yarım Yağlı Organik Süt' üretimine başlanmıştır.

• Sağlıklı beslenmenin önemine istinaden Nisan 2018 de Pınar kefir üretimlerine başlanmıştır. Sade çeşidinin yanında, kefirli çocuklara sevdirmeye amacı ile çilekli, orman meyveli ve kayısıli olarak 3 farklı meyve çeşidi tüketicilere sunulmuştur. Meyveli Kefirler kantin profiline uygun olacak şekilde şeker oranı düşük çalışılmıştır.

• Çevre Dostu Pipetto yeni ürün çalışmasıyla, besinsel anlamda süt şekeri ve faydalı mineraller içeren, sütün peynir yapımı için filtrasyonu sürecinde geride kalan "süt permeatı"nın değerlendirilerek Aromalı süt kategorisinde "Pipetto" markalı yepyeni içecek serisinin üretiminde kullanılması sağlanmıştır.

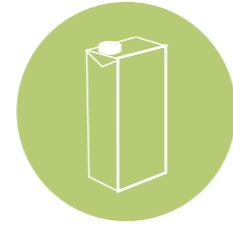
• Gerek ülke ekonomisine gerek şirkete katkısı büyük "ihracat" kanadında özellikle operasyonel esneklik sağlayan uzun raf ömrüne ve yine yerel pazara uygun organoleptik profile sahip ürün çalışmaları sürdürülmektedir. Bu doğrultuda Rusya'ya özel Krep Peyniri, Ortadoğu'ya Çikolatalı Labne ve Uzun Ömürlü Süzme Yoğurt ürünleri geliştirilmiştir.

• Ambalaj Ar-Ge tarafından gerek birincil ve ikincil ambalaj, palet standardizasyon ve optimizasyon projeleri yürütülerek çevresel boyutta plastik, kağıt kullanımı azaltılarak karbon ayak izi ve su ayak izi değerlerinde iyileştirmeler sağlanmıştır. Bu çalışmaların sonucunda 2018 yılı için meyve suyu ambalajındaki değişikliklerle yıllık 600 ton karbon salımı ve 61 ton ambalaj miktarı azaltılmış, sos grubunda gerçekleştirilen proje ile yıllık 190 ton karbon salımı ve 34 ton ambalaj miktarı azaltılmıştır. Diğer ilave ambalaj projeleri ile karbon salımı 60 ton azaltılarak, ambalaj Ar-Ge çalışmalarıyla CO₂ salımında toplamda 850 ton iyileştirme gerçekleştirilmiştir.

• Pınar Süt Ar-Ge Merkezi, sanayi ve üniversite iş birliği ile şirket sürdürülebilirliği alanında gelecek kurgusuna hizmet eden yine Holding ve şirket stratejilerine paralel bilimsel & teknolojik yenilik içerikli TÜBİTAK-TEYDEB projeleri üretmeye devam etmiştir. Ayrıca Yaşar Üniversitesi iş birliği ile de çeşitli projeler gerçekleştirilmiştir. Yürütülen onaylı 1501 ve 1511 TÜBİTAK TEYDEB projeleriyle ilgili izleyici hakem denetimleri gerçekleştirilmiş, projelerle ilgili çalışmalara devam edilmiş, üç yeni 1501 TÜBİTAK TEYDEB projesi başvurusu gerçekleştirilmiştir. Bil-Tek Akademi, Pınar Süt Ar-Ge Merkezi çatısı altında lisansüstü eğitim almış ve akademik tecrübeye sahip Ar-Ge personeli tarafından temelleri atılmış bir oluşum

olup kurum içi ve dışı eğitim faaliyetleri yürütmektedir. 'İleri Gıda İşleme Teknolojileri', 'Sütün Mevsimsel Değişiklikleri', 'Gıda Alerjileri, İntoleransları ve Bazı Metabolik Rahatsızlıklar', 'Fikri Mülkiyet Hakları', 'Sürdürülebilirlik' gibi başlıklarda eğitimler gerçekleştirmiştir. 2018 yılında İzmir, Eskişehir ve Urfa fabrikalarından katılımla bugüne kadar toplamda 20 adet eğitim gerçekleştirilerek, 60 saate ve 900 sayfaya yaklaşan eğitimlerle 455'in üzerinde çalışanın belirlenen eğitim başlıklarında bilgilenmesine katkıda bulunulmuştur.

• Pınar Süt bünyesinde Türkiye ve dünya pazarında piyasaya çıkarılan yeni ürünlerin tanıtımının yanında yerli ve yabancı gıda trendlerini içeren İnovasyon E-Bülteni; gıda trendleri, gıda dışı trendler, bilim dünyasından haberler ve ayın konusu ile farklı başlıkların ele alındığı Bilim ve Teknik E-Bülteni; Türkiye ve dünyada piyasaya sunulan yeni ambalajlar, sektördeki ambalaj trenleri ve her sayısında ambalajlarla ilgili yeni bir konu ele alan Ambalaj İnovasyon E-Bülteni; 2018 yılı içerisinde iki ayda bir olmak üzere şirket çalışanlarına sunulmuştur.

39
yeni ürün

74
yeni ürün ambalajı

Pınar Et

• Ar-Ge çalışmalarıyla 2018 yılında 24 adet yeni ürün satışa sunmuştur.

• 45 adet alternatif ürün/tedarikçi yaratılmıştır.

• Şarküteri bölümünde modifiye atmosfer paketleme yapılan üretim hatlarında otomasyona geçiş yapılmıştır. Otomasyon hatlarına uygun koli tasarımları ve kağıt kalitesi çalışılmıştır. Koliler robot kollannın çalışma mekanizmasına uygun şekilde tasarlanmıştır. Paketli ürünler robot kolları ile kolilerin içerisine yerleştirilmekte ve tutkal ile yapıştırma yapılmaktadır. Bu sayede üretim hattında koli etiketi ve koli bandı kullanımı ortadan kalkmıştır. Aralık 2018'de otomasyona geçiş ile;

- Koli bandının kullanılmaması sayesinde yaklaşık 145 kg plastik azaltılmıştır. Bu azaltım miktarının 2019 yılında yaklaşık 1.740 kg olması öngörülmektedir.

- Terazi etiketi kullanımına gerek olmadığı için yaklaşık 35 kg kağıt oluşumu azalmıştır. Bu değer 2019 yılında yaklaşık 420 kg olması öngörülmektedir.

• Çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlamak amacıyla, sevkiyat paletlerindeki koli sayısını artırma çalışmaları başlatılmıştır. Paletteki koli sayısı artırılarak bir araçta daha çok ürün sevk edilmekte, tamamlanan çalışmalar sonucunda sevk edilen araç sayısının yıllık 18 adet ve buna bağlı çevre kirliliğine sebep olan karbon salımının ise 189 ton azaltılması hedeflenmektedir.

Çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlamak amacıyla geri dönüştürülebilir ambalajlar ile ilgili araştırma çalışmaları devam etmektedir. Geri dönüştürülebilir ambalajlarla ilgili yenilikler takip edilirken mevcut malzemelerde ambalaj azaltma çalışmaları yapılmaktadır.

• Kağıt ambalaj azaltma çalışmaları kapsamında, kullanılan kağıt ambalaj miktarının toplamda 21 ton azaltılması hedeflenmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda 14 ton daha az kağıt kullanılmıştır. 2019 yılında çalışmalara devam edilmektedir.

• Plastik esaslı ambalajlarda inceltme ve optimizasyon çalışmaları ile kullanılan plastik ambalaj miktarının toplamda 1,6 ton azaltılması hedeflenmiştir. Yapılan çalışmalar sonucunda 660 kg daha az plastik kullanılmıştır. İnceltme ve optimizasyon çalışmalarına devam edilmektedir. 2019 yılında plastik ambalajın 17 ton daha az kullanılması hedeflenmektedir.

Çalışma tüm ürünlerde tamamlandığında ise yıllık 54 adet araç ve 567 ton karbon salımı azaltılması öngörülmektedir.

• 2 aylık periyotlarla elektronik ortamda yayınlanan Ar-Ge ve İnovasyon Bülteni ile ülkemizdeki ve dünyadaki gıda trendleri, yeni ambalajlar ve yeni ürünler konusunda şirket çalışanları bilgilendirilmektedir. Ayrıca, her bültende beslenme akımları, geleceğin besin kaynakları gibi güncel konularla ilgili bilgi aktarılmaktadır.

• Sağlık konsepti ile uyumlu olarak ürün çalışmalarına devam edilmektedir. Bu kapsamda "Et ürünlerinde doğal kaynaklı katkı maddelerinin kullanımı"na yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Doğal kaynaklı koruyucu içeriklerin kullanımına yönelik patent başvurusu yapılmış olup, 2019 yılında patentin alınması beklenmektedir.

• Yürütülen çalışmalarla gıda katkı malzemelerinin kullanımı bir önceki yıla göre %6 seviyesinde azaltılmıştır.

• 2018 yılında yürütülen TÜBİTAK projesi ile toplumun sağlık ve beslenmesinde büyük önemi olan hayvansal proteinin, etin işlenmesi sırasında yan ürün olarak açığa çıkan ham maddeden elde edilmesi hedeflenmiştir. Elde edilecek ürünün besleyici değeri yüksek ve antioksidan, antihipertansif etki, demir ve kalsiyum bağlama gibi potansiyel sağlık faydaları olması beklenmektedir. Projenin 2019 yılı içinde tamamlanması planlanmaktadır.

Dyo Boya

- Formaldehit için emme özelliğine sahip çevreci bir iç cephe boyası geliştirilmiştir. Formaldehide Abatement teknolojisi kullanılarak özel olarak geliştirilen bu ürün ile iç ortamdaki zararlı serbest formaldehit emilerek su buharına dönüştürülmekte ve böylece daha temiz ve sağlıklı bir iç ortam sağlanmaktadır.
- Özellikle duvar yüzeylerine yönelik yazı yazma ve rahat bir şekilde silinebilme özelliğine sahip yazı tahtası boyası geliştirilmiştir. Çift komponentli boya, yazı tahtalarına benzer bir performans gösterdiği ve su bazlı olduğu için gelecekte yazı tahtalarının yerini alabilecek bir ürün olarak tasarlanmıştır.
- Sedef efektli ahşap kapıların boyanabilmesi için su bazlı sedefli panel kapı boyası piyasaya sunulmuştur. İlk kez market müşterileri için tavan ve duvar boyası tasarlanarak market müşterisinin beğenisine sunulacaktır.
- Turkishtime Dergisi tarafından hazırlanan ve Türkiye'nin en çok Ar-Ge harcaması yapan şirketlerini gösteren Ar-Ge 250 listesine, boya sektörünün öncü şirketi Dyo damgasını vurmuştur. Dyo

Boya 121 proje ile Ar-Ge Merkezi'nde yürütülen proje sayısına göre ilk 100 şirket arasında ilk 10'a girmiştir.

- 2015 yılında kuruluşunda kurucu üye olarak yer alınan Ar-Ge Merkezleri İletişim ve İşbirliği Platformu'nun 2018 yılı içindeki Türkiye'de Ar-Ge'yi geliştirmeye yönelik çalışma gruplarına ve Ar-Ge ile ilgili eğitimlerine düzenli ve aktif katılım sağlanmıştır. Kamu destekli proje portföyüne yönelik yoğun çabalar sürmüştür.
- 2018 yılında tamamlanan TEYDEB proje sayısı 10'a, tamamlanan San-Tez proje sayısı 3'e ulaşırken; devam eden TEYDEB proje sayısı 6 (ikisi uluslararası destek programı olan TEYDEB 1509 kapsamındadır), devam eden San-Tez proje sayısı 1 olarak gerçekleşmiştir.

YBP

- **Dijital Şirket Uygulaması:** Bayilerin satış, dağıtım, lojistik süreçlerinde kullandığı günümüz teknolojisine uygun web tabanlı kullanıcı dostu ve mobiliteyle uyumlu bir yazılımdır. 2018 yılından itibaren kullanıma sunulmuş ve yaygınlaştırılmasına başlanmıştır. Bu uygulama ile lisans ücretleri bakımından maliyet avantajı sağlanmış olup, aynı zamanda kullanıcı ihtiyaçlarına daha hızlı cevap verebilen, daha yalın ve daha hızlı bir tasarım yaratılmıştır.
- **Dijital Saha Uygulaması:** Satış destek personellerinin, satış noktalarının ve tüm saha operasyonlarının haritalar üzerinden takibinin sağlandığı mobil uygulamadır. Zaman tasarrufu, evrak kalabalığı gibi durumlardan da avantaj sağlayan bir projedir. Satış destek elemanları ve müşterilerin yerlerini mobil ortamda görüntülemek, sürdürülebilirliğin çevresel boyutu açısından da önemlidir. 2018 yılında pilot uygulamalarına başlanmıştır.

- **Dijital Asistan Uygulaması:** Dijital Asistan operasyonel süreçlerde veri girişi ve onayların yürütüldüğü uygulamadır. YBP bu sistem üzerinde; malzeme fiyat ve satış prim süreçlerini yürütmektedir. Bu uygulama ile malzemelerin alış, satış ve öneri fiyatlarının girişlerinin ve hesaplamalarının yapılması, ilgili yöneticilerden onaylarının alınması ve kullanılmakta olan ERP sistemine aktarım sağlanmaktadır. Satış prim sürecinde ise satış ekibinin hedefleri ve bu hedeflerin yönetici onayları dijital asistan üzerinde yürütülmektedir.
- **Dijital Promosyon Uygulaması:** Müşteri ürün ve kanal bazlı yürütülen iskonto ve onay süreçlerinin tamamen kendi yazılımı olan dijital promosyon adlı teknolojiye geçişi sağlanmıştır. YBP'nin ana faaliyet konularından biri olan satış ve iskonto iş süreçlerinde maliyet iyileştirme ve operasyonel verimlilik sağlanmıştır.

- **YBP BO:** Web üzerinden görsel öğeler ile zenginleştirilmiş hızlı ve analitik raporlama imkanı sağlayan bir uygulamadır. Mevcutta kullanılan detaylı raporlama sisteminden farklı olarak hazır şablonlar üzerinden yöneticilere özet raporlama imkanı sunmaktadır.
- **Mobil Onay:** Yöneticilerin ofis dışında olduğu zamanlarda onay süreçlerinin aksamaması için cep telefonları üzerinden ıskontolara ve iş isteklerine onay vermelerini sağlayan geliştirilmiş bir uygulamadır.

- **Mobil Araç Yükleme:** Mobil cihaz ve barkod okuyucu ile araç yükleme projesi, depo çalışanının (işçi, memur) mobil uygulama üzerinden araç yükleme işlemlerini yapabilmesine olanak vermekte olup, hatasız yükleme yapılabilmesi hedeflenmektedir. Barkod ile okutulan ürünler sistemden otomatik olarak düştükleri için, eksik veya fazla çıkma ihtimali minimuma indirgenerek hata olasılığı da minimum seviyede tutulmaktadır.

- **İdeal Sevk Noktası Uygulaması:** Müşterilerden gelen siparişlerin içeriğindeki ürünlerin hacmine göre mevcutta kullanılan ERP yazılımı üzerinden en uygun rotalama ve en uygun araç tipinin otomatik olarak belirlenmesiyle en uygun sevk noktasından sevk edilmesi sağlanmıştır. Operasyonel süreçlerde iyileştirmelere ek olarak, karbon salımının azaltılmasına destek olmuştur.
- **Sanal Pos:** Bayilerin YBP'ye ödemelerini yapmaları için web üzerinden oluşturulmuş bir platformdur. Bayilere verilen kullanıcı adı ve şifreleri ile bu sayfa üzerinden bankası ile anlaşmalı ödeme yöntemlerine göre taksitli/peşin gibi farklı ödeme seçenekleri kullanılarak tahsilat yapılabilmektedir.

Çamlı Yem

Çamlı Yem ve Besicilik HORIZON 2020 (European Community Research and Innovation Action; RIA)'nin destekleriyle yürüttüğü Entegre Multitrofik Kültür Balıkçılığı İçin Akıllı Yönetim Sistemi (IMPAQT) projesi ile kafes balık yetiştiriciliği faaliyetlerinin çevresel etkilerini azaltmayı hedeflemektedir. Proje kapsamında faaliyetin çevreye verdiği organik yükü biyokütleyle dönüştürecek diğer türleri (midye, istiridye, makro algler) sistem çevresine yerleştirme ve sistem içerisine yerleştirilecek sensörler yardımıyla

yetiştirilen türlerin gıda güvenliği ve faaliyetin çevresel etkileri bakımından risk oluşturacağı durumları akıllı sistemler ile izlemek ve güvence altına almak planlanmaktadır.

Yeni üretim yaklaşımı ile Levrek-Çipura yetiştiriciliğinin çevresel etkisinin minimum seviyelerin altına çekilerek üretim alanlarında sürdürülebilir yetiştiriciliğin sağlanması amaçlanmaktadır

Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık

203-2

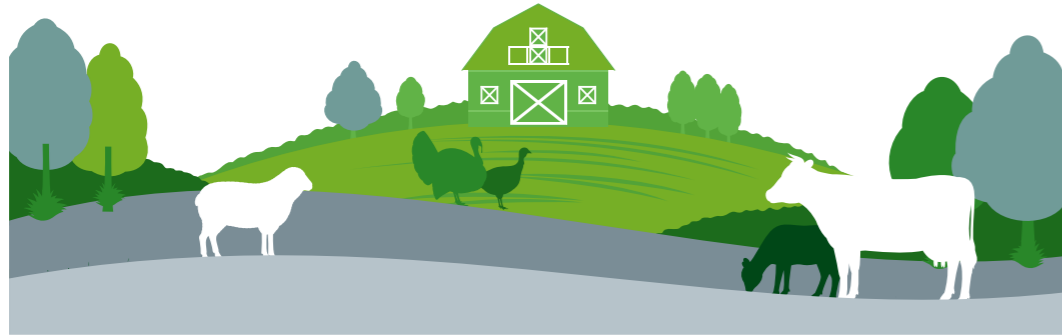
Türkiye'de, Yaşar Topluluğunun öncü olduğu tarım ve hayvancılık sektörünün sürdürülebilirliği Topluluk için en öncelikli konulardan biridir. Küresel ısınmanın etkilerinin daha yakından hissedilmesi, tarım sektöründe yeni bakış açılarına ihtiyacın olduğunun bir göstergesidir. Yaşar Topluluğu doğal kaynakların verimli ve sorumlu kullanılmasının ve sürdürülebilir tarım ve hayvancılığın desteklenmesinin iklim değişikliği probleminin çözümünde sahip olduğu kilit rolün bilinciyle, başta üreticileri olmak üzere tüm paydaşlarını bu konularda desteklemekte ve geliştirmektedir.

Hayvan Refahı

Pınar Et, Türkiye'de ve sektöründe hayvan refahı konusunda çalışmalar yapan ilk kuruluştur. Türkiye'de hayvan refahı konusunda herhangi bir uygulama ve tebliğ/yönetmelik bulunmadığı dönemlerde Pınar Et, dünya çapında ve özellikle AB ülkelerinde kabul gören uygulamaları takip ederek, hayvan refahı gereklilikleri konusunda uzmanlar tarafından verilen

yurt dışı eğitimlere katılmış, bu konuda yaptığı sürekli iyileştirme ve yatırımlarla sektöre birçok konuda olduğu gibi hayvan refahı konusunda da öncülük etmiştir.

Topluluk şirketlerinden Çamlı Yem, hindi üretim sürecinde sözleşmeli üretim modeli kullanmakta, özellikle tarıma elverişli olmayan dağ köylerinde yaşayan köylülere, verdikleri hindi bakım hizmeti karşılığı gelir kaynağı sunmaktadır. Ayrıca, sorumlu veteriner hekimler tarafından yılda en az 3 kere hayvan yetiştiriciliği ve hayvan refahı üzerine yetiştiricilere eğitimler verilmekte, tespit edilen olumlu örnekler yaygınlaştırılırken, hatalı uygulamaların sonlandırılması sağlanmaktadır. Seferihisar'daki hindi kümeslerinden çıkan gübreler, Ören'deki gübre işleme tesisinde değerlendirilmektedir. Hayvan refahının korunması için mevzuata uygun yetiştirme yoğunluğu muhafaza edilirken, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile Canlı Hindilerin Yükleme Stresi ve Kümes İçinde Hayvan Refahı konulu projeler üzerinde çalışılmaktadır.

Hayvan refahı uygulamaları için Amerika ve Avrupa'da konusunda uzman kişilerden yerinde ve uygulamalı eğitimler alınmıştır. Bu eğitimler doğrultusunda gerekli altyapı ve iç denetimi de kapsayan hayvan refahı sistemi kurulmuş, tüm çalışanlara eğitim verilmiştir. Bağımsız üçüncü parti denetimlerde (SAI GLOBAL, İngiltere) alınan yüksek puanlarla sistemin etkinliği her yıl doğrulanmaktadır.

Uygulanan çeşitli sistematik ve altyapısal iyileştirmenin yanında, hayvan sahipleri ve Topluluk bünyesindeki çalışanlarda hayvan refahı bilincinin geliştirilmesi yönünde eğitim ve bilgilendirme toplantıları düzenlenerek doğrudan veya dolaylı olarak etkileşimde bulunulan tüm paydaşlar dahilinde hayvanlara karşı duyarlılığın artırılması konusunda etik bir duruş sergilenmiştir. 2018 yılı için bilgilendirme amaçlı videolar hazırlanmış olup, canlı hayvan tedarikçilerine dinlenme odalarında izletilmesi sağlanacaktır. Tedarikçilerde yapılan hayvan refahı denetimleri ile tedarikçilerin de bu konularda farkındalığı arttırılmakta ve gerekliliklerin yerine getirilmesi sağlanmaktadır. Bu çalışmalar aynı zamanda, yanlış uygulama kaynaklı verim kayıplarının önüne geçerek ülke ve şirket bazında karasal yaşamı destekleyen sürdürülebilir bir hayvancılık yaklaşımına katkı sağlamaktadır.

Tedarik edilen hayvanlarda yasaklı maddelerin kontrolü, hem T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen hem de Pınar Et olarak bağımsız akredite 3. parti laboratuvarlarda düzenli olarak yapılan analizlerle doğrulanmaktadır. Hayvanların nakillerinde, "Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik" ve "Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliği" kuralları çerçevesinde hareket edilmektedir.

Toplumsal Yatırım Çalışmaları

203-2

Yerel Ekonomiye Katkı

201-1

Yaşar Topluluğu, kurulduğu günden bugüne faaliyetlerini Türkiye'ye değer katma amacıyla gerçekleştirmekte, sahip olduğu istihdam, tedarik zinciri ve ihracat hacmiyle yerel ekonomiye ve kalkınmaya katma değer sağlamaktadır. Sunduğu ürün ve hizmetler için gerekli iş gücü ve ham maddeyi de öncelikle faaliyet gösterdiği bölgelerden sağlamaya özen gösteren Yaşar Topluluğu, yerel halk için düzenli gelir kaynağı yaratmaktadır. Yaşar Topluluğu sahip olduğu kaynaklarla tedarikçilerine ve üreticilere eğitimler vererek, verimlilik çalışmaları gerçekleştirmekte, bunun yanı sıra Ar-Ge projeleri, sera gazı ve atık yönetimi çalışmaları ve toplumsal yatırımlar ile topluma katkı sağlamaktadır.

Yaşar Topluluğu öncelikli istihdam politikası olarak belirlediği "yerinde istihdam" ile Türkiye'nin ihtiyaç duyulan bölgelerinde gerçekleştirdiği yatırımlarda, iş gücünü ilgili pozisyonun gerektirdiği niteliklere göre, o bölgede mevcut olan insan kaynağından sağlamaya çalışmaktadır. Özellikle süt sektöründe fabrikaların bulunduğu İzmir, Eskişehir ve Şanlıurfa illerinde ve illerin bulunduğu bölgelerde doğrudan ve dolaylı istihdam sağlanarak, üreticiler bilinçlendirilerek ve verim artırılarak bölgesel kalkınmaya destek verilmektedir.

Topluluk şirketlerinin bulunduğu bölgelerde, yerel topluma sağladığı istihdamın yanı sıra, bölgenin ve şehrin gelişimine de katkı sağlamaktadır. Yerel halka yaptığı katkıların en kısa vadede görülür olanlarından biri ise, kaliteli ürün ve hizmetleri ulaşılabilir yapma çalışmalarıdır.

Topluluk, sorumlu kaynak kullanımı ve kaynak verimliliği anlayışıyla, yerel doğal kaynakları kaliteli ürün ve hizmet anlayışı ile birleştirerek tüm tüketicilerinin kullanımına sunmaktadır.

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı

1974 yılında Durmuş Yaşar tarafından kurulan Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı; eğitim, kültür ve sanat alanlarında faaliyetlerde bulunmaktadır.

Eğitim Faaliyetleri

Vakıf, kuruluşundan bu yana birçok okul yapımının yanı sıra, okulların ihtiyaçları doğrultusunda ek bina, yemekhane, spor ve kültür tesisi yapımını da gerçekleştirmiştir. Ayrıca okulların fen, lisan, gıda teknolojisi, bilgisayar laboratuvar ihtiyaçlarını da karşılamıştır.

Eğitim Yatırımları

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı'nın amaçlarından biri de eğitim yatırımları yapmaktır. Vakıf, bugüne kadar 8 okul yaptırarak milli eğitimin hizmetine sunmuştur. Vakıf son olarak gastronomi, mutfak sanatları ve süt teknolojisi alanlarında eğitim verecek olan Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin inşaatını 2018 yılında tamamlamıştır. Eskişehir Valiliği ve Milli Eğitim Müdürlüğü iş birliği ile 8.563 m²'lik alan üzerine yapılan okulda, 16 derslik, 5 laboratuvar, 1 süt atölyesi, 3 branş dersliği, kütüphane, mutfak ve idari odalar bulunmaktadır.

Eğitim Bursları

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, 2017-2018 eğitim ve öğretim yılında üniversitelerin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören yüksek lisans, lisans ve yükseköğretim öğrencileri ile Anadolu Meslek Liselerinde öğrenim gören başarılı ve ihtiyaçlı 90 öğrenciye tamamen karşılıksız burs vererek eğitimlerine katkıda bulunmuştur. Ayrıca, Yaşar Topluluğu şirketleri ve yöneticileri tarafından 20 öğrenciye şartlı bağış yoluyla burs verilmiştir. Vakfımız tarafından bugüne kadar 6.469 öğrencinin eğitimine burs vererek katkı sağlanmıştır.

Paneller

Vakıf tarafından ayrıca ülkemizdeki ve dünyadaki güncel sorunları bilimsel yönden inceleyen, araştıran ve çözüm yolları üzerinde duran, sonuçlarını topluma en geniş şekilde ulaştırmayı amaçlayan kongreler, sempozyumlar ve paneller düzenlenmektedir.

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı'nın otizm konusunda farkındalık yaratmak amacıyla düzenlediği paneller, katılımcılardan büyük ilgi görmektedir. Her yıl farklı konuların işlendiği panellerde otizmliler bireylerin gelişimine ve sosyal hayata katılımına yönelik bilgi ve deneyimler paylaşılmaktadır. Bu yıl düzenlenen otizm konulu panellerin başlıkları "Otizmde Beslenme ve Psikiyatrik Etkileri" ve "Otizmde Sanat ve Spor Çalışmalarının Zihinsel Gelişime Katkısı" olmuştur.

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı ayrıca, 37. Dyo Sanat Ödülleri etkinlikleri kapsamında sergilerin yapıldığı 4 ilde "Dünyada ve Türkiye'de Resim Sanatı ve Yeni Sanat Yaklaşımları" konulu paneller düzenlemiştir.

Pınar Enstitüsü

Gıda, sağlık ve beslenme konularında toplumu bilinçlendirmek için sosyal sorumluluk anlayışıyla ve toplumun sağlıklı gelişimine katkıda bulunmak amacıyla kurulan, ticari bir faaliyeti olmayan ve kâr amacı gütmeyen Pınar Enstitüsü, tüketicilerin bilimsel ve güvenilir kaynaklara ulaşmasına olanak tanıyacak, gıda, sağlık ve beslenmeye ilişkin konularda bireylere bilinç ve farkındalık kazandıracak çalışmalarını hayata geçirmekte ve kurumsal bir vatandaş olarak, bu alanlarda disiplinler arası etkin bir iş birliğini desteklemektedir.

Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde

Kaliteli ve sağlıklı süt ve süt ürünleri üretiminde eğitimin önemine her daim inanan Pınar, 1973 yılındaki kuruluşundan itibaren bu bilinçle hareket ederek üreticilerin bilinçlenmesi için eğitime destek vermektedir. Söz konusu eğitim, bilinçlendirme ve üreticinin desteklenmesi faaliyetleri, "Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde" projesi kapsamında, 2014 yılından itibaren kamu-üniversite-sanayi iş birliği çerçevesinde, Pınar Süt & Çamlı Yem iş birliğiyle, Pınar Enstitüsü yürütücülüğünde sürdürülmektedir. Projenin geliştirilmesindeki amaç, hayvan sağlığı, beslemesi, hijyen ve sanitasyon konularında, üreticilerin bilinçlendirilerek, üretilen sütün kalitesinin ve verimliliğinin artırılarak tüm faydalarının maksimize edilmesidir. Bu sayede, halk sağlığının korunmasına katkı sağlanması ve kalite ve verimlilik artışı ile birlikte üretici refahının da artması hedeflenmektedir.

Bu doğrultuda 2018 yılında "hayvan sağlığı" ve "hayvan besleme" konularında Eskişehir, Kütahya, Afyon, İzmir, Aydın ve Bursa illerinde 13 farklı eğitimde toplam 339 üreticiye ulaşılmıştır. 2018 yılında sağım uygulamaları ve hijyeni konularında kadın üreticilerin katılımına ağırlık verilmiş ve 141 kadın üretici bu kapsamda eğitim almıştır. 4 yıllık proje sürecinde ulaşılan üretici sayısı 7000'in üzerine çıkmıştır.

Eğitim faaliyetlerinin yanı sıra, İzmir ve Eskişehir illerinde belirlenen üreticilerle Pilot Bölge Uygulamaları kapsamında kalite ve verimlilik temelinde birebir çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Aynı zamanda bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmalar içerisinde Türkiye'de bir ilk olarak, tüm çalışmaların toplumsal faydasının ölçülmesi ve Türkiye'deki süt çiftçiliğine dair profilin tanımlanması amacıyla sosyal etki analizi gerçekleştirilmiştir.

Pınar Süt, Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde projesi ile bu eğitim ve destekleme sürecini, 2018 yılı itibarıyla sürdürülebilirlik faaliyetleri kapsamında kapsayıcı bir iş modeli olarak konumlandırmıştır.

Pınar Enstitüsü girişimiyle, Pınar Süt adına "Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde" projesi kapsamında 2017 yılı itibarıyla Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nın (UNDP) "Business Call to Action

(BCtA)" programına üye olunmuş ve proje sonuçları 2018 yılı itibarıyla Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (Açlığa Son, Sağlıklı Bireyler, Nitelikli Eğitim, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme, Sorumlu Tüketim ve Üretim) ile ilişkilendirilmiştir.

2018 yılında hayvan sağlığı, besleme ve hijyenik sağım uygulamaları konularında üreticilere yol gösteren rehber bir kitapçık olması amacıyla "Süt Sığırcılığı İşletmeleri İçin Pratik Bilgiler Broşürü", hazırlanmıştır. Proje, 2018 yılında Sürdürülebilirlik Akademisi tarafından düzenlenen Sürdürülebilir İş Ödülleri kapsamında Sosyal Etki kategorisinde finale kalmış, aynı zamanda Sürdürülebilir Kalkınma Derneği tarafından 2018 yılında yayınlanan "Sürdürülebilir Tarım İlkeleri – İyi Uygulama Rehberi"nde iyi uygulama örnekleri arasında yer alarak rol model olmuştur.

Proje, dengeli beslenme ve fiziksel aktivite alışkanlığının küçük yaşta edinilmesine yönelik bir eğitim programı olarak geliştirilmiştir. Proje kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ile imzalanan protokol kapsamında eğitimler yaygınlaştırılmaktadır. 2018 yılında Aydın, Denizli, Muğla, Uşak ve Manisa'da 100 öğretmen, 92 anaokulu ve 5.458 çocuğa ulaşılmıştır.

Eğlenerek Hareket Edelim Sağlıklı Beslenelim

Proje, dengeli beslenme ve fiziksel aktivite alışkanlığının küçük yaşta edinilmesine yönelik bir eğitim programı olarak geliştirilmiştir. Proje kapsamında Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ile imzalanan protokol kapsamında eğitimler yaygınlaştırılmaktadır. 2018 yılında Aydın, Denizli, Muğla, Uşak ve Manisa'da 100 öğretmen, 92 anaokulu ve 5.458 çocuğa ulaşılmıştır. Sağlıklı ve Dengeli Beslenme İçin Oyun ve Eğitim Gereçleri Bilimsel Araştırma Projesi (BAP) ise EHESB projesine yönelik eğitim programını destekleyici üç boyutlu eğitim materyallerinin, Yaşar Üniversitesi Endüstriyel Tasarım Bölümü tarafından tasarlanması ve keçe sanatçısı Ayfer Güleç aracılığıyla Seferihisar Doğanbey Köyü Kadın Emeği Evi'nde çalışan kadınlar tarafından üretilmesi süreçlerini kapsamaktadır.

Projenin genel mesajı; sağlıklı toplumların sağlıklı çocuklarla mümkün olduğudur. Proje, sağlıklı toplumların mimarı olacak çocuklara, öğretmenlere, ailelere ve topluma karşı sorumluluk bilinci ve çağdaş eğitime katkı amacıyla yürütülmektedir.

Pınar Enstitüsü Bilimsel Makale Ödülü

Enstitünün temel amaçlarından olan, "toplumun sağlıklı gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla araştırmaları ve eğitimleri desteklemek" misyonu çerçevesinde hareket edilmesi ve yapılan bilimsel çalışmaları destekleyerek araştırmacıları ve ilerleyen dönemlerde yapılacak çalışmaları teşvik etmesi hedefiyle Pınar Enstitüsü Bilimsel Makale Ödülü 2018 yılında hayata geçirilmiştir. Bilimsel Makale Ödülü; gıda teknolojisi, beslenme-sağlık ilişkisi (hipertansiyon, diyabet, osteoporoz, kardiyovasküler hastalıklar, obezite vb.) ve gıda güvenliği konularında 2013-2018 yılları arasında hakemli dergilerde yayınlanmış makaleler arasından; bilime katkı, toplumsal yarar, uygulanabilirlik gibi kriterler dikkate alınarak akademisyenlerden oluşan seçici kurul tarafından seçilen üç makaleye verilmiştir. 2019 yılı içerisinde gerçekleştirilecek ödül töreninde ödül almaya hak kazanan makale sahiplerine plaket takdim edilerek, sonuçların basına duyurumu gerçekleştirilecektir.

Sağlık için Süt Paneli

Dünya Süt Günü'nde, Pınar Enstitüsü'nün yürütücülüğünde "Sağlık İçin Süt" Paneli, Yaşar Üniversitesi'nde düzenlenmiştir. Dünyada ve Türkiye'de sütün üretim ve tüketim durumuna, sütün beslenmedeki yeri ve önemine, süt hakkında doğru bilinen yanlışlara değinilen etkinliğin konuşmacıları, kamu ve sektör temsilcileri ile uzman akademisyenlerden oluşmuştur.

Sağlıklı Yaşam Oturumları

Gıda, sağlık ve beslenme konularındaki bilgi kirliliğinin önüne geçilmesini amaçlayan Pınar Enstitüsü, 2018 yılında çalışanlara yönelik Sağlıklı Yaşam Oturumları etkinliğini hayata geçirmiştir. Konu başlıkları "Beslenme ile İlgili Doğru Bilinen Yanlışlar" ve "Okul Çağı Çocuğu Beslenmesi" olan eğitimler, Ege Üniversitesi Gıda Mühendisliği Bölümü Beslenme Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sedef Nehir El ve Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Öğr. Üyesi Özge Küçükerdönmez tarafından verilmiştir.

KÜLTÜR VE SANAT FAALİYETLERİ

Selçuk Yaşar Müzesi ve Sanat Galerisi

Türkiye'nin ilk özel resim müzesi olan Selçuk Yaşar Müzesi 1985 yılında açılmıştır. Müze bünyesindeki Selçuk Yaşar Sanat Galerisi, 1990 yılında hizmete girmiştir. Vakıf, 2018 yılında müzenin alt katında yer alan galerideki faaliyetlerini Nihat Kahraman, Hikmet Barutçugil, Setanay Alpsoy, İsmail Ateş, Tunç Tanışık, Çetin Erokay, Mustafa Pilevneli, Resul Aytemür resim sergileriyle sürdürmüştür.

Üç yıldır Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı ile Çeşme Altın Yunus iş birliğinde düzenlenen "Altın Yunus Sanat Atölyeleri" 2018 yılı yaz sezonunda da sanatçıları ağırlamıştır. Altın Yunus Sanat Galerileri bu yıl da eserleri Dyo Sanat Ödülleri'nde ödül alan veya sergilenmeye değer bulunan 16 sanatçının atölye çalışmalarına ev sahipliği yapmıştır.

37. Dyo Sanat Ödülleri

1967 yılında Durmuş Yaşar'ın öncülüğünde başlayan "Dyo Resim Yarışması", 2017 yılından itibaren isim değişikliğiyle yoluna "Dyo Sanat Ödülleri" olarak devam etmektedir. 50 yıldır aralıksız sürdürülen ve 2018 yılında 37.si gerçekleştirilen Dyo Sanat Ödülleri'nin seçici kurulu; Prof. Dr. Şeniz Aksoy, Prof. Dr. Zahit Büyükişiyen, Prof. Neşe Erdok, Prof. Dr. Hasan Kıran, Doç. Dr. Burcu Pelvanoğlu, Yrd. Doç. Dr. Umur Türker, Hürriyet Gazetesi Kültür Sanat Müdürü İhsan Yılmaz'dan oluşmuştur. Teması "Evrende Dönüşüm" olarak belirlenen yarışmaya, Türkiye'nin yanı sıra Yunanistan ve Özbekistan'dan da sanatçılar katılım göstermiştir. 463 sanatçının 790 eserle yarıştığı 37. Dyo Sanat Ödülleri'nde pentür dalında Sidar Bakı "İsimsiz" ve Murat Özbakır "Doğa-Beden-Kent I" adlı eserleriyle, özgün baskı dalında Semih Çınar "Atık No.1" adlı eseri ile ödüle layık görülürken, 53 eser de sergilenmeye değer bulunmuştur.

Anadolu'nun farklı illerinde açılan sergilerle Türk resim sanatını geniş kitlelere tanıtmayı ve resim sanatına olan farkındalığı artırmayı hedefleyen Dyo Sanat Ödülleri'nin 37. yarışmasında ödül alan ve sergilenmeye değer bulunan 56 eser, 2018 yılında sırası ile İzmir Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi, Bursa Devlet Güzel Sanatlar Galerisi, Ankara Cermodern Sanatlar Merkezi ve Adana Büyükşehir Belediyesi 75.Yıl Sanat Galerisi'nde sergilenmiştir.

Arkeolojik Kazılar

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı resmi senesinde belirlenmiş olan kültürel mirasın gün ışığına çıkarılması, gelecek nesillere aktarılması, kültür ve tarihi tanıtmaya ve koruma hizmetleri, arkeolojik kazıları destekleme, bulgularını yayınlama, ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtılarak toplumların bilgilerine sunma görevleri doğrultusunda;

- 1998 yılından bu yana Aydın ili, Sultanhisar İlçesi'nde bulunan Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi Arkeoloji Bölümü Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Serdar Hakan Öztaner başkanlığında yürütülen Nysa antik kenti kazılarına,

- 2015 yılından bu yana İzmir ili, Bayraklı ilçesinde bulunan Ege Üniversitesi adına Prof. Dr. Cumhur Tanrıver başkanlığında sürdürülen Bayraklı Höyüğü olarak da bilinen Eski Smyrna Kenti kazılarına,

- 2017 yılından bu yana İzmir ili, Konak ilçesinde bulunan Smyrna Agorası Ören Yeri içindeki 19. Yüzyıl Osmanlı Han yapısının kazı ve restorasyonunda kullanılmak üzere DEÜ Arkeoloji Bölümü Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Akın Ersoy başkanlığında yürütülen Smyrna Antik Kenti kazılarına ortak hizmet protokolü çerçevesinde resmi sponsor olmuştur.

Selçuk Yaşar Müzesi

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı'na ait İzmir ili, Konak İlçesi'nde "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" olarak tescilli Eski Un Fabrikası'nın Müze'ye dönüştürülmesi ve Selçuk Yaşar Müzesi olarak İzmir'e kazandırılması için röleve, restorasyon, restitüsyon proje çalışmaları tamamlanmış, 19 Aralık 2017 yılında müze inşaatına başlanmıştır.

Selçuk Yaşar Müzesi yaklaşık 6.000 m²'lik tescilli binanın müze olacak şekilde konsept projesi; 2.600 m² geçici ve kalıcı sergi alanları, kütüphanesi, 300 m² atölye alanları, yönetim bölümü, idari ofisler, 326 kişilik opera çukuru olan konferans salonu, kafeterya, satış birimleri ve benzeri birimlerden oluşan müzenin restorasyonu 2018 yılında devam etmiştir.

Atatürk Çalışmaları

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı'nın ana amaçlarından birisi de Atatürk'ün kişiliği, ilkeleri ve tarihi rolünün topluma ve sonraki kuşaklara daha iyi tanıtılması için bu amaçla daha önce kurulmuş olan bilim ve araştırma kurumlarının da iş birliğini sağlayarak, araştırmalar ve derlemeler yapmak ve bu çalışmaların Türkçe ve yabancı dillerde yayını ve tanıtılmasını sağlamaktır.

Bu amaçla çeşitli bilim adamlarının Atatürk ile ilgili eserleri Vakıf tarafından yayımlanmıştır. Vakıf ayrıca Atatürk ile ilgili sempozyum ve seminer gibi çeşitli bilimsel faaliyetlere destek vermekte, çeşitli öğretim kurumlarına Atatürk köşeleri yaptırmaktadır.

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı'nın faaliyetleri arasında yer alan Atatürk Çalışmaları kapsamında "Atatürk'ün Kadına Bakışı ve Devrimleri" başlıklı panel 7 Mart 2018 tarihinde düzenlenmiştir. Panelde, Atatürk ve Cumhuriyet'in kadına kazandırdığı haklar, kadının yaşamdaki önemi ve toplum hayatında kadının rolü konuşulmuştur.

Yayınlar

Türkiye'de boya, tarım ve gıda sektörünün öncüsü olan Yaşar Topluluğu'nun kurucusu ve onursal başkanı Selçuk Yaşar, bugüne kadar yazdığı onlarca kitapta yaşamını anlatmış, yöneticilerin profesyonel ve kişisel gelişimlerini destekleyecek görüşlerini iletmış, sektörlerin sorunlarına değinmiş, çözüm önerileri üretmiştir. Tüm bunları ülke yönetiminden iş dünyası profesyonellerine kadar geniş bir kitleye hediye etmiştir.

"Selçuk Yaşar | Yaşamı Hatıraları Öğütleri" kitabı

Selçuk Yaşar'ın 1994 - 2012 yılları arasında kaleme aldığı; "Hayat Okul Gibidir", "Hayatım", "Yönetim Kuralları", "Başarmak Hem Kolay Hem de Zordur", "Gençlere Sevgilerimle" ve "Söz Uçar, Yazı Kalır" isimli kitapların derlenmesiyle hazırlanan "Selçuk Yaşar | Yaşamı Hatıraları Öğütleri" kitabında duayen iş insanı Selçuk Yaşar'ın 94 yıllık yaşamı, hatıraları, edindiği tecrübeleri ile sadece iş insanlarına değil insana dair öğütleri yer almaktadır.

Diğer Kurum ve Kuruluşlara Yapılan Yardımlar

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, 2018 yılında da pek çok kurum ve kuruluşu maddi ve ayni yardımlar yapmayı sürdürmüştür. Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı'nın kurucusu Durmuş Yaşar'ın adını taşıyan, İzmir'in Bayraklı İlçesi'nde bulunan Durmuş Yaşar İlkokulu 2018-2019 eğitim-öğretim yılında yenilenmiştir. 1974 yılında yapılan ve 1998 yılında yenilenerek donanımı ve eksikleri giderilen, 5 derslikli yeni bina ilavesiyle 15 derslikli bir okul haline gelen Durmuş Yaşar İlkokulu, 34 eğitimci ve 650 öğrencisiyle yeni ders yılına hazırlanmıştır. Her sınıfın tek tek eksiklerinin tespit edilmesiyle başlayan süreçte okulun iç ve dış cephe boyası yaptırılmış ve sınıf zeminleri yenilenmiştir. Yenileme çalışmaları kapsamında, engelli öğrencilerin giriş ve çıkışlarda sorun yaşamaması adına arka bahçeye de engelli kapısı yaptırılmıştır. 2018 yılında Topluluk bünyesinde başlatılan kitap ve oyuncak toplama kampanyası ile elde edilen kitaplar ve oyuncaklar kullanılabilirliğine göre tasnif edilerek Anadolu'daki okullara tercih ve talepleri doğrultusunda gönderilmiştir.

Şirketlerden Toplumsal Yatırım Çalışmaları

PINAR ÇOCUK TİYATROSU

Kurulduğu 1987 yılından bu yana Pınar Çocuk Tiyatrosu, Türkiye genelinde üç milyondan fazla çocuğa ücretsiz olarak ulaşmaktadır. Oynadığı her oyunda çocukların kültürel ve kişisel gelişimine katkıda bulunmayı hedefleyen Pınar Çocuk Tiyatrosu, bugüne kadar tiyatro sanatına birçok ünlü oyuncunun kazandırılmasında etkili olan bir okul görevi görmektedir. Pınar Çocuk Tiyatrosu, 2017-2018 eğitim-öğretim döneminde "Masal Treni" isimli yeni oyununu İstanbul'da çeşitli okullarda sergilemiştir. Profilo Alışveriş Merkezi'nde sahnelenen oyun binlerce minik tiyatrosevere görsel bir şölen yaşatmıştır. Yeni oyunun Türkiye turnesi programı kapsamında Çankırı, Afyon, Uşak, Tire, Ödemiş, İzmir ve Çanakkale'de yaklaşık 12 bin çocukla buluşan Pınar Çocuk Tiyatrosu, 81 ilin tamamında sahnelenen tek çocuk tiyatrosu olmuştur.

ULUSLARARASI PINAR ÇOCUK RESİM YARIŞMASI

İlköğretim çağındaki çocukların resim sanatına ve güzel sanatlara ilgisini artırmak ve geleceğin ressamlarını yetiştirmek amacıyla düzenlenen Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması, 2018 yılında "Canım Arkadaşım" teması ile düzenlenmiştir. Yarışmaya Türkiye'nin yedi bölgesinin yanında KKTC, Almanya ve sosyal medyadan 27.679 adet resim ve yaklaşık 2.900 okul katılmıştır. Jüri değerlendirmesinin ardından ödül almaya hak kazanan 16 minik ressam, ödül ve sertifikalarını almak üzere İzmir'de gerçekleştirilen Pınar Kültür & Sanat Etkinliği'nde bir araya gelmiştir. 37. Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması'nın ödül töreni Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde gerçekleştirilmiş, minik ressamların eserleri 11-24 Haziran tarihleri arasında Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde sergilenmiştir.

"Canım Arkadaşım" teması ile

2.900
okuldan

27.679
minik ressam
resim yarışmasına
katılmıştır.

PINAR ÇOCUK RESİM ATÖLYESİ

Çocukları sanatla buluşturma hedefiyle hayata geçirilen bir faaliyet de Pınar Çocuk Resim Atölyesi'dir. 2018 yılında üçüncü kez gerçekleştirilen Pınar Çocuk Resim Atölyesi kapsamında 2.247 çocuğun Pınar Çocuk Resim Yarışması'na katılımı sağlanmış, atölye çalışmaları ile 227 bin kişiye erişilmiştir.

SPORA DESTEK – PINAR KSK

Pınar, 1998 yılından bugüne Karşıyaka Basketbol Takımı'nın ana sponsorluğunu üstlenerek 21 yıldır gerçekleştirdiği isim sponsorluk çalışmalarıyla da Türkiye'de basketbolun gelişimine önemli katkıda bulunmuştur.

Pınar Karşıyaka Basketbol Takımı'na olan desteğin yanında Pınar Karşıyaka Basketbol şubesiyle birlikte altyapıda ve spor okullarında bugüne kadar yaklaşık 25 bini aşkın çocuğa spor yapma imkânı sağlanmıştır.

Ayrıca Türkiye Yelken Federasyonu ile sponsorluk çalışması gerçekleştirilerek gençlerin spora olan ilgisi ve gelişimi desteklenmiştir.

DYO BOYA / DYO USTA LİGİ

Dyo Usta Ligi projesi ve sosyal medya tanıtımları iyi uygulama örneklerinden biridir. Spora destek kapsamında, boya tüketicisi ve boya sanayinin en önemli paydaşı "boya ustaları" için Türkiye Futbol Federasyonu'nun özel izni ve desteği ile yapılan futbol turnuvası; "Dyo Usta Ligi 2018 Türkiye Şampiyonası" 9-13 Temmuz 2018 tarihlerinde Antalya Kervansaray Lara Otel'de gerçekleştirildi. Turnuva, sosyal medya sayfalarından, özel hazırlanan internet sitesi www.dyoustaligi.com ve A spor üzerinden yayınlanarak milyonlara erişti. Dyo Usta Ligi 2019 Türkiye Şampiyonası ön eleme maçları ise; 22 Ekim – 4 Kasım 2018 tarihlerinde Bölge Müdürlüklerinin yer aldığı 10 ilde 400 ustanın katılımı ile tamamlandı. Üçüncüsü düzenlenen Dyo UstaLigi 2019 Türkiye Şampiyonası 3-8 Temmuz tarihleri arasında Antalya'da gerçekleştirilecektir.

Sponsorluklar

Dyo Boya

- Türkiye Futbol Federasyonu A Milli Takımı
- 19. Mükemmelliği Arayış Sempozyumu
- 27. Kalite Kongresi
- RE360 Konferansı'nda Dyotherm markası ile oturum
- İztik Senyör Tenis Turnuvası sponsorluğu
- İzmir Gazeteciler Cemiyeti boya sponsorluğu
- Küre İstiklal Yolu Hikayesinin resmedilmesi proje sponsorluğu
- Küre Belediyesi tarihi evlerinin restorasyon çalışmalarına boya desteği
- Tire Dünderli İlkokulu boya yardımı
- İzmit Endüstri Meslek Lisesi otomasyon atölyesine epoksi boya desteği
- Uluslararası Mimarlık, Ekolojik ve İnsan Odaklı Yapılaşma Zirvesi: Archisections
- Milli Karting sporcusu Berkay Besler sponsorluğu

Pınar Süt

Ar-Ge, sürdürülebilirlik ve pazarlama gibi alanlarda birçok kongreye katılmakta ve destek vermektedir. Türkiye'de aşçılık, gastronomi ve mutfak kültürünün gelişimini destekleyen etkinliklere de sponsorluk yapmaktadır. Bu doğrultuda 2018 yılında 7 adet kongre/zirve/forum, 1 adet sempozyum ve 51 adet aktiviteye sponsorluk desteği vermiştir.

2018'de

- Agroexpo 13. Uluslararası Tarım ve Hayvancılık Fuarı
- Dubai GULFOOD Fuarı
- 8. Gurme İzmir (Olivetech) Fuarı
- İzmir Enternasyonal Fuarı
- Sirha Fuar'na katılım sağlanmıştır.

YBP

• 2017 yılında çıkan Protein sütü ailesinin saha penetrasyonunu artırmak için tüm bölgelerde bilhassa spor salonu ve kahve festivallerinde ürün kullanım çeşitleri ön plana çıkarılmış ve tanıtılmıştır.

• 2017'de lansmanı yapılan Pınar Latte Art Barista Süt'ün sahada gelişimine devam edilmiştir ve Pınar Süt satış rakamlarına olumlu yönde gelişim sağlamıştır. Kahve kanalında Pınar ilk tercih edilen marka konumuna gelmiştir. Kanaldaki hakimiyetin devam etmesi ve müşteri ihtiyacının doğru karşılanması adına, 2018 yılında Pınar Barista Süt'ün lansmanı yapılmış olup ürün gamı tamamlanmıştır. Pınar Süt'ün kahve severler ve işletmecilerle ile doğru buluşabilmesi adına İzmir, İstanbul ve Ankara Kahve festivallerine süt sponsoru ve destekçisi olarak YBP katılımı devam etmiş ve sadece 3 festivalde 100.000 kişiye ulaşılmıştır.

Yaşar Üniversitesi

Duyarlı ve toplumsal sorumluluk bilincine sahip bireyler yetiştirmeyi hedefleyen Yaşar Üniversitesi, 2001 yılında kurularak, 2002-2003 akademik yılında faaliyetine başlamıştır. 2018-2019 akademik yılında 9416 aktif öğrencinin eğitim gördüğü Yaşar Üniversitesi'nde 413 akademik, 325 idari olmak üzere toplam 738 tam zamanlı personel görev almaktadır.

2 enstitü, 7 fakülte, 1 uygulamalı bilimler yüksekokulu, 2 meslek yüksekokulu ve 1 yabancı diller yüksekokuluna sahip olan Yaşar Üniversitesi, 30 bölüm, 12 ön lisans programı, 23 yüksek lisans programı ve 10 doktora programı ile akademik ve bilimsel olarak hizmet vermektedir.

İzmir'de yer alan 2 vakıf üniversitesinden biri olan Yaşar Üniversitesi'nin temel felsefesi, evrensel değerler ve sorgulamaya dayalı bir bakış açısı ile bireylerin akademik, kültürel ve sosyal gelişimlerine destek olmaktır.

2018-2019 akademik yılı içinde 79 öğrenci Erasmus Eğitim Programı ve 34

öğrenci Erasmus Staj Programı kapsamında yurt dışına gitmiş, 63 öğrenci eğitim görmek için Erasmus Programı kapsamında Yaşar Üniversitesi'ne gelmiştir. Ayrıca Global Değişim Programı kapsamında 24 öğrenci ise eğitim görmek için Yaşar Üniversitesi'ne gelmiştir.

Kampüsteki öğrenci profili çeşitliliği ile uluslararası bir eğitim deneyimi sunan Yaşar Üniversitesi'nde; Avrupa, ABD, Peru, Beyaz Rusya, Nijerya, Kenya, Somali, Kongo, Tacikistan, Venezuela, Irak, Azerbaycan, İran, Pakistan gibi 58 farklı ülkeden tam ve yarı zamanlı olmak üzere 251 uluslararası öğrenci eğitim görmektedir.

Yaşar Üniversitesi; Eğitim-Öğretim Bursu, Akademik Başarı Bursu, Yetenek Bursu, Şehit ve Malul Gazi Bursu, Barınma Bursu ve Uluslararası Öğrenci Bursu olmak üzere farklı burs imkânlarıyla öğrencilerin başarılarını destekleyerek, eğitimlerine katkıda bulunmaktadır. Bu kapsamda öğrencilerin %57,60'ı verilen farklı oranlardaki burslardan yararlanmaktadır.

Yaşar Üniversitesi, sosyal projelerden, üniversite-sanayi iş birliği projelerine kadar uzanan geniş bir yelpazede yazılım, tasarım, iş süreçlerinin iyileştirilmesi, iletişim, algı ölçümü ve eğitim alanlarında projelere öncülük etmektedir. Söz konusu projelerin büyük bir bölümü TÜBİTAK destekli olup, diğerleri ise Yaşar Üniversitesi kaynaklarıyla ya da sanayi ve diğer kurum ve kuruluşlar tarafından karşılanmaktadır. Yaşar Topluluğu şirketleri ile ortak olarak birçok üniversite-sanayi iş birliği projesi hayata geçirilmektedir.

Yaşar Üniversitesi tarafından gerçekleştirilen projelerden bazıları aşağıda yer almaktadır.

Proje Adı: **Berber.org**

Proje Yürütücüsü: **Minerva Kuluçka Merkezi**

Sosyal girişimcilik kavramı dünya çapında henüz hak ettiği karşılığı bulamamış olsa da trend olarak yükseliş göstermeye başlamıştır. Bu nedenle, herhangi bir teknoloji girişimcisinin karşılaştığı zorluklar, bir sosyal girişimci için daha da artmaktadır. Sosyal girişimcilğe artan ilginin aksine, sosyal girişimleri hedefleyen bir dizi inkübatör ve eğitim programı hala sınırlıdır. Bu problem çoğunlukla sosyal girişimcilik kavramının sınırlı anlayışından kaynaklanmaktadır.

Yaşar Üniversitesi Bilgi ve Teknoloji Transfer Ofisi ekibi söz konusu eksikliği karşılayabilmek amacıyla Erasmus+ Programı – Ana Eylem (Key Action) 2: Yenilik ve İyi Uygulamaların Değişimi için İş Birliği başlığı altında "SENTRE: "A Virtual Learning Platform and Transnational Academies for Future Social Entrepreneurs" adlı proje başvurusunda bulunmuştur. Bu bağlamda, SENTRE Sosyal Girişimcilerin özel ihtiyaçlarına hizmet eden bir müfredat geliştirmeyi ve bu müfredatı tüm paydaşlar arasında açık bir inovasyon ve birlikte yaratma yaklaşımı kullanan bir sanal öğrenme ortamı (VLE) aracılığıyla yapmayı amaçlamaktadır. Böylece, SENTRE girişimcilik ve girişimcilik duygusu, istihdam edilebilirlik ve sosyal girişimcilik için beceri düzeyleri üzerinde olumlu bir etkiye sahip olacaktır. Önerilen proje aynı zamanda yeni projeler yürütmek ve kapasitelerini artırmak için sivil toplum örgütleri, dernekler ve kooperatif birlikleri için destek sağlayacaktır. Yaşar Üniversitesi Minerva Kuluçka Merkezi ekiplerinden beraber.org sivil toplum içerisinde ihtiyaç duyulan ürün ve hizmetleri doğru kaynaktan doğru kişiye aktarmaya imkan tanıyan bir altyapı geliştirmeyi amaçlayan sosyal bir girişimdir. Ekip, en temel ihtiyaçlardan başlayarak e-ticaret üzerinden satışı yapılan tüm ürün ve hizmetleri ihtiyaç sahiplerine şeffaf ve sürdürülebilir şekilde iletmeyi hedeflemektedir. Geliştirilen proje kapsamında, ürün veya hizmet sağlayıcı firmalar ile kurumsal sosyal sorumluluk yaklaşımı çerçevesinde ürün veya hizmetlerinin özel fiyatlı olarak beraber.org'da satılması konusunda anlaşmalar yapılacaktır.

Anlaşma yapılan firmaların ürünleri e-ticaret altyapısıyla beraber.org sistemine dahil edilecektir. İhtiyaç olan ürünlerin bu sayfadan satın alınmasına imkan yaratılarak, yaş, beden, tür ve kalite konuları şansa bırakılmayacaktır. Beraber.org olarak sosyal sorumluluk projelerindeki ihtiyaçları e-ticaret sistemi ile karşılamayı hedeflemektedir. Her ne kadar günümüz yardım kuruluşları sadece yardım toplamaya odaklı olsalarda, geliştirilecek platform öncelikli olarak e-ticaret sistemine sahip satış kanallarını ihtiyaç sahibi kişi ve kurumlarla eşleştirecektir. Bu bağlamda ihtiyaçların satın alınabildiği ve güvenilir şekilde ihtiyaç sahibine ulaştırılmasını hedefleyen ilk örnektir.

Proje Adı: **Kültürel Miras Belgelemesinde Yersel Lazer Tarama Teknolojileri**

Proje Türü: **Bilimsel Araştırma Projesi**

Proje Yürütücüsü: **Dr. Öğr. Üyesi İker Kahraman**

Tarihi yapıların belgelenmesine yönelik konvansiyonel yöntemler iş gücüne ve zaman kaybına yol açmakta, ayrıca yapılan çalışmaların niteliğinin düşük olmasına neden olmaktadır. Buna ek olarak öğrenciler eğitim dönemlerinde dijital belgeleme tekniklerini öğrenememekte, profesyonel yaşamlarında da bu teknolojileri kullanamamaktadır. Bu araştırmanın amacı, son yıllarda kültürel miras dokümantasyonu alanında sıkça kullanılan Yersel Lazer Tarama yöntemini denemek, Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne ait Tire'deki Çanakçı Mescidi ve Alaeddin Sultan Zaviyesini belgeleyip, tarayıp, restorasyon çalışmalarını bilişimsel tasarım yöntemleriyle test edip, en iyi ve optimal sonucu nasıl elde ederiz sorusuna cevap aramaktır. Bu yapıların yeniden işlevsel hale getirilip belirli fonksiyonlarda kullanılmasına ilişkin fikirlerin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

**iş Ortaklarına
iyi bakmak**

İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK

Pınar Süt	Pınar Et	Pınar Su	Çamlı Yem	YBP	Dyo Boya	Viking Kağıt	Altın Yunus
<p>Pınar Süt, tüm iş süreçlerinde kurumsal değerler ile hareket etmekte ve tedarikçilerinin de aynı bakış açısına sahip olmasına özen göstermektedir.</p>	<p>Pınar Süt ve Pınar Et'in ortak yürütmekte olduğu "Tedarikçi Performansının Artırılması" projesinin alt yapısı tamamlanmıştır. Bu proje ile tedarikçilerinin farkındalığını artırmak ve bilinç uyandırmak amaçlanmıştır.</p>	<p>Ürün ile temas eden ve etmeyenler olarak iki grupta ele alınan tedarikçiler; uygulamakta oldukları yönetim sistemlerinin etkinliği, son tedarikçi denetim puanları, yıl boyu izlenen performansları gibi kritik değerlendirmelere göre sıklığı belirlenen denetimlere tabi tutulmaktadır.</p>	<p>Şirket, tedarikçi seçimini Tedarikçi Seçme ve Değerlendirme Kriterleri ve Yöntemleri Talimatı ışığında gerçekleştirmektedir. Her bir ürün için gerekli kalite, gıda güvenliği ve sürdürülebilirlik standartları etkin bir biçimde sorgulanmaktadır.</p>	<p>YBP, iş ortaklarının Pınar marka değerleri ile örtüşmesine, Pınar ürünlerini tamamlayıcı ve destekleyici olmasına, yasalara ve etik değerlere uymasına, tüketici sağlığı ve ürün kalitesine özen göstermesine dikkat edilmektedir.</p>	<p>Dyo Boya'nın küresel tedarikçilerinin tümü, sürdürülebilirlik alanında deklarasyonlara sahip olmanın yanı sıra sürdürülebilirlik stratejileri altında; iş etiği, çevre politikası, çocuk işçiliği, işçi hakları, adil ticaret, sosyal sorumluluk, eşitlik, eğitim gibi kavramlara referans vermiştir.</p>	<p>Tedarikçilerinin üretim, depolama ve yükleme koşullarını sürekli gözlemleyen Şirket, kalite sertifikaları ve kalite prosedürlerinin gereklerinin yerine getirilip getirilmediğini de gerçekleştirdiği tedarikçi denetimleri ile kontrol etmektedir.</p>	<p>Altın Yunus, tedarikçi seçiminde çevreci politika ve kurumsal güvenilirliği temel öncelik olarak ele almaktadır. Gıda tedarikçilerine yönelik olarak yılda bir kez denetim gerçekleştirirken, herhangi bir uygunsuzluk durumunda ilgili tedarikçiye ayrıntılı geri bildirim yapılarak düzeltme talep edilmektedir.</p>
Bkz. s.82	Bkz. s.82	Bkz. s. 83	Bkz. s.83	Bkz. s.84	Bkz. s. 84	Bkz. s.85	Bkz. s.85

İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK

103-2 103-3

Tedarik Zinciri Yönetimi

102-9 102-10 103-2 103-3 414-1 414-2

Sürdürülebilir bir büyüme ve gelişme için ilk halkadan son halkaya kadar uzanan, bütünü ele alan bir çalışma sistemi oluşturulması, faaliyetlerin niteliğine etkisi olan bütün unsurların iyi analiz edilip incelenmesi gerekmektedir. Tedarikçi ve iş ortaklarının seçimi grup şirketleri için ürün ve hizmet kalitesine doğrudan etki etmesi sebebi ile en önemli halkalardan biri olarak değerlendirilmektedir. “Ürün ve hizmetlerin döngü boyunca çevresel, sosyal ve ekonomik etkilerinin yönetimi ve iyi uygulamaların teşviki” politikasını belirleyen Yaşar Topluluğu, tedarikçi haritasında bulunan paydaşlarla bu politika kapsamında kurduğu bağlarını güçlendirmiştir. Tedarik sürecinde tedarikçi seçimi, objektif seçim kriterleri, tedarik sözleşmeleri, standart prosedürler ve araçlar ile yönetilmektedir. Prosedürler ve araçlar ile yürütülen bu süreçte insan hakları, ISG, çalışma koşulları, hayvan refahı, çevre, ham madde tedariki ve sosyal etki gibi alanlar tedarikçilerin değerlendirilmesinde kullanılmaktadır.

Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler

204-1 308-1 308-2 407-1

Pınar Süt ve Pınar Et

Pınar Süt ve Pınar Et, sektörlerinde her zaman lider konumunda bulunan öncü şirketlerden olarak üreticisi ve tedarikçisiyle birlikte büyümeyi, müşterisi ile bütünleşerek dünya markası olmayı, yasalara ve ahlaki kurallara uygun davranmayı, çevre ve doğaya önem veren bir yaklaşımla üretim yapmayı felsefe olarak benimsemiştir. Bu düşünce doğrultusunda kurumsal değerler ile hareket etmekte ve tedarikçilerinin de aynı bakış açısına sahip olmasına özen göstermektedir. Bu doğrultuda Pınar Süt ve Pınar Et'in ortak yürütmekte olduğu "Tedarikçi Performansının Artırılması" projesinin alt yapısı tamamlanmıştır. Bu proje ile tedarikçilerinin farkındalığını artırmak ve bilinç uyandırmak amaçlanmıştır. Sürdürülebilir ve kaliteli tedarik için mevcut ve yeni tedarikçilere Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin kriterlerini içeren "Yasalara ve Kanunlara Uyum, İnsan Hakları, Adil Çalışma Standartları, Çevresel Sorumluluk, Yolsuzlukla Mücadele" konularına riayet ettiklerine dair 2018 yılında "Pınar Tedarikçi İlkeleri Kılavuzu" imzalatılmaya başlanmıştır.

Tedarikçi İlkeleri Kılavuzu'nun amacı Pınar Süt ve Pınar Et tedarikçileri ile iş ilişkilerinde uyması gereken standartları ve bağlı kalması gereken değerleri imza altına almaktır. Tedarikçi İlkeleri Kılavuzunda yer alan kriterler;

• Yasalara ve Kanunlara Uyum: Tedarikçi, yürürlükte yer alan yerel ve ulusal yasa, kural, yönetmelik ve gerekliliklere uyar.

• İnsan Hakları: Tedarikçi, insan haklarını ve korunmasını hedefleyen uluslararası düzeyde ilan edilmiş insan hakları ilkelerinin destekler ve bu haklara saygı duyar.

• Adil Çalışma Standartları: Çalışanların sendikalaşma ve toplu müzakere özgürlüğünü destekler. Zorla ve zorunlu işçi çalıştırmaz. Her türlü çocuk işçi çalıştırmaz. İşe alım ve işe yerleştirmede ayrımcılık yapmaz. Emniyetli ve sağlıklı çalışma koşulları sağlar. Çalışma saatleri ve ücretlere ilişkin yürürlükteki kanunlara, yönetmeliklere uyar.

Yaşar Topluluğu etki alanını, tedarikçileriyle paylaştığı ve tedarikçilerinin de içine dahil olduğu sürdürülebilirlik çalışmaları ile büyütmeyi hedeflemiştir. Bu anlamda yaptığı çalışmalarında Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile paralel bir yol izlemiş, bu sayede Topluluğun sürdürülebilirlik çalışmalarını paylaşabilmeleri için evrensel bir hale getirmiştir.

2017 yılında Topluluğun tüm şirketlerini kapsayan "Yaşar Tedarikçi Yönetim Sistemi Araştırması" yapılmış, mevcut durum analiz edilmiş, sürdürülebilirlik çalışmalarına tam dahiliyet amacı ile tedarikçi ilişkileri için yol haritası çıkarılmıştır. Bu çalışma ile Yaşar Topluluğu, özellikle üzerinde önemle durduğu "insana yakışır iş" anlayışını, tüm tedarikçileri ile paylaşmayı, tedarikçilerinin çalışmalarını ve üretimlerini bu prensip çerçevesinde şekillendirmelerini sağlamayı amaçlamıştır.

• Çevresel Sorumluluk: Çevre sorunlarına karşı ihtiyatlı yaklaşımları destekler. Çevresel sorumluluğu arttıracak her türlü faaliyete ve oluşuma destek verir. Çevre dostu teknolojilerinin gelişmesini ve yaygınlaşmasını destekler.

• Ticari Dürüstlük: Tedarikçi, işlerini yürütürken sahtecilik ve dolandırıcılık teşkil eden faaliyetlerde, hileli uygulamalarda bulunmaz. Tedarikçi, rüşvet teklifinde bulunmaz, ödemez, istemez veya kabul etmez. Tedarikçi, iş birliği içinde veya faaliyette bulunduğu şirketlerin bilgilerini (yeni ürün, yeni tasarım çalışmaları, ürün formülasyonu vb.) mutlak surette gizli tutar. Üçüncü şahıslarla kesinlikle paylaşmaz.

Tedarikçi her zaman kılavuzda belirtilen yukarıdaki ilkelere uymakla ve kendi tedarikçilerinin de uymasını sağlamakla yükümlüdür.

2018 yılı tüm Pınar Süt satın alım toplam tutarının %33'ünü oluşturan 34 tedarikçi ve Pınar Et ise satın alım toplam tutarının %20'sini oluşturan 16 tedarikçi Pınar Tedarikçi İlkeleri Kılavuzu'nu imzalayarak insan hakları ve adil çalışma standartları kriterleri çerçevesinde toplum bakımından, çevresel sorumluluk kriterini ise çevresel bakımından sürdürülebilirliğini kabul etmişlerdir. Pınar Süt ve Pınar Et, 2019'da kurumsal değerler ve tüm ilkeler doğrultusunda tedarikçilerinden alacağı imzaları büyütmeyi hedeflemektedir.

Etkin, kolay ve hızlı bir iletişim ortamı sağlanması, güvenilir ve güncel veri akışının karşılıklı olarak paylaşılabilmesi adına 2018 yılı içinde "Pınar Tedarikçi Portalı" çalışmalarına başlanmıştır. Bu uygulama ile satıcı bilgileri takibi, teklif toplama, sipariş verme ve takibini sağlama, yükleme bildirimlerinin izlenmesi, DÖF takibi ve tedarikçi değerlendirme gibi süreçlerin yönetimi tek bir sistem üzerinden izlenebilecek ve kayıt altına alınacaktır.

Çamlı Yem

Şirket, tedarikçi seçimini Tedarikçi Seçme ve Değerlendirme Kriterleri ve Yöntemleri Talimatı ışığında gerçekleştirmektedir. Her bir ürün için gerekli kalite, gıda güvenliği ve sürdürülebilirlik standartları etkin bir biçimde sorgulanmaktadır.

Şirket her bir tedarikçiyi yılda bir kere Satın Alma ve Kalite Departmanları tarafından değerlendirmeden geçirmekte, gerek görüldüğünde ise ürün sağlama yeterliliklerini değerlendirmek üzere yerinde tedarikçi denetimleri yapılmaktadır. Eksik görülen konular tedarikçilere bildirilmekte, ardından bir yıl süreyle bu eksiklerin tamamlanması beklenmektedir. 80 puanın altına düşen tedarikçiler için alternatif tedarikçiler araştırmanın yanı sıra iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir. 50 puanın altına düşen tedarikçiler ile çalışmamayı ilke edinen Çamlı Yem, Onaylı Tedarikçiler Listesi'ni her yıl revize etmektedir.

Yem iş ünitesinde kullanılan ham maddelerin %60'ı ithal, %40'ı yerli kaynaklardan temin edilmektedir. Şirketin Pınarbaşı yem üretim tesisinde üretilen ürünleri, bayiler aracılığı ile satış yapılan çiftlikler, doğrudan satış yapılan çiftlikler, kooperatifler ve süt birliklerine ulaştırılmaktadır. Ayrıca üretimin bir bölümü şirkete ait hindi ve balık üretimi yapılan işletmelerde kullanılmaktadır.

Balık unu ve balık yağı tedarik edilen tedarikçilerde, mevcut kalite belgeleri, eğer varsa balık unu ve yağı üretilen ülkenin ve/veya şirketin sürdürülebilirlik politikaları, MSC, IFFO belgeleri, ürünlerin üretiminde kullanılan balık türlerini belirten orijin (mümkünse kullanılan orijin oranları dahil) belge ve/veya ilgili yazı ve yasal avlanmaya uyum belge ve/veya yazı sorgulanmakta ve temin edilmektedir. Balık yemi üretiminde kullanılan balık unu/balık yağı tedarikçisinde, her alımda tedarikçilerin üretim bölgelerine göre IUCN Red Listesi'ne bakılarak, ürünün üretildiği balık türünün bu listede yer alıp almadığı kontrol edilmektedir. Eğer ürünün tür orijini bu red listesinde yer alıyorsa, bu ürünün satın alımı kesinlikle yapılmamaktadır.

Organik süt işletmesinde kullanılan kesif yem ham maddeleri, yurt içinden organik tarım belgesine sahip tedarikçilerden sağlanırken, kaba yem ham maddeleri işletmenin kendi arazilerinde yetiştirilmekte, bir bölümü ise bölgedeki sözleşmeli çiftçiler tarafından üretilmektedir. Üretilen organik süt Pınar Süt'e, yetiştirilen buzağılar bölgedeki diğer yetiştiricilere satılmaktadır.

Bitki besleme iş ünitesinde kullanılan gübreler organik süt işletmesi ve diğer çiftliklerden toplanmaktadır. İşletmeye ait alanda kompost haline getirilen gübreler kurutulup paketlenerek bayiler aracılığı ile müşterilere ulaştırılmaktadır.

Kanatlı üretim işletmesinde hindi üretimi için kullanılan yumurtalar, yurt içindeki bir temsilci vasıtası ile Kanada'dan tedarik edilerek, Seferihisar'daki kuluçkahanede 28 günde civcive dönüştürülmektedir. Civcivler üreticilerin kümeslerine, lojistik tedarikçisi ile nakledilmektedir. Üretim süreci boyunca saha sorumlusu veteriner hekimler haftalık ziyaretler gerçekleştirerek

hayvan performansını takip etmektedir. 4 aylık üretim sürecinin sonunda erişkin hindiler kümeslerden yüklenerek Pınar Et'e gönderilmektedir. Deniz işletmesinde balık yetiştiriciliğinde kullanılan yavru balıklar işletmeden bulunan anaç balıklar kullanılarak üretilmektedir. Yavru balıklar 4 ay süresince karada bulunan havuzlarda büyütülmekte, daha sonra denizde bulunan kafeslere nakledilmektedir. Burada yaklaşık 18 ay boyunca yem işletmesinde üretilen yemler kullanılarak büyütülmektedir. Hasat edilen balıkların %60'ı ihraç edilmekte, kalan bölümü yurt içinde bayiler vasıtası ile müşteriye ulaştırılmaktadır.

Pınar Su ve İçecek

Tedarikçi seçiminde şirketlerin ISO 9001, 14001, 18001, Gıda Güvenliği, A 8000 Sosyal Sorumluluk Standardı gibi yönetim sistemleri ve belgelendirmeleri ve Yaşar Topluluğu kurumsal değerleri ile uyum, kamu sağlığı ve doğaya karşı sorumlulukları öncelikli olarak göz önünde bulundurmaktadır.

Ürün ile temas eden ve etmeyenler olarak iki grupta ele alınan tedarikçiler; uygulamakta oldukları yönetim sistemlerinin etkinliği, son tedarikçi denetim puanları, yıl boyu izlenen performansları gibi kritik değerlendirmelere göre sıklığı belirlenen denetimlere tabi tutulmaktadır. Şirketin ilgili birimleri, denetimleri yerinde gerçekleştirerek Kalite, Gıda Güvenliği, İş Sağlığı ve Güvenliği, Çevre Sistemleri ile ilgili uyumluluğu sorgulamaktadır.

Yeni tedarikçi seçiminde ise aday şirketlere kalite, güvence ve satın alma ekipleri tarafından denetim ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Ürüne temas eden tedarikçilerin yılda en az bir kez, diğerlerinin ise iki yılda en az bir kez denetlenmesi hedeflenmektedir.

Tedarikçinin, gerçekleştirdiği etkinliklerin sonucunda önemli bir çevresel olay olması durumunda bilgilendirmesi gerektiği tedarikçi denetim kontrol listeleri, satın alma sözleşmeleri ve direkt denetimler sırasında belirtilmektedir.

YBP

YBP, Yaşar Topluluğu dışında hizmet alacağı iş ortaklarının seçiminde son derece titiz davranılmaktadır. İş ortaklarının Pınar marka değerleri ile örtüşmesine, Pınar ürünlerini tamamlayıcı ve destekleyici olmasına, yasalara ve etik değerlere uymasına, tüketici sağlığı ve ürün kalitesine özen göstermesine dikkat edilmektedir. Bu süreçlerin sağlanması amacıyla iş ortaklarını önceden belirlenmiş ve yıl içine yayılmış, tesis ve üretim denetlemeleri yapılmakta ve denetim raporları dijital ortamda saklanmaktadır. Çalışılmakta olan tüm tedarikçi firmalar ISO 22000 standartlarında kalite denetlemelerine tabi tutulmaktadır.

Nar'ca tedarikçileri için; Yaşar Topluluğu Tedarikçi Politikası ışığında faaliyet yürüten YBP'nin tedarik yönetimi alanında benimsediği temel süreçler aşağıdaki gibidir;

- Tedarikçi firmalarda herhangi bir uygunsuzluk saptandığı takdirde Düzeltici ve Önleyici Faaliyet (DÖF) planları istenmekte ve alınan DÖF planının YBP denetçileri tarafından uygulama yeterliliği sorgulanmaktadır,
- Alınan yeterlilik onayına istinaden tedarikçi firma ile iş birliği planı yapılmaktadır,

- Denetleme çalışmalarının yılda en az bir kere tekrarlanmaktadır,
- Tesis denetimleri yıllık bazda düzenli olarak gerçekleştirilmektedir.

YBP'nin depo/sevkiyat süreçleriyle ilgili lojistik tedarikçisi seçiminde ise aşağıdaki ilkeler dikkate alınmaktadır;

- Şirketin kurumsal bir yapıya sahip olması,
- Şirketin finansal ve hizmet seviyesinin belli bir ölçüde üzerinde olması,
- Şirket referanslarının iyi olması.

Grup dışı ürünlerde ÇEVKO standartlarına uygun kalite kontrollerinin yapılması, ISO 22000 Standardı ile çalışılması, tesislerin yıllık denetime tabi tutulması, tedarikçi şirketler ile iş birliği içinde planların yapılması, sürdürülebilirliğin hedefler için ortaklık kısmını kapsayan çalışmalarıdır.

2018 yılında, Marmara Direktörlüğü'nde iadelerin sahadan alımları ile ilgili yeni bir uygulamaya geçilmiştir. İade edilecek ürünlerin noktalarda bir alanda yığılma usulü tedarikçiler tarafından alınmasını beklenmektedir. Bu noktada iade ürünlerin toplanması ve geri dönüşüme uygun şekilde ayrıştırılması gibi süreçlerde zaman kaybı yaşanmakta ve ciddi israfa yol açmaktadır. Uygulanan yeni model ile, satış ekipleri noktalarda ürünleri ayrıştırarak mühürlü iade torbalarına koymakta ve mühürlü kelepçelerle uygun şekilde bağlamaktadır. Ürünlerde patlama riski olanlar, ayrı bir torbalarda paketlenmektedir. Mobil uygulama üzerinden daha sahadayken veri girişi yapılmakta ve merkeze iade sayısı, irsaliyesi gibi bilgiler verilmektedir. Dağıtım ekibi noktalarda hazır hale getirilmiş iade torbalarını en geç 3 gün içinde almakta böylece, sahadan alınan bozulmuş, akmış veya kokmuş iadelerin dağıtım aracı içinde gün boyu sağlam ürünler ile bir arada gitmesi önlenerek, araç içi hijyen sağlanacaktır. Ayrıca, satış ekibi ile dağıtım ekipleri arasında iade miktarı ile ilgili mutabakatsızlık ortadan kalkmakta, daha fazla müşteriyle ilgilenme süresi (sipariş ve teslimat) doğmaktadır.

Mobil dijital sistemler kullanılmasıyla, merkez satış muhasebeye iade ile ilgili bilgiler anında geldiğinden e-fatura gibi operasyonel işlemler de hemen başlatılabilmektedir. Müşterilerle yapılan iade iletişimlerinde sorunlu iadelere daha hızlı yönelinmeye başlanmıştır. Bu uygulama ile sahadan alınan iadelerin, bölge depolarında elleçlenmeden, sadece merkez YBP deposunda ürün bazlı düzenleme ve tasnif yapılarak, üreticilere iade edilmektedir.

Dyo Boya

Topluluk şirketlerinden Dyo Boya, üretiminin ana ham maddesi olan kimyasalları yaygın bir tedarikçi ağıyla sağlamaktadır. Dyo Boya'nın küresel tedarikçilerinin tümü, sürdürülebilirlik alanında deklarasyonlara sahip olmanın yanı sıra sürdürülebilirlik stratejileri altında; iş etiği, çevre politikası, çocuk işçiliği, işçi hakları, adil ticaret, sosyal sorumluluk, eşitlik, eğitim gibi kavramlara referans vermiştir.

Dyo Boya, tedarikçilerini belli başlı kriterlere göre seçmekte, değerlendirmekte ve gelişmelerine katkıda bulunmaktadır. Kalite, servis, fiyatlandırma, zamanında tedarik, sürdürülebilirlik deklarasyonları gibi unsurlar ile seçme ve değerlendirmeye alınan tedarikçiler, aynı zamanda gelişmelerine katkıda bulunmak, karşılıklı fayda sağlayan uygulamaları öğrenip uygulamak üzere, yıllık olarak hazırlanan tedarikçi geliştirme planına göre denetlenmekte ve teknik ziyaretler gerçekleştirilmektedir.

Dyo Tedarikçi Portalı, Dyo ve tedarikçilerine ait süreçleri iyileştirme, hız, verimlilik ve operasyonel iş yükü hafifletme amacı gütmektedir. Özellikle küresel tedarikçilerden Sürdürülebilirlik Deklarasyonları temin edilerek bu konudaki çalışmaları takip edilmektedir. Dyo Boya tüm tedarikçilerini, kanun tarafından belirlenen kriterlerin yanı sıra ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan uluslararası yönetim sistemleri çerçevesinde denetlemektedir. 2018 yılında 14001 ve 18001 kriterlerine göre taranmış yeni tedarikçi sayısı 15'tir.

2018 yılında Çevresel Etki Değerlendirmesi'ne tabi tutulan tedarikçi sayısı 15'tir. 6 adet tedarikçi yerinde denetim, 5 adet firmaya çevresel etkisi ile ilgili anket, 4 adet atık firmasına ise yerinde denetim yapılmıştır. Çevre yönü ile herhangi bir olumsuz bulguya rastlanmamıştır. 2019 yılında çevresel etki değerlendirmelerinin tedarikçiler nezdinde yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Dyo Boya tüm tedarikçilerini, kanunlarla belirlenen kriterlerin yanı sıra ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan uluslararası yönetim sistemleri çerçevesinde denetlemektedir. 2018 yılında ISO 14001 ve OHSAS 18001 kriterlerine göre taranmış yeni tedarikçi sayısı 15'tir.

Viking Kağıt

Yaşar Topluluğu şirketlerinden Viking Kağıt, tedarikçilerle geliştirdiği güçlü ilişkileri sürdürülebilir iş modelinin yapı taşlarından biri olarak görmektedir. Şirket, kağıdın ham maddesi olan selülozu Türkiye'de üretilmemesinden dolayı Finlandiya, İsveç, Kuzey Amerika, Rusya, İspanya, Portekiz ve Güney Amerika (Brezilya, Şili) gibi bölge ve ülkelerden tedarik etmektedir. Sektörde fiyat marjı ve rekabet gücü açısından önemli riskler taşıyan bu yurt dışı tedarik sürecini başarıyla yürüten Viking Kağıt, ambalaj ve kimyasal malzeme tedarikçisi de sağlam bağlara sahip olduğu firmalardan tedarik etmektedir. Tedarikçileriyle özellikle fuar ve seminer gibi etkinliklerde bir araya gelen Viking Kağıt, üretim kapasitesini ve kalitesini artıracak her türlü gelişmeyi içselleştirmeye öncelik vermektedir.

Tedarikçilerinin üretim, depolama ve yükleme koşullarını sürekli gözlemleyen Şirket, kalite sertifikaları ve kalite prosedürlerinin gereklerinin yerine getirilip getirilmediğini de gerçekleştirdiği tedarikçi denetimleri

ile kontrol etmektedir. Tedarikçilerini kalite, teslimat, fiyat performansı başlıklarında değerlendiren ve puan sistemi ile derecelendiren Viking Kağıt, yaşanan kalite sorunlarının tekrarını önlemek amacıyla DÖF (Düzenleyici, Önleyici Faaliyet) takip sistemini uygulamaktadır. Tespit edilen sorunlar tedarikçiler ile paylaşılarak çözüm için gerekli önlemler alınmakta ve izlenmektedir. Operasyonel mükemmeliyetçiliği kurumsal değer olarak benimsemiş olan Viking Kağıt, tedarik alanında etkin maliyet yönetimi ve operasyonel giderlerin optimizasyonu çalışmaları gerçekleştirmektedir. Viking Kağıt, sektördeki son gelişmeleri yakından izleyerek; yeni kimyasallar, ambalaj tasarımları ve teknik gelişmeleri tedarikçileri ile birlikte analiz edip değerlendirmekte ve uygun görülenler için üretim denemeleri yapmaktadır. Ham madde tedarikçisinde mevcut selüloz kalitelerinin yanı sıra alternatif ürün denemelerine de önem veren Viking Kağıt, diğer yandan geri dönüşümlü üretimin ham maddesi olan hurda kağıt tedarikçi konusunda alternatif tedarikçi çalışmalarını da sürdürmektedir. Şirket, ISO 50001 Enerji Yönetim Sistem Belgesi ile, enerji tüketim bilinci açısından sürdürülebilirliğe büyük önem vermekte ve tedarikçileri ile de paylaşımında bulunmaktadır. Enerji tüketimi yapan ekipman, cihaz alımları için tedarikçilerine iletildiği teklif taleplerinde, teklif edilecek cihazların enerji sınıflarının belirtilmesi istenmekte ve alım değerlendirmelerinde ISO 50001 standartlarına uygunluk dikkate alınmaktadır.

Operasyonel mükemmeliyetçiliği kurumsal değer olarak benimsemiş olan Viking Kağıt, tedarik alanında etkin maliyet yönetimi ve operasyonel giderlerin optimizasyonu çalışmaları gerçekleştirmektedir.

Altın Yunus

Yaşar Topluluğunun turizm sektöründeki şirketi olan Altın Yunus, tedarikçi seçiminde çevreci politika ve kurumsal güvenilirliği temel öncelik olarak ele almaktadır. Gıda tedarikçilerine yönelik olarak yılda bir kez denetim gerçekleştirilirken, herhangi bir uygunsuzluk durumunda ilgili tedarikçiye ayrıntılı geri bildirim yapılarak düzeltme talep edilmektedir. İstenilen düzeyde düzeltme sağlanmadığı takdirde yeni bir tedarikçi arayışına girilmektedir.

Toplam tedarikinin %5 ila 10'unu oluşturan sebze ve meyveleri yerelden temin etmeye devam eden Şirket, söz konusu ürünlerin tamamına yakını Ege Bölgesi'nde yetiştirilen ürünlerden tercih etmektedir. Şirket, et ve et ürünlerinin yanı sıra su, süt ve süt ürünlerini Yaşar Topluluğu şirketlerinden temin ederken, müşterilerine sunduğu ürünleri ise yurt içinde tanınmış markalardan bayileri aracılığı ile tedarik etmektedir. Güvenlik, bahçe ilaçlama ve peyzaj konularında dışarıdan hizmet alımı gerçekleştiren Şirket, tedarikçi sözleşmelerinde iş sağlığı ve güvenliği (İSG) ile ilgili maddeler bulundurmaktadır.

**Çevreye
iyi bakmak**

ÇEVREYE İYİ BAKMAK

Çevre Yönetimi

Sektörleri gereği en temel ihtiyaçları karşılayarak, topluma hassas bir noktadan dokunan Yaşar Topluluğu, toplum ile çevrenin uyumunu gözeterek, faaliyetlerini ihtiyaçlar doğrultusunda kullanılacak kaynakların sürdürülebilirliğine yönelik olarak şekillendirmektedir.

Bkz. s.90

Enerji ve İklim Yönetimi

İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında, enerji kullanımında en etkin yöntemin temiz ve yenilenebilir enerji kullanımı olduğuna inanan Yaşar Topluluğu, enerji politikasında bu alanda yaptığı düzenlemeleri takip etmekte ve desteklemektedir.

Bkz. s.95

Su Yönetimi

Topluluk şirketleri su kaynaklarının ve su kaynaklarının içinde bulunan ekosistemlerin korunmasına, çağa uygun uygulama örnekleri ile destek olmaktadır. Bu anlamda yol haritasını ulusal ve uluslararası standart ve su yönetim politikaları ile belirleyen Topluluk, su kaynaklarının sürdürülebilirliği için çalışmalar yapmaktadır.

Bkz. s.90

Atık Yönetimi

Düzenli ve sistematik atık yönetim planları ile üretim proseslerinden çıkan atıklar ve yan ürünler başka işlem ve uygulamalar için ham madde olarak kullanılabilir. Yaşar Topluluğu, atığın kaynağında azaltımı, oluşan atıkların geri dönüşümü ve yeniden kullanımı, dönüştürülemeyen atığın ise sağlıklı ve çevresel uyum gözetilecek şekilde bertarafı süreçlerini içeren sürdürülebilir bir atık yönetim sistemini benimsemiştir.

Bkz. s.100

ÇEVREYE İYİ BAKMAK

103-2 103-3

Çevre Yönetimi

103-2 103-3

İklim değişikliğinden kaynaklanan riskler ve doğal kaynak ve ham maddede yaşanan azalmalar, çevrenin korunması konusunun son derece önemli olduğunu göstermekte, çevre sorunlarının önlenmesini de şirketler özelinde öncelikli hale getirmektedir. Sektörleri gereği en temel ihtiyaçları karşılayarak, topluma hassas bir noktadan dokunan Yaşar Topluluğu, toplum ile çevrenin uyumunu gözeterek, faaliyetlerini ihtiyaçlar doğrultusunda kullanılacak kaynakların sürdürülebilirliğine yönelik olarak şekillendirmektedir. Su ve enerji yönetimi, doğal kaynak kullanımı, iklim değişikliği ve biyoçeşitlilik konularında hedefler belirleyen Topluluk, faaliyetlerini bu hedefler çerçevesinde hayata geçirmektedir.

Yaşar Topluluğu şirketleri kaynakların sürdürülebilir kullanımı için belirlediği yönetim politikasının yanı sıra, operasyon ve faaliyetlerinden oluşan atık ve nihai ürünlerin miktarını azaltmaya yönelik uygulamalar düzenlemekte ve atıkları etkin bir şekilde yönetmektedir.

Yaşar Topluluğu, faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel etkilerini azaltmak için belirlediği sorumlu yönetim yaklaşımıyla, iş ve süreçlerinde çevre dostu uygulamalar geliştirmekte ve çevreci yatırımlara destek vermektedir. Faaliyetlerini çevresel sürdürülebilirlik bilinciyle gerçekleştiren Topluluk, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin düzenli takibi ile çevre yönetim politikasını sürekli geliştirmektedir. Bu doğrultuda, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi metodolojisini kullanarak yönetim sistematüğünü sürdürülebilir kılmaktadır.

Topluluk, dünyadaki sürdürülebilirlik trendlerini düzenli takip ederek, politikalarını bu trendlere göre geliştirmektedir. Sürdürülebilirlik konusunda paydaşları ile sürekli iletişim halinde bulunan Topluluk, aynı zamanda BM Küresel İlkeler Sözleşmesi ve CDP gibi çeşitli uluslararası organizasyonların da iyi uygulama, ölçme ve değerlendirme yöntemlerini benimsemiştir.

Yaşar Topluluğu küresel hedef ve trendler çerçevesinde geliştirdiği çevre yönetim sistemini canlı ve aktif bir şekilde yürütmekte ve bu sistem içerisinde veri takibini eş zamanlı olarak gerçekleştirmektedir. Bu doğrultuda Topluluk şirketlerinden biri olan Yaşar Bilgi ile kolektif olarak çalışmalara başlamış, Endüstri 4.0'a uyum alanında çalışmalarına hız vermiştir. Yaşar Topluluğu iç ve dış paydaşlarını çevresel etkileri azaltma konusunda gerçekleştirilen iyi uygulamalara dahil etmesi gerektiğinin bilinciyle, ortak çalışma hedefi belirlemiştir. Bu kapsamda, Topluluğun çevre politikaları ve iklim değişikliğinin önlenmesi yönündeki çalışmaları da dahil sürdürülebilirlik alanında gerçekleştirdiği çalışmalar; sürdürülebilirlik raporları, Yaşar Holding ve şirket faaliyet raporları, basın bültenleri, haber çalışmalarına katılım, reklam çalışmaları, röportajlar, yöneticilerin kurum içi ve dışı gerçekleştirdikleri sunum ve konuşmalar ile paydaşlara aktarılmaktadır.

Su Yönetimi

103-2 103-3

Ekosistemlerin varlığı ve bu varlığın sürdürülebilirliği için gerekli en temel doğal kaynak sudur. Çeşitli mekanizmalar ile döngü halinde olmasına rağmen sınırlı bir kaynak olan suyun sürekli korunması gerekmektedir.

Topluluk şirketleri su kaynaklarının ve su kaynaklarının içinde bulunan ekosistemlerin korunmasına, çağa uygun uygulama örnekleri ile destek olmaktadır. Bu anlamda yol haritasını ulusal ve uluslararası standart ve su yönetim politikaları ile belirleyen Topluluk, su kaynaklarının sürdürülebilirliği için çalışmalar yapmaktadır.

Topluluk, çevre yönetim sisteminde uyguladığı gelişmiş ve güncel yapı ile paydaşları ve iş ortaklarını iyi uygulamalar konusunda ortak bir noktada buluşturmuştur. Bu anlamda su ayak izi ve su verimlilik çalışmalarına 2014 yılından bu yana devam etmektedir. Gönüllülük esaslı olan CDP (Carbon Disclosure Project) İklim Değişikliği ve Su Güvenliği Programı anketlerini de cevaplayan Topluluk şirketlerinden Pınar Süt ve Pınar Et, 2018 yılında da bu platforma raporlama yapmıştır.

Yaşar Topluluğu, belirli bazı tesis bölgeleri için su kaynaklarının korunması yönünde aktif çalışmalar gerçekleştirerek, faaliyet gösterdiği alanlardaki çalışmaları da destekleyerek, su kaynaklarını koruma bilinci ile çalışmalarına devam etmektedir. Yönetim düzeyindeki komiteler ile çevresel ve sürdürülebilirlik konularının yönetim mekanizmasında etkili olması sağlanmış, bu düşünce ile başta atık yönetime dair bir alt yapı oluşması gibi çevre ile ilgili mekanizmalarda gelişme ve ilerleme gözlenmiştir.

Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler

303-1 303-2 303-3 303-4 303-5

Pınar Su ve İçecek¹

• Tüm tesislerde üretimde "doğal kaynak suyu" kullanılmakta, kullanılan kaynakların debisi periyodik olarak isale hattı üzerinde bulunan debimetreler ile takip edilmektedir. Kullanıma alınan kaynakların toplam debisinin %30'u ekosistemin devamlılığının sağlanması için doğal ortama salınmaktadır. Yeni kaynak seçimi ve yapılacak yatırımlarda da "ekonomik verimlilik", "suyun adil paylaşımı, sosyal eşitlik", "çevre sağlığı ve ekosistem devamlılığı" ön planda tutulmaktadır. Yeni su kaynaklarının araştırılması ve uygun nitelikte kaynaklara yatırım fırsatlarının değerlendirilmesi, su kaynaklarının miktar ve kalite olarak genel bir plan çerçevesinde korunması, kontrol edilmesi ve en verimli şekilde kullanılması için Pınar Su ve İçecek ekiplerinin yanı sıra, iki farklı bölgede konusunda uzman Jeoloji Mühendislerinden danışmanlık hizmeti alınmaktadır.

• Atık su miktarlarının izlenerek üretim hattı yıkamaları, evsel kullanım alanları ve dolun sırasında oluşan kaçakların azaltılmasına yönelik iyileştirmelerle, ürün çeşitliliğinin artmasına rağmen 2018 yılında yaklaşık olarak geçen yılla aynı değerlerde atık su deşarjı yapılmıştır.

• Su kaynaklarının etkin yönetimi ve ekosistemin devamlılığı hedefi kapsamında, kaynaklardaki su hacmi değişkenliği ve üretime alınan su miktarı izlenmekte, üretim planlamaları yapılırken su miktarı verileri analiz edilerek doğal kaynağın sürdürülebilir yapısının korunması ön plana alınmaktadır.

• Temiz ve nitelikli suya ulaşım hakkının korunması kapsamında, su kaynaklarının yönetiminde etkili mekanizmalar geliştirilmesi için, kaynakların bulunduğu konumlarda Sağlık İl Müdürlükleri, Belediyeler, Su ve Kanalizasyon İşleri Genel Müdürlükleri ile periyodik temaslarda bulunmaktadır. Bu görüşmelerde; su kaynaklarının niteliklerinin korunması, bölgesel öncelikler ve sosyal politikalar, temiz, hijyenik ve nitelikli suya erişim stratejileri konularında yerel ve ulusal yaklaşımlar konusunda bilgi alınmakta ve bilgi aktarılmaktadır.

• Proses sularının doğal kaynak yerine kuyu suyundan temin edilmesi sağlanarak doğal kaynak suyunun verimli kullanımı hedeflenmektedir. Ayrıca, tesislerdeki biyolojik ve endüstriyel faaliyetlerden kaynaklanan atık suların arıtımı gerçekleştirilerek, analizler sonucu "deşarja uygun nitelikte" olan su doğaya salınmaktadır. Üretim hatlarında gerçekleştirilen otomasyona dayalı, kapalı devre dezenfeksiyon uygulamaları ile (CIP sistemleri), hatların temizliğinde ve dezenfeksiyonunda kullanılan su miktarı azaltılarak, su kullanım verimliliğinin artırılması yönünde çalışmalar yapılmaktadır. Bunun yanı sıra, kullanılan ambalaj malzemelerinin dolun öncesi dezenfeksiyonunda su kullanımına dayalı sistemler yerine, kuru dezenfeksiyon sistemleri (UV sistemleri gibi) kullanılarak üretimin bu adımlarında suya olan ihtiyaç ortadan kaldırılmaktadır.

Yaşar Topluluğu ürün ve hizmetlerinin doğal bir sonucu olarak oluşan su ayak izi azaltım çalışmalarının devam ettirilmesi ve kapsamlarının genişletilmesi için politikalar oluşturma hedefi doğrultusunda 2018 yılında birçok şirketinde yeni uygulamalar tasarlamıştır.

¹ Su çekim ve tüketim değerleri üretim gizliliği sebebiyle paylaşılmamıştır.

Pınar Süt

• Karbon Saydamlık Projesi – (CDP) Türkiye '2018 Su Programı Raporu' sonuçlarına göre de Pınar Süt gerçekleştirdiği çalışmalarla, Türkiye'de su yönetimi konusunda inisiyatif alan lider firmalar arasında yer almıştır.

• Pınar Süt, doğal kaynakların tüketimini izlemek, çevreye olan duyarlılığı artırmak ve üretim süreçlerinde su tüketiminin kontrol altına alınmasını sağlamak amacıyla fabrikalarında su ayak izi hesaplama çalışmaları yürütmektedir.

• Paketli ürün taşıma konveyörünün deformasyonunu önlemek için kullanılan bant kaydırıcı sistemlerinde iyileştirmeler gerçekleştirilerek su tasarrufu sağlanmıştır.

• Su israfının önlenmesi adına düzenli eğitimler verilmekte, tasarruf çalışmaları yapılmaktadır.

• Üretim proseslerindeki temizlik sistemleri optimize edilerek hem tüketilen su miktarı hem de arıtma tesisine gönderilen atık su miktarı azaltılarak çevreye çift yönlü olumlu etki sağlanmaktadır.

• Eskişehir fabrikada üretim kapasitesi artışı nedeniyle fabrikanın arıtma tesisi kapasitesinin artırılması kapsamında yeni biyolojik havuz inşaatına başlanmıştır. Özellikle deşarj limitlerinin sağlanabilmesi için günlük atık su analizleri yapılmış ve uygun arıtma yöntemleri ile kirlilik yükü en aza indirilmiştir. Peynir altı sularının hatları revize edilerek endüstriyel simbiyoz kapsamında değerlendirilmiştir.

• İzmir fabrikada Beyaz Peynir proses hattında gerçekleştirilen yeni yatırım ile randıman artışı gerçekleştirilmiştir. Buna bağlı olarak birim ton başına tüketilen temizlik kimyasalı ve su miktarı azaltılmıştır.

• Urfa fabrikada çiğ süt tankları ve süt alım hatlarının temizlik sistemlerinde gerçekleştirilen iyileştirme sonucunda ilgili hatlardaki birim temizlik başına su tüketiminde %39 oranında iyileşme sağlanmıştır.

• Eskişehir fabrikada UHT süt ambalajlama makinelerindeki su soğutma sisteminde değişikliğe gidilerek, makinelerde tesiste üretilen soğuk su kullanılmaya başlanmış ve bu sayede su tasarrufu sağlanmıştır.

• Yeni tasfiye suyu yatırımları ile daha verimli şekilde tasfiye suyu üretimine başlanmış olup ters yıkama süreleri ve miktarlarındaki azalmalar sayesinde su tasarrufu sağlanmıştır.

• Arıtma tesisine gönderilen suyun organik kirlilik yükünün azaltılmasına yönelik, sistemdeki organik atık kaçaqları engellenmiş ve su ayak izi azaltılmıştır.

• Tank galerisinde yer alan silo tankların soğutma su valflerine yapılan bakımlar ve silo tanklarda yer alan karıştırıcıların çalışma sürelerinin yeniden düzenlenmesi ile buradaki günlük su tüketimi %33 oranında azaltılmıştır.

• Üretim planlama optimizasyonu ile sterilizasyon hatlarındaki su tüketiminde günlük ortalama 51 ton azalma sağlanmıştır.

Pınar Et

• Pınar Et, 2017 yılı itibarıyla su ayak izi hesaplama çalışmalarına başlamıştır. Bu kapsamda su konusundaki performansını da şeffaf olarak CDP Su Güvenliği anketine raporlama yaparak bildirmektedir.

• Pınar Et arıtma tesisinin verimi 2018 yılında %98 olarak gerçekleşmiştir.

• Pınar Et yönetimi su azaltmaya yönelik hedeflerini belirlemiş, su tüketimini 2021 yılına kadar %5, 2023 yılına kadar %10 azaltmayı hedeflemiştir.

• Pınar Et Sürdürülebilirlik Yarışması proje sunumları organizasyonu yapılarak, tüm çalışanlar ile paylaşılmış, uygulamalar hakkında bilgilendirme yapılırken aynı zamanda proje üyeleri onurlandırılmıştır.

• Fabrika içerisindeki koridor temizliklerinde otomatik makineler etkin kullanılarak daha az su tüketimi sağlanmaktadır. Süreç temsilcilerinin tamamından oluşan çevre komitesi ile su tüketimine yönelik farkındalık yaratılarak suyun etkin kullanılması amaçlanmıştır. 2018 yılı boyunca tüm çalışanlara düzenli olarak sürdürülebilirlik ve çevre eğitimleri verilerek hem iş yaşamı hem de kendi özel hayatlarında su tasarrufunun önemi vurgulanmış ve su tüketiminin azaltılmasına katkı sağlanmıştır.

• Pınar Et Çevre Yönetim Sistemi kapsamında ton başına su tüketimini azaltmaya yönelik çalışmalar yapılmaktadır. 2018 yılında ton başına su tüketimi %9,57 azalmıştır.

• Pınar Et fabrikalarında suyun tasarruflu kullanımına ve geri dönüşümüne yönelik yeni uygulamalar hayata geçirilmektedir.

Makine soğutma suları ve hindi atıklarının rendering tesisine taşınmasında kullanılan suyun geri dönüşümü için kapalı devre sistemlere geçilmiştir.

Merkezi temizlik sistemini kuran partner ile çalışmalar yapılarak, kullanılan su miktarını azaltacak yüksek basınçlı sprey nozuller devreye alınmıştır.

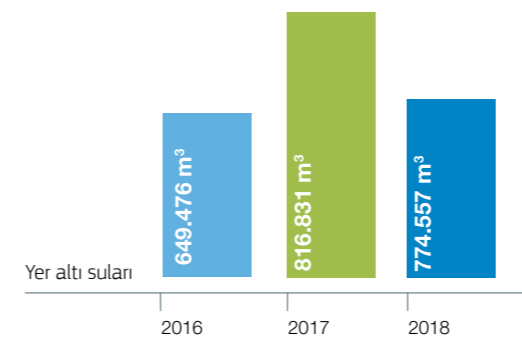
Şarküteri ürünlerin daha etkin soğutulmasına yönelik su spreyleme sistemleri yenilenmiştir.

Su kullanımını kontrol altına almak amacıyla tesis girişlerine ayrı sayaçlar takılmış ve tesislerdeki anlık tüketimlerin ölçümü için uzaktan izleme sistemi kurulmuştur.

Fazla su kullanımını engellemek için debi ve basınç kontrollü hidrofor pompa sistemleri kullanılmaya başlanmıştır.

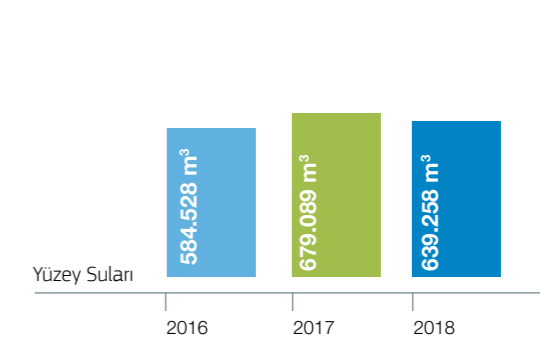
Pınar Et Çekilen Toplam Su Hacmi

Çekilen Toplam Su Hacmi

Pınar Et Atık Su Deşarjı

Atık Su Deşarjı

Viking Kağıt

• Su kaynağı olarak, koruma altında olan biyolojik çeşitlilik olmayan bölgeler seçilmiştir. Kuyulardan çekilen su, kağıt üretim sürecinde kullanılmaktadır.

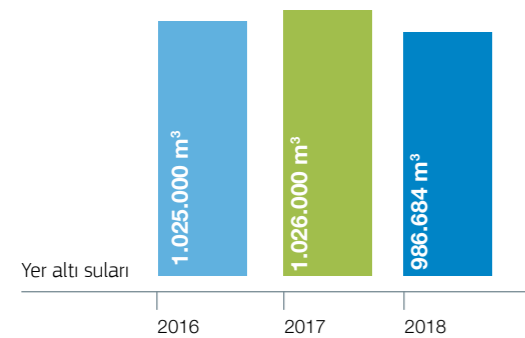

• Su ayak izi yıllık olarak şirket tarafından hesaplanmaktadır. Toplam su ayak izi mavi su ve gri sudan oluşmakta olup, yeşil su ayak izi yoktur. 2014 yılında toplam su ayak izi 2.303.505 m³ olarak gerçekleşirken, %16 iyileştirme sağlanarak 2018 yılında bu değer 1.923.900 m³ olmuştur.

• Gri su ayak izinin hesaplanması aşamasında; ilgili Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'ne göre Viking Kağıt atık suyu Su Kalite Parametre Sınıfı II'de yer almaktadır. (KOİ=50 mg/l). 2018 yılında arıtma tesisinden tamamı yasal şartları sağlamak üzere 933.403 m³ su tahliyesi yapılmıştır.

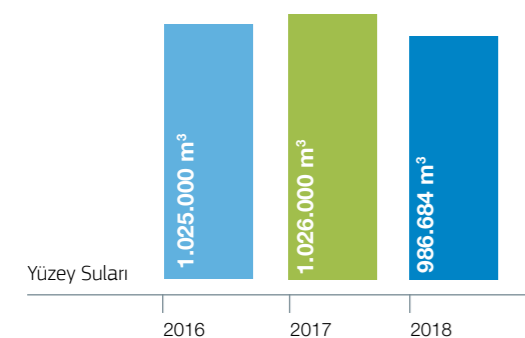
Viking Kağıt Çekilen Su Hacmi

Çekilen Toplam Su Hacmi

Viking Kağıt Atık Su Deşarjı

Atık Su Deşarjı

Altın Yunus

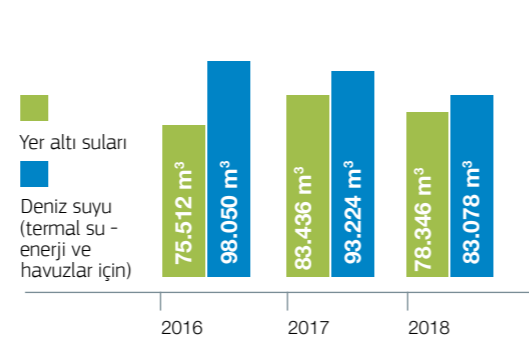
• Tesis su ihtiyacını sadece yer altı sularından karşılamaktadır. 2018 yılında toplam 78.346 m³ su çekilmiş ve tüketilmiştir. Tüketilen su tesis bünyesinde konumlandırılan sayaçlarla düzenli olarak takip edilmektedir. Tesiste oluşan atık su, biyolojik atık su arıtma tesisinde arıtmakta, bahçe ve orman alanlarında sulama amaçlı kullanılmaktadır.

• Atık su kalite standartları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı BOİ, KOİ, AKM ve PH olarak belirlenmiştir ve her ay düzenli olarak akredite firma tarafından analizi yapılmaktadır.

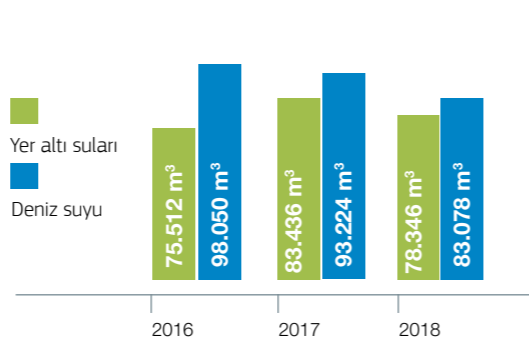
Altın Yunus Çekilen Toplam Su Hacmi

Çekilen Toplam Su Hacmi

Altın Yunus Atık Su Deşarjı

Atık Su Deşarjı

Çamlı Yem

• Yem üretimi yapılan Turgutlu ve Pınarbaşı fabrikalarında su; buhar üretimi, evsel amaçlı ve ürünlere girdi olarak kullanılmaktadır. Pınarbaşı fabrikasında su ihtiyacı Pınar Süt'ten, Turgutlu fabrikasında ise şebekeden karşılanmakta olup, bu tesislerde proses kaynaklı atık su oluşmamaktadır. Evsel kullanım kaynaklı oluşan atık su ise şebekeye deşarj edilmektedir.

• Beydere Organik Süt İşletmesi'nde su, hayvan yetiştiriciliğinde hayvanların su ihtiyacı, işletmenin temizliği, evsel kullanım ve tarımsal üretimde kullanılmaktadır. Tarımsal üretimde yetiştirilen yem bitkilerinin sulanması için sulama sistemi vasıtasıyla baraj suyu ve işletmeye ait kuyular vasıtasıyla yeraltı suyu kullanılmaktadır.

• Kültür balığı üretiminde su ana üretim unsurlarından biridir. Yavru balık üretiminin yapıldığı tesislerde denizden çekilen su arıtılarak, proses ihtiyacına göre ısıtılır veya soğutulur. Yetiştirme havuzlarında balık için uygun ortamı sağlayan su daha sonra denize geri deşarj edilir. Ayrıca üretimin belli aşamalarında kuyulardan elde edilen yeraltı suları da aynı amaç için kullanılır.

Çamlı Yem Çekilen Toplam Su Hacmi

Çekilen Toplam Su Hacmi	2016	2017	2018
Yüzey suları (m ³)	440.770	334.614	401.310
Yer altı suları (m ³)	1.947.723	1.622.030	2.481.125
Deniz suyu (m ³)	2.596.355	2.604.409	2.673.766
Üçüncü taraf suları (şebeke suyu vb.) (m ³)	29.875	32.146	34.556

Çamlı Yem Su Tüketimi

Su Tüketimi	2016	2017	2018
Su Tüketimi (m ³)	5.014.723	4.593.199	5.590.757

Enerji ve İklim Yönetimi

103-2 103-3 305-1 305-2 305-4 305-5

Günümüzde değişen iklim koşulları ve kaynakların hızlı tüketimi, enerjide yenilenebilir kaynaklara yönelmeyi ve enerjinin verimli kullanımını zorunlu kılmaktadır. Enerji ihtiyacı doğrultusunda insan kaynaklı yapılan tahribatlar ve bilinçsiz kaynak kullanımı nedeni ile gittikçe ivmelenen iklim değişikliği sorunları, küresel hedefler doğrultusunda mücadele edilmesi gereken konulardan biri olmuştur.

İklim değişikliğiyle mücadele kapsamında, enerji kullanımında en etkin yöntemin temiz ve yenilenebilir enerji kullanımı olduğuna inanan Yaşar Topluluğu, enerji politikasında bu alanda yaptığı düzenlemeleri takip etmekte ve desteklemektedir. Operasyon ve faaliyetlerinde çevresel etkiyi minimuma indirmek için enerji verimli yönetim şeklini benimseyen Yaşar Topluluğu, ulusal ve uluslararası platformlarda enerji verimli iyi uygulamaları takip ederek örnek almaktadır.

Yaşar Holding Şirketleri Toplam Enerji Tüketimi

Toplam Enerji Tüketimi	2016	2017	2018
Doğrudan Enerji Tüketimi (GJ)	2.273.265	2.398.150	2.673.995
Dolaylı Enerji Tüketimi (GJ)	408.938	550.093	422.278

Yaşar Holding Şirketleri Toplam Sera Gazı Emisyonları

Sera Gazı Emisyonları	2016	2017	2018
Kapsam 1 (tCO ₂ e/yıl)	155.589	161.975	175.003
Kapsam 2 (tCO ₂ e/yıl)	109.355	112.083	96.201

Gelecek nesiller için çevrenin en iyi şekilde korunması gerektiği bilinciyle çevresel etkilerini azaltmayı hedefleyen Topluluk, tesisleri için enerji verimliliği çalışmalarının düzenli takibi, geliştirilmesi, uygulamalar için gerekli altyapıların kurulması ve kurulu altyapıların yenilenmesi çalışmalarını yürütmekte, faaliyetlerini ekonomik ve çevresel kazanç etkisini göz önünde tutarak seçmekte ve uygulamaktadır.

Yaşar Topluluğu, "2020 yılına kadar birim ton üretim başına ortalama karbon emisyonunu %15 azaltma" hedefi çerçevesinde yaptığı çalışmalar sonucunda, 2018 yılı itibarıyla karbon emisyonunu baz yıla oranla %12.63 azaltmıştır.

Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler

302-1 302-2 302-3 302-4 302-5

Pınar Su ve İçecek

• Hat verimliliklerinin artırılmasına yönelik çalışmalar, periyodik ve tamini bakım faaliyetleri, üretim planlama etkinliği sayesinde tüm lokasyonlar toplamında endüstriyel enerji kullanımı yaklaşık %10 oranında düşürülmüştür.

• Bursa İnegöl Tesisi'nde geri dönüşlü şişe yıkamasında (PC ve Cam damacana hatları) kullanılan suyun ısıtılmasını sağlayan buhar jeneratöründe yapılan iyileştirmeler ile LNG kullanımı %40,6 düşürülmüştür.

• Bursa İnegöl Tesisi'nde 500 mL pet şişe üretiminde kullanılan preformda sağlanan gramaj düşüşü ile plastik (PET) kullanımı 2018 yılında 20,5 ton azaltılmıştır. Aynı amaçla palet sarımında kullanılan streçlerde yüksek performanslı düşük gramajlı malzeme kullanımı ile streç naylonu tüketimi %20 oranında azaltılmıştır.

• Sakarya Hendek Tesisi'nde yapılan yatırımlarla, hammadde/girdi malzeme ve ürünlerin daha yalın ve hızlı taşınması sağlanmıştır. Hareketliliğin azaltılarak yalınlaştırılması sayesinde enerji sarfiyatında bir önceki döneme göre %15 oranında düşüş sağlanmıştır.

Pınar Su ve İçecek Sera Gazı Emisyon Değerleri / tCO₂e

	Kapsam 1	Kapsam 2	Toplam
2016	810	8.478	9.288
2017	622	7.684	8.306
2018	433	6.900	7.333

Pınar Su ve İçecek Sera Gazı Emisyon Yoğunluğu / tCO₂e/ton

	Toplam
2016	0,169
2017	0,146
2018	0,144

Pınar Süt

• Karbon Saydamlık Projesi (CDP) Türkiye '2018 İklim Değişikliği Raporu' sonuçlarına göre Pınar Süt gerçekleştirdiği çalışmalarla lider firmalar arasında yer alarak CDP platformuna cevap veren gönüllü 7000'den fazla firma arasında B skoru ile puanlandırılmıştır.

• Pınar Süt fabrikalarında enerjinin verimli kullanılması ve tasarrufuna yönelik aşağıdaki uygulamalar gerçekleştirilmektedir.

- Tetrapak paketleme ünitesinde manuel çalışan hava üfleme nozulunun, operatör müdahalesi olmadan sadece üretim anında hava üfleyecek şekilde çalışması için otomasyon yapılmış ve aylık ortalama 15.363 m³ basınçlı hava kazancı ile 2.565 kWh elektrik tasarrufu sağlanmıştır.

- Fabrika çevre aydınlatmasında kullanılan 400 Watt sodyum buharlı lambaların, daha az bakım gerektiren 75 W kompakt tip florasan lambalar ile değişimi yapılmıştır. İşlem sonucu 30 adet lamba kompakt tip florasanla çevrilmiş; değişim sonucu yıllık ortalama 47.806 kWh tasarruf sağlanmıştır. Benzer şekilde depoda bulunan ve güç tüketimi 116 W olan florasanlar yerine başka bir alandan demonte edilen 30W gücünde led armatür takılmıştır. Bu sayede hem verim hem de 18.956 kWh'lık enerji tasarrufu elde edilmiştir.

- Buhar kondens suyunun ısıtma amacıyla yeniden değerlendirilmesi projesi gerçekleştirilerek sıcak su üretimi için gerekli canlı buhar tüketimine olan ihtiyaç ortadan kaldırılmış ve yıllık 2.245 GJ buhar enerjisi tasarrufu sağlanmıştır.

- Tetrapak dolun makineleri yerinde temizlik pompaları için pompadan kaçak olması durumunda alarm vererek, operatörü uyaran sistem tasarımı yapılmıştır. Bu sayede olası taşma anında pompa motorunun yanmasının önüne geçilmiştir.

- UHT ve Pastör sistemlerine ait kumanda panolarının olası elektrik

dalgalanmaları ve kesintilerinden etkilenmemesi için UPS temin edilerek, kumanda sistemine ait PLC'ler UPS'den beslenmiştir. Bu sayede enerji dalgalanmalarından kaynaklanan fazladan cıv ve su kullanımı oranı düşürülmüştür.

- HVAC (Isıtma, Havalandırma ve İklimlendirme) soğuk su sistemi için amonyak kompresörü yatırımı yapılarak, merkezi soğutma sisteminde, 2 derece yerine 7 derecelik yeni sistem buzlu su kullanılmaya başlanarak büyük ölçekte enerji tasarrufu sağlanmıştır.

Pınar Süt Sera Gazı Emisyon Değerleri (tCO₂e)

	Kapsam 1	Kapsam 2	Toplam
2016	32.573	37.061	69.634
2017	33.161	41.011	74.172
2018	32.228	39.803	72.031

Pınar Süt Sera Gazı Emisyon Yoğunluğu (tCO₂e/ton)

	Toplam
2016	0,200
2017	0,200
2018	0,202

Pınar Et

• Karbon Saydamlık Projesi (CDP) Türkiye '2018 İklim Değişikliği Raporu' sonuçlarına göre Pınar Et gerçekleştirdiği çalışmalarla lider firmalar arasında yer alarak CDP platformuna cevap veren gönüllü 7000'den fazla firma arasında B skoru ile puanlandırılmıştır.

• Pınar Et üretim proseslerinde enerji verimliliğine yönelik aşağıdaki çeşitli uygulamalar gerçekleştirilmektedir.

- Yaklaşık 10.000 m²'lik bir alanda izolasyonsuz çatı kaplama malzemesi, izolasyonlu çatı kaplama malzemeleri ile değiştirilmiştir.
- Aydınlatma sistemlerinde led armatür ve fotosel kullanımına başlanmıştır.
- Isı kayıplarını önlemek için, ısıtma ve soğutma sistemlerindeki izolasyonlar düzenli olarak yenilenmektedir.
- Buhar sistemlerinde ısı geri kazanımına yönelik projeler devreye alınmıştır. (Baca gazı ile su ısıtma sistemi)
- Buhar kazanı yakma sistemlerinde O₂ ve CO ölçüm ve izleme sistemi kurulumu yapılarak yanma verimliliği optimize edilmiştir.
- Soğutma sistemlerinin daha verimli işletilmesine yönelik kondenzasyon sıcaklığını düşürecek iyileştirme projeleri uygulanmıştır.
- Rendering prosesinden çıkan atık buhar enerjisi su ısıtma sisteminde kullanılması ile geri kazanılmış ve koku giderici sistemin performansına katkı sağlanmıştır.

Pınar Et Sera Gazı Emisyon Değerleri (tCO₂e)

	Kapsam 1	Kapsam 2	Toplam
2016	13.798	15.891	29.689
2017	10.725	16.147	26.872
2018	11.190	16.428	27.618

Pınar Et Sera Gazı Emisyon Yoğunluğu (tCO₂e/ton)

	Toplam
2016	0,694
2017	0,615
2018	0,627

Dyo Boya

• Dilovası Fabrikasında tanklarda kullanılan ölçüm sistemi "Radar Tipi Seviye Ölçüm Sistemi" ile değiştirilerek revize edilmiştir. 2018 yılında tank seviye ölçümlerinde CO₂ gazı kullanımı ortadan kalkmıştır. CO₂ kullanımının daha da azaltılması yönünde çalışmalar devam etmektedir.

• Isı yağ kazanı brülörlerinin modernize edilerek daha hassas oransallıkla çalışması ve Sentetik Reçine üretim reaktörlerinin ısıtma sistemlerinde oransal çalışma sağlanmıştır.

Dyo Boya Sera Gazı Emisyon Değerleri (tCO₂e)

	Kapsam 1	Kapsam 2	Toplam
2016	8.865	7.854	16.719
2017	9.565	8.950	18.515
2018	8.059	8.109	16.167

Dyo Boya Sera Gazı Emisyon Yoğunluğu (tCO₂e/ton)

	Toplam
2016	0,694
2017	0,615
2018	0,627

Viking Kağıt

• 2017 yılında kurutma için 5.038 TEP/ton kağıt enerji tüketimi mevcut iken gerçekleşen proje sonunda kurutmada değer 6.338 TEP/ton kağıt değerine çıkarılmıştır. Bu kazanım direkt doğalgaz yakımı ile buharın üretilmesi ve kurutmada kullanımının yerine elektrik üretiminden çıkan atık ısının kullanımı ile elde edilmiştir.

• Kojen projesi ile kağıt makinasında kurutma prosesinde buhar yerine, elektrik üretiminden açığa çıkan sıcak gazın kullanımı ile atık ısı değerlendirilerek enerji tasarrufu sağlanmıştır.

Viking Kağıt Sera Gazı Emisyon Değerleri (tCO₂e)

	Kapsam 1	Kapsam 2	Toplam
2016	20.513	27.231	47.744
2017	19.591	26.330	45.921
2018	31.556	10.553	42.109

Viking Kağıt Sera Gazı Emisyon Yoğunluğu (tCO₂e/ton)

	Toplam
2016	0,123
2017	0,118
2018	0,117

Çamli Yem

• Kompresörlerde oluşan atık ısının buhar kazanı besleme suyunun ısıtmada kullanılması ve yüksek verimli buhar kazanı kullanımı ile yüksek oranda tasarruf gerçekleştirilmiştir.

• Büyükbaş ve kanatlı yemlerinin yılın son iki ayında yeni yapılan Turgutlu yem fabrikasında üretilmesi ile enerji tasarrufu sağlanmıştır. Yeni fabrika uygun proses dizaynı, kullanılan ekipman ve cihazların yüksek verimli seçilmesi nedeniyle daha düşük enerji kullanarak üretim yapabilmektedir. Tasarruf hesabının yapılmasında baz olarak benzer üretimin eski fabrikada yapıldığı 2018 yılının ilk 6 ayı alınmıştır.

Çamli Yem Sera Gazı Emisyon Değerleri (tCO₂e)

	Kapsam 1	Kapsam 2	Toplam
2016	8.497	8.514	17.011
2017	9.480	8.687	18.167
2018	9.361	9.941	19.302

Çamli Yem Sera Gazı Emisyon Yoğunluğu (tCO₂e/ton)

	Toplam
2016	0,077
2017	0,076
2018	0,072

YBP

2018 yılında enerji tasarrufu konusunda farkındalık yaratmak adına çalışmalar ve dönemsel bilgilendirmeler yapılmaya başlanmıştır. Bölge ofis ve depolarda aydınlatma sistemlerinin led lambalarla değişimi sağlanarak verimlilik sağlanmıştır.

YBP Sera Gazı Emisyon Değerleri (tCO₂e)

	Kapsam 1	Kapsam 2	Toplam
2016	23.050	2.264	25.314
2017	23.603	2.196	25.798
2018	21.678	2.300	23.978

YBP Sera Gazı Emisyon Yoğunluğu (tCO₂e/ton)

	Toplam
2016	0,078
2017	0,076
2018	0,074

Şirketlerden Karbon Ayak İzi Projeleri

Yaşar Topluluğu sürdürülebilir bir dünya hedefi ile çıktığı yolda iklim değişikliğinin etkileri karşısında "Karbon ayak izi azaltım çalışmalarını aralıksız devam ettirmekte ve her geçen gün kapsamlarını genişletmektedir.

Pınar Süt

• Enerji ve iklim yönetiminde bahsedilen birçok projenin yanı sıra kullanılan ambalajlarda ve formülasyonlarda yapılan projeler ile kazanımlar sağlanmaktadır.

• 1.000 ml meyve sularında ambalaj değişikliği yapılarak, yıllık olarak 28,5 ton kağıt, 25 ton polietilen ve 7,3 ton alüminyum kullanımı azaltılmıştır. Azaltılan ambalaj atığı sayesinde yıllık karbon salımı 360 ton düşürülmüştür. Pınar Süt üç fabrikada da ürünün üretilip, sevk edilebilir hale getirilmesi lojistik avantajı sağlamış olup; yıllık proje kapsamında sağlanan lojistik avantajı, meyve suyu sevkiyatının yıllık 226.000 km azalmasına ve lojistiğe bağlı karbon salımının yıllık 240 ton azalmasına olanak sağlamıştır.

• Meyve nektarlarında ürün formülasyonları revize edilerek şeker kullanımı azaltılmıştır. Şeker üretiminde açığa çıkan katı atık ve yan ürünlerin azaltılması sağlanarak karbon emisyonunun düşürülmesi sağlanmıştır.

• Sos grubu ürünlerde ambalaj değişikliği projesi ile ambalaj atıklarının azaltılması ve karbon salımında azaltım sağlanmıştır. Kullanılan ambalajın azaltılması yıllık 189 ton CO₂'e azaltmış, piyasaya verilen plastik ambalajda 31 ton, kağıt ambalajda 3 ton olmak üzere toplam 34 ton azalma sağlanmıştır.

• Yoğurt grubu sepet içi plastik seperatör yerine kağıt seperatör kullanımı projesiyle plastik atık miktarı azaltılmıştır. Yıllık 6 ton PVC plastik kullanımı yerine 2 ton geri dönüşümlü malzeme olan tesliner kağıt kullanımına geçiş yapılmıştır. Bu sayede 18,7 ton karbon salımı azaltılmıştır.

• Seperatörsüz Protein Yoğurt Kolisi çalışmasında yapılan revizyon ile koli içi seperatör kullanım ihtiyacı ortadan kaldırılarak maliyet iyileştirme ve yıllık 4 ton daha az kağıt kullanımı sağlanmıştır. Bu sayede 3,2 ton karbon salımı da azaltılmıştır.

• Koli içi adet düzenlemeleriyle süzme peynir kolilerinde 6'lı koliden 8'li koliye geçilerek daha az oluklu mukavva kullanımı sağlanmıştır. 43,9 ton kağıt kullanımı 37,1 ton karbon salımı azaltılmıştır.

• Personel servis araçları kaynaklı oluşan karbon emisyonunun azaltılması amacıyla çalışmalar yapılmış, bu kapsamda şehir planları üzerinden güzergah işaretlemeleri yapılmış, servis doluluk oranları da göz önüne alınarak, hat birleştirmeleri gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonunda servis sayısı %8 azaltılarak, karbon emisyonunda azaltım sağlanmıştır.

YBP

YBP, Asya Depo Optimizasyon Projesi ile ürün depo sayısı azaltılmış, böylece klimalar optimum düzeyde kullanılarak bakım maliyetleri azalmıştır. Araçların yükleme esnasında elektrik kullanımlarının da optimum kullanımı projenin en önemli tasarruf sağlayan yönü olmuştur. Yeni depo düzeni yanı sıra şehir içi dağıtım optimizasyon çalışmaları ile rutlar düzenlenmiş ve 3 dağıtım aracı ve 13 satış temsilcisi aracı azaltılarak benzin tasarrufu sağlanmıştır. Projeler sayesinde yıllık 141.722 kWh elektrik tasarrufu, 2.361 kg CO₂'e daha az karbon salımı beklenmektedir.

YBP Asya Bölge Şehir İçi Dağıtım Optimizasyon Çalışmaları

Yeni depo düzeni yanı sıra şehir içi dağıtımda rut optimizasyonu projesinde, benzin tasarrufu, araç kira bedellerinin azaltılması ve optimum çalışan sayısı projenin beklenen getirileri olmuştur.

YBP Bursa Bölge'de 2017 yılında dayanıklı ve taze dağıtım için firma ve toplamda 29 araç ile yapılmaktaydı. İş sürecini verimli hale getirmek adına taze ürün dağıtım için çalışılan firma ile olan anlaşma iptal edilerek araç sayısı 21'e düşürülmüştür. 8 araçlık tasarrufla alınan yol ve yakıtta %25'lik tasarruf sağlanarak 67.555 kgCO₂e daha az karbon salımı gerçekleştirilmiştir.

Kasım 2018 tarihi itibarıyla YBP Avrupa Bölge Satış Ekibine Yeni Çalışma Modeli uygulanmaya başlanmıştır. Bu model ile, Avrupa KA ve Avrupa Geleneksel satış ekipleri güne sahada başlamakta ve günü sahada bitirmektedir. Sahada geçirilen sürenin artması ile verimliliğin artması sağlanmış olup, şirkete geliş-gidiş yakıtları azaltılarak yakıt tasarrufu yapılmıştır.

1 Ekim 2018 tarihi itibarı ile mobil satış dağıtım elemanı araçları iade edilmiş, yerine 7 satış dağıtım elemanı kadrosu eklenmiştir. Buna bağlı olarak trafikte geçen sürenin minimuma indirilmesi sağlanmış olup 17 araç kirası ve araç başı aylık ortalama 2 depo yakıttan tasarruf edilmiştir.

YBP Avrupa Bölge Şehir İçi Dağıtım Optimizasyon Çalışmaları ile, yeni depo düzeni yanı sıra şehir içi dağıtımda araç verimliliği artırılarak 4 dağıtım aracı azaltılmıştır. Bir dağıtım aracının çift rejimli hale gelmesi ile 3 araçlık tasarruf sağlanmış ve Pınar Gıda bayisi müşterilerin konumlarına göre rut optimizasyonu yapılarak yakın noktaların YBP, uzak noktaların bayii aktarımı yapılmış, bu iyileşmeden de 1 dağıtım araçlık tasarruf sağlanmıştır. Benzin tasarrufu, araç kira bedellerinin azaltılması ve optimum çalışan sayısı projenin dağıtım ve depo süreçleri için beklenen getiriler sağlanarak, karbon salımının azaltılmasına katkıda bulunulmuştur.

Pınar Su ve İçecek

- Suyun şişelenmesinde kullanılan preform malzemesinde yapılan gramaj azaltım çalışmaları ile, şişe oluşum prosesinde daha az enerji kullanımı sağlanarak salım miktarı azaltılmaktadır.
- Verimlilik artışını sağlayan üretim planlama faaliyetleri ve yalınlaştırma çalışmalarıyla tüm lokasyonlar toplamında endüstriyel enerji kullanımı yaklaşık %10 oranında düşürülmüş, daha az karbon salımı sağlanmıştır.
- Geri dönüşlü şişe yıkama prosesinde, suyun ısıtılmasında kullanılan buhar jeneratöründe yapılan iyileştirme faaliyetleri ile LNG kullanımı %40,6 düşürülmüş, salım oranı da bu doğrultuda azaltılmıştır.

Atık Yönetimi

103-2 103-3

Üretim faaliyetleri sonucu ham madde kullanımı ile ortaya çıkan nihai ürün yanında, atık ve ara ürünler de oluşmaktadır. Düzenli ve sistematik atık yönetim planları ile üretim proseslerinden çıkan atıklar ve yan ürünler başka işlem ve uygulamalar için ham madde olarak kullanılabilir. Yaşar Topluluğu, atığın kaynağında azaltımı, oluşan atıkların geri dönüşümü ve yeniden kullanımı, dönüştürülemeyen atığın ise sağlıklı ve çevresel uyum gözetilecek şekilde bertarafı süreçlerini içeren sürdürülebilir

bir atık yönetim sistemini benimsemiş, bu doğrultuda operasyon ve süreçlerini yürütmektedir.

Yaşar Topluluğu aynı zamanda ÇEVKO Vakfı'nın da kurucuları arasında yer almakta olup, geri kazanımlar ilgili Bakanlığın belirlemiş olduğu hedeflere göre gerçekleştirilmektedir.

Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler

306-1 306-2

Pınar Süt

• 'Sıfır Atık' yönetimi kapsamında bilinçlendirme eğitimleri verilerek, tüm atıkların en verimli şekilde geri kazanılması ve dönüştürülmesi konusunda farkındalık yaratılmaktadır.

• Pınar Süt fabrikalarında üretim ve bakım faaliyetleri ve günlük faaliyetler sonucu oluşan tüm tehlikeli ve ahşap palet, hurda demir gibi tehlikesiz nitelikteki atıklar, türlerine göre kaynağında ayrıştırılarak uygun geri dönüşüm ve geri kazanım işlemlerine tabi tutulmak üzere geçici olarak depolanmaktadır.

• Yemek artıkları ve bahçe atıkları biyo-bozunur atık kapsamında biyogaz üretiminde değerlendirilmek üzere belediyenin atık sahasına gönderilmektedir.

Pınar Su ve İçecek

- Üretim atıkları, fireler ve girdi malzemelerine ait ambalaj malzemeleri ile iadelerden ayrılan kağıt ve karton türevli ambalajlar, PET ve cam atıklar ayrıştırılarak uygun koşullarda kap ve konteynerlerde biriktirilmektedir. Bu atıklar daha sonra ambalaj atığı ve tehlikesiz atık deposuna götürülerek, belirlenen hacim ya da ağırlığa ulaştığında lisanslı toplama ayırma firmaları tarafından bertaraf edilmektedir.

• 3 milyon kg PET'in geri toplanması sağlanmış, 3 milyon kg cam geri dönüşüm döngüsüne kazandırılmıştır.

• Karton bazlı ambalaj malzemesinde, %54 oranında piyasadan geri toplanma sağlanmıştır.

Pınar Et

- Pınar Et tesisinde çıkan atıklar kaynağında ayrı poşetlere koyularak depolama alanlarına boşaltılmakta ve lisanslı atık firmalarına gönderilmektedir.

- 2018 yılında atık çamur ve işkembe atıkları yere değmeden gönderilmesi için direk konteynere boşaltılması sağlanmıştır.

- 2014 yılından beri her yıl olduğu gibi 2018 yılında da 10 atık pil getirene 1 fidan projesi devam etmiştir.

- 2018 yılında, KOSBİ Çevre Müdürlüğü ile yürütülen evlerden bitkisel atık yağ getirme projesi hayata geçirilmiştir.

- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yürüttüğü Sıfır Atık projesi çalışmaları devam etmiştir.

YBP

- Bölge ofis ve depolarında, mavi kapak toplama kampanyası, atık pil toplama kampanyası gibi uygulamalarla bu materyallerin geri dönüşümü sağlanmaktadır. Ayrıca depolarda biriken ambalaj atığı, streç, karton, naylonlar ve ürün plastikleri uygun bir alanda biriktirilerek geri dönüşüm firmaları tarafından toplanmaktadır.

- Antalya Bölge'de süt paletlerinin üzerinde gelen naylon palet giydirmeleri depolarda toplanarak, Pınar Süt'ün İzmir ve Eskişehir fabrikalarında tekrar kullanılmak üzere değerlendirilmektedir.

Viking Kağıt

- Piyasaya sunulan ürün ve ambalajlarından karton bazlı olan oluklu mukavvaların %56'sının, plastik bazlı olan dış ambalajların da yine %56'sının piyasadan geri toplanması ÇEVKO aracılığı ile yapılmaktadır.

Ödüllerimiz

Yaşar Holding

- TÜSİAD'ın kurucularından olan Yaşar Holding Onursal Başkanı Selçuk Yaşar, TÜSİAD'a kuruluşundan bugüne katkıları sebebiyle teşekkür plaketi ile onurlandırıldı.
- Yaşar Holding Onursal Başkanı Selçuk Yaşar'a Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği tarafından turizm sektörüne katkıları sebebiyle plaket verildi.
- Kariyer.net ana sponsorluğunda düzenlenen İnsan Kaynakları Zirvesi'nde Yaşar Holding, 8. kez İnsana Saygı Ödülü'nü almaya hak kazandı.

Pınar Et

• Pınar Et, “Yılın En Başarılı Ekibi” Gümüş Ödülü

Avrupa Kalite Yönetim Vakfı'nın (EFQM) Türkiye'deki ulusal iş birliği ortağı olan Türkiye Kalite Derneği (Kalder) İzmir şubesinin düzenlediği 19. Mükemmelliği Arayış Sempozyumu kapsamında gerçekleştirilen Yerel Kalite Ödülleri çerçevesinde, “Yılın En Başarılı Ekibi Gümüş Ödülü”nü “Pınarobot” ekibi tarafından geliştirilen “Dilimli Ürünlerin Paketlenmesi ve Paketlenmesinde Yapılan Otomasyon Projesi” ile Pınar Et kazandı.

• Pınar İllaki Fermente Sucuk, “Ambalaj Ay Yıldızları” Yetkinlik Ödülü

Ambalaj Sanayicileri Derneği (ASD) tarafından bu yıl 9.'su düzenlenen Ambalaj Ay Yıldızları Yarışması'nda Pınar Et, Ambalaj Malzemeleri ve Bileşenleri Kategorisi'nde Pınar İllaki Fermente Sucuk ile “Yetkinlik Ödülü”nü almaya hak kazandı.

Pınar Su Ve İçecek

- Lovemark IPSOS tarafından düzenlenen “Türkiye'nin 2018 Lovemarkları” araştırmasında Pınar Su ve İçecek, su kategorisinde sevilen markalar arasında yer aldı.

Dyo Boya

- Turkishtime Ar-Ge 250 listesinde en çok proje yapan ilk 10 şirket arasında yer aldı.
- Dyotherm Isolteco 110 “Yılın Isı Yalıtım Ödülü”ne layık görüldü.
- “Yannlar İçin Değer” projesi İMSAD Geleceğe Yatırım Ödülü aldı.

Altın Yunus

- Çeşme Kaymakamlığı, Deniz Temiz Derneği ve EMITT Doğu Akdeniz Turizm Fuarı'ndan Teşekkür Belgesi alındı.
- Altın Yunus, Yeşil Yıldız Otel Sertifikası aldı.

PınarSüt

• Pınar Süt, Avrupa'dan Üstün Lezzet Ödülü

Uluslararası Tat ve Kalite Enstitüsü (ITQI) tarafından Belçika'da düzenlenen törende Pınar Protein Süt Kakaolu, Pınar Protein Süt Vanilyalı ve Pınar Kakaolu Laktozsuz Süt, Michelin yıldızlı şeflerin ve sömelyelerin yer aldığı jüri tarafından Üstün Lezzet Ödülü'ne layık görüldü.

• Pınar Protein Süt ve Pınar Protein Yoğurt, “Yılın Seçilmiş Ürünü”

Yaklaşık 10 milyon TL yatırım ile üç yıl süren Ar-Ge çalışmalarının sonucunda tüketicilerle buluşan “Pınar Protein Süt” ve “Pınar Protein Yoğurt” tüketicilerin oylarıyla Katma Değerli Süt Ürünleri kategorisinde “Yılın Seçilmiş Ürünü” ünvanının sahibi oldu.

• Pınar Süt, En Başarılı Global Şirket Ödülü

Ekonomi ve iş dünyası dergisi Platin tarafından bağımsız pazar araştırma şirketi IPSOS iş birliğiyle yapılan araştırma sonuçlarına göre uluslararası ticarete öncü şirketlerin belirlendiği Global 100 Ödül Töreni ‘Endüstri 4.0’ teması ile gerçekleştirildi. Türkiye’yi global arenada başarıyla temsil eden Pınar Süt, içecek sektörünün lideri olarak ödülün sahibi oldu.

• Pınar Latte Art Barista Süt, En Yenilikçi Süt Ürünü Ödülü

Marketing Türkiye için Wizsight Araştırma'nın Poltio.com iş birliği gerçekleştirdiği “Yılın İnovatif Ürünleri” Araştırması'nda Pınar Latte Art Barista Süt, 2018'in En İnovatif Süt Ürünü seçildi.

• Pınar, Türkiye'nin En Beğenilen Şirketleri Ödülü

Capital ve Zenna Araştırma ve Danışmanlık tarafından yapılan araştırmada Pınar Süt, süt ve sütlü mamuller kategorisinin “En Beğenilen Şirketi” oldu. Araştırmada Pınar, iş dünyasından 1.480 orta ve üst düzey yönetici tarafından hizmet ve ürün kalitesi, müşteri memnuniyeti, güvenilirlik ve yenilikçilik gibi kriterlere göre değerlendirildi.

• Pınar Süt, Türkiye'nin En Başarılı Pazarlama Liderleri Ödülü

Capital Dergisi'nin düzenlediği ve Türkiye'nin en başarılı pazarlama ekiplerinin belirlendiği araştırma kapsamında Pınar Süt, 2018 yılındaki öncü çalışmaları ile ödüle layık görüldü

• Pınar Beyaz Grissinili, Ambalaj Ay Yıldızları Altın Ödülü

Ambalaj Sanayicileri Derneği tarafından düzenlenen Ambalaj Ay Yıldızları Ödülleri'nde Pınar Beyaz Grissinili, gıda kategorisinde “Altın Ödül”e layık görüldü.

• Pınar Protein Süt, Ambalaj Ay Yıldızları Bronz Ödülü

Ambalaj Sanayicileri Derneği tarafından düzenlenen Ambalaj Ay Yıldızları Ödülleri'nde Pınar Protein Süt içecekler kategorisinde “Bronz Ödül”e layık görüldü.

• Pınar Hardal ve Pınar Kefir Probiyotik İçecek, Ambalaj Ay Yıldızları Ödülü

Ambalaj Sanayicileri Derneği tarafından düzenlenen Ambalaj Ay Yıldızları Ödülleri grafik tasarım kategorisinde Pınar Hardal “Yetkinlik Ödülü”ne ve Pınar Kefir Probiyotik İçecek “Bronz Ödül”e layık görüldü.

• Pınar Süt, Türkiye İtibar Ligi'nde Başarı Ödülü

Repman ve Zenna Danışmanlık tarafından Türkiye'de bugüne kadar gerçekleştirilen en kapsamlı itibar yönetimi araştırması sonuçlarına göre Pınar Süt Türkiye İtibar Ligi'nde Başarı Ödülü'nü kazandı.

EKLER

GRI Standartları İçerik Endeksi

GRI İçerik Endeksi

GRI Standardı	Gösterge	Bölüm/Başlık	Sayfa Numarası
GRI 101: Temel 2016	GRI 101: Temel 2016		
Genel Standart Bildirimler	Genel Standart Bildirimler		
	Kuruluş Profili		
	102-1 Kuruluşun adı	Kısaca Yaşar Topluluğu	6
	102-2 Birincil markalar, ürünler ve hizmetler	Kısaca Yaşar Topluluğu, Kurumsal Profil	6, 8
	102-3 Kuruluşun genel merkezinin bulunduğu yer	Kısaca Yaşar Topluluğu	6
	102-4 Kuruluşun faaliyet gösterdiği ülke sayısı ve kuruluşun belirgin faaliyetlerinin olduğu ya da raporda anlatılan sürdürülebilirlik konu başlıklarıyla ilgili olan ülkelerin adları	Kısaca Yaşar Topluluğu, Kurumsal Profil	6, 8
	102-5 Mülkiyetin ve kanuni yapının niteliği	Kısaca Yaşar Topluluğu, Kurumsal Profil	6, 8
	102-6 Hizmet verilen pazarlar	Kısaca Yaşar Topluluğu, Kurumsal Profil	6, 8
	102-7 Kuruluşun ölçeği	Kısaca Yaşar Topluluğu, Kurumsal Profil, Ekonomik Performans	6, 8, 26
	102-8 Çalışanlar ve diğer işçiler ile ilgili bilgi	Çalışan Profili	38
	102-9 Tedarik Zinciri	Tedarik Zinciri Yönetimi	82
	102-10 Kuruluş ve tedarik zinciriyle ilgili gerçekleşen değişiklikler	Tedarik Zinciri Yönetimi	82
	102-11 İhtiyati yaklaşım veya ihtiyatlılık ilkesi	Etik ve Uyum, Risk Yönetimi	28, 30
	102-12 Harici girişimler	Sürdürülebilirlik Yönetimi Sürdürülebilirlik Yolculuğu	10, 14
	102-13 Dernek üyeliği	Üyelikler	32
	Strateji		
	102-14 En üst düzey karar mercii beyanı	Yönetimin Mesajı	4
	Etik Kurallar ve İlkeler		
	102-16 Değerler, ilkeler, standartlar ve davranış normları	İş Etiği	29
	Yönetişim		
	102-18 Yönetim yapısı	Yaşar Topluluğu Yönetim Kurulu ve Üst Yönetimi, Sürdürülebilirlik Yönetimi, Etik ve Uyum, Kurumsal Yönetim	7, 10, 28
	Paydaş Katılımı		
	102-40 Paydaş gruplarının listesi	Paydaş Diyalogu	27

	102-41 Toplu iş sözleşmesi anlaşmaları	Çalışan Hakları	42
	102-42 Paydaşların belirlenmesi ve seçilmesi	Paydaş Diyalogu	27
	102-43 Paydaş katılımı yaklaşımı	Paydaş Diyalogu	27
	102-44 Kilit konular ve kaygılar	Sürdürülebilirlik Öncelikleri, Paydaş Diyalogu,	13, 27
	Raporlama		
	102-45 Konsolide bilançolara veya eşdeğer belgelere dâhil edilen bütün kurumlar	Rapor Hakkında	5
	102-46 Rapor içeriği ve konu sınırlarının tanımlanması	Rapor Hakkında Sürdürülebilirlik Yönetimi, Sürdürülebilirlik Öncelikleri	5, 10, 13
	102-47 Öncelikli konuların listesi	Sürdürülebilirlik Öncelikleri	13
	102-49 Raporlamadaki değişiklikler	Sürdürülebilirlik Yönetimi, Sürdürülebilirlik Öncelikleri	10, 13
	102-50 Raporlama periyodu	Rapor Hakkında	5
	102-51 Önceki raporun tarihi	Haziran 2018	5
	102-52 Raporlama sıklığı	Rapor Hakkında	5
	102-53 Rapor ve içeriği ile ilgili sorular için iletişim bilgileri	Rapor Hakkında	5
	102-54 GRI Standartlarına göre seçilen uyumluluk seçeneği	Rapor Hakkında	5
	102-55 GRI içerik dizini	GRI İndeksi	104
	102-56 GRI içerik dizini	GRI İndeksi	5

Öncelikli Konular			
Öncelikli Konu: Ekonomik Performans			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Ekonomik Performans	26
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Ekonomik Performans	26
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Ekonomik Performans	26
GRI 201: Ekonomik Performans 2016	201-1 Üretilen ve dağıtılan ekonomik değer	Ekonomik Performans, Yerel Ekonomiye Katkı	26, 71
	201-2 İklim değişikliğinin mali yansımaları ve diğer risk ve fırsatlar	Ekonomik Performans	26
Öncelikli Konu: Dolaylı Ekonomik Etki			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	İşe İyi Bakmak, Topluma İyi Bakmak	22, 54
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	İşe İyi Bakmak, Topluma İyi Bakmak	22, 54
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	İşe İyi Bakmak, Topluma İyi Bakmak	22, 54
GRI 203: Dolaylı Ekonomik Etkiler 2016	203-1 Altyapı yatırımları ve desteklenen servisler	Kalite, İnovasyon ve Ar-Ge	64
	203-2 Önemli dolaylı ekonomik etkiler	Kalite, İnovasyon ve Ar-Ge, Sürdürülebilir Tanım ve Hayvancılık, Toplumsal Yatırım Çalışmaları	64, 70, 71
Öncelikli Konu: Yerel Ekonomiye Katkı			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Yerel Ekonomiye Katkı	71
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Yerel Ekonomiye Katkı	71
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Yerel Ekonomiye Katkı	71

Öncelikli Göstergeler Hizmetleri kapsamında GRI Hizmetleri GRI içerik indeksini ve 102-40 ile 102-49 arasında yer alan göstergeleri rapor içerisinde yer aldığı belirtilen referans noktalarında gözden geçirmiştir. GRI Hizmetleri, ilgili hizmeti İngilizce versiyon üzerinde gerçekleştirmiştir.

EKLER

GRI 203: Dolaylı Ekonomik Etkiler 2016	203-1 Altyapı yatırımları ve desteklenen servisler	Ekonomik Performansın Paydaşlar Üzerindeki Etkisi Kalite, İnovasyon ve Ar-Ge	24, 64
	203-2 Önemli dolaylı ekonomik etkiler	Ekonomik Performansın Paydaşlar Üzerindeki Etkisi, Kalite, İnovasyon ve Ar-Ge, Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık, Toplumsal Yatırım Çalışmaları	24, 64, 70, 71
Öncelikli Konu: Etik ve Uyum Çalışmaları			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Etik ve Uyum	28
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Etik ve Uyum	28
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Etik ve Uyum	28
GRI 205: Yolsuzlukla Mücadele 2016	205-2 Yolsuzlukla mücadele politika ve prosedürleri ile ilgili iletişim ve eğitim	Yolsuzlukla Mücadele, Risk Yönetimi	30
GRI 206: Rekabet Karşıtı Davranış 2016	206-1 Rekabete aykırı davranışlara, tröstleşme ve tekelcilik faaliyetleri	Etik ve Uyum	28
Öncelikli Konu: Enerji Verimliliği			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Yönetimi	90, 95
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Yönetimi	90, 95
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Yönetimi	90, 95
GRI 302: Enerji 2016	302-1 Kuruluş içi enerji tüketimi	Enerji ve İklim Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler	95, 96
	302-2 Kuruluş dışı enerji tüketimi	Enerji ve İklim Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler	95, 96
	302-3 Enerji yoğunluğu	Enerji ve İklim Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler	95, 96
	302-4 Enerji tüketiminin azaltılması	Enerji ve İklim Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler	95, 96
	302-5 Ürün ve hizmetlerde gerekli enerjinin azaltılması	Enerji ve İklim Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler	95, 96
Öncelikli Konu: Su Ayak İzi			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Çevre Yönetimi, Su Yönetimi	90
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Çevre Yönetimi, Su Yönetimi	90
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Çevre Yönetimi, Su Yönetimi	90
GRI 303: Su ve Atıksu 2018	303-1 Paylaşılan kaynak olan suyla etkileşim	Su Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler	90, 91
	303-2 Su deşarjına bağlı etkilerin yönetimi	Su Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler	90, 91
	303-3 Kaynağından çekilen su	Su Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler	90, 91
	303-4 Su deşarjı	Su Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler	90, 91
	303-5 Su tüketimi	Su Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler	90, 91

Öncelikli Konu: Emisyonlar			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Yönetimi	90, 95
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Yönetimi	90, 95
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Çevre Yönetimi, Enerji ve İklim Yönetimi	90, 95
GRI 305: Emisyonlar 2016	305-1 Direk (Kapsam 1) Sera gazı emisyonları	Enerji ve İklim Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler	95, 96
	305-2 Dolaylı (Kapsam 2) Sera gazı emisyonları	Enerji ve İklim Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler	95, 96
	305-4 Sera gazı emisyon yoğunluğu	Enerji ve İklim Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler	95, 96
	305-5 Sera gazı emisyonlarının azaltılması	Enerji ve İklim Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler	95, 96
Öncelikli Konu: Atık Yönetimi			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Çevre Yönetimi, Atık Yönetimi	90-100
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Çevre Yönetimi, Atık Yönetimi	90-100
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Çevre Yönetimi, Atık Yönetimi	90-100
GRI 306: Atıksular ve Atıklar 2016	306-2 Cinsine ve bertaraf yöntemine göre atıklar	Atık Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler	100
	306-3 Önemli su sızıntı ve kaçakları	Su Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler Atık Yönetimi - Şirketlerden İyi Örnek ve Gelişmeler	90, 91, 100
Öncelikli Konu: Tedarikçilerin Çevresel ve Sosyal Uygunluğu			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Tedarik Zinciri Yönetimi	82
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Tedarik Zinciri Yönetimi	82
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Tedarik Zinciri Yönetimi	82
GRI 308: Tedarikçilerin Çevresel Bakımdan Değerlendirilmesi 2016	308-1 Çevresel kriterler kullanılarak elenmiş/taranmış yeni tedarikçiler	Tedarik Zinciri Yönetimi - Şirketlerden Gelişmeler	82
	308-2 Tedarik zincirinde belirgin ölçekte mevcut ve olası olumsuz çevresel etkiler ve alınan önlemler	Tedarik Zinciri Yönetimi - Şirketlerden Gelişmeler	82
GRI 414: Tedarikçilerin Toplum Üzerindeki Etkileri Bakımından Değerlendirilmesi 2016	414-1 Sosyal kriterlerin kullanılmasıyla izlenen/denetlenen yeni tedarikçiler	Tedarik Zinciri Yönetimi - Şirketlerden Gelişmeler	82
	414-2 Tedarik zincirinde görülen olumsuz sosyal etkiler ve alınan önlemler	Tedarik Zinciri Yönetimi - Şirketlerden Gelişmeler	82
Öncelikli Konu: Çalışan Hakları			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Çalışan Hakları	42
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Çalışan Hakları	42
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Çalışan Hakları	42
GRI 401: İstihdam 2016	401-1 Yeni personel alımı ve personel değişim oranı	Çalışan Profili	38
	401-2 Geçici veya yarı zamanlı çalışanlara sağlanmayan ve tam zamanlı çalışanlara sağlanan yan haklar	Çalışan Hakları, Çalışanlara Sunulan Haklar	42, 45

	401-3 Doğum izni	Çalışan Profili	38
Öncelikli Konu: İSG			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	İş Sağlığı ve Güvenliği	47
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	İş Sağlığı ve Güvenliği	47
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	İş Sağlığı ve Güvenliği	47
GRI 403: İş Sağlığı ve Güvenliği 2018	403-1 Resmi müşterek yönetim-işçi sağlık ve güvenlik komitelerinde temsil edilen toplam iş gücü yüzdesi	İSG Kurulları	49
	403-2 Yaralanma türleri ve yaralanma oranları, meslek hastalıkları, kayıp günler	İş Kazaları ve Kayıp Günler	50
	403-3 Kaza oranı sık veya belirli hastalıklara yakalanma konusunda riski yüksek mesleki faaliyetlerle uğraşan işçiler	İş Kazaları ve Kayıp Günler	50
	403-4 Sendikalarla yapılan resmi sözleşmeler kapsamındaki sağlık ve güvenliğe ilişkin konular	İSG Kurulları	49
Öncelikli Konu: Çalışan Gelişimi			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Çalışan Gelişimi	46
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Çalışan Gelişimi	46
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Çalışan Gelişimi	46
GRI 404: Eğitim ve Öğretim 2016	404-1 Çalışan başına yıllık ortalama eğitim saati	Çalışan Gelişimi, Eğitim ve Gelişim Faaliyetleri	46, 47
	404-2 Çalışan gelişimini destekleyen yetenek yönetimi ve yaşam boyu öğrenim programları	Çalışan Gelişimi, Kariyer Yönetim Sistemi	46, 47
Öncelikli Konu: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Çalışanlara İyi Bakmak	34
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Çalışanlara İyi Bakmak	34
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Çalışanlara İyi Bakmak	34
GRI 405: Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliği 2016	405-1 Yönetişim organlarının ve çalışanların çeşitliliği	Çalışan Profili	38
Öncelikli Konu: Tüketici/Müşteri Sağlığı ve Güvenliği			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1 Öncelikli konuların açıklanması ve sınırları	Tüketici ve Müşteri Sağlığı ve Güvenliği	59
	103-2 Yönetim yaklaşımı ve bileşenleri	Tüketici ve Müşteri Sağlığı ve Güvenliği	59
	103-3 Yönetim yaklaşımının değerlendirilmesi	Tüketici ve Müşteri Sağlığı ve Güvenliği	59
GRI 416: Müşteri Sağlığı ve Güvenliği 2016	416-1 Ürün ve hizmet kategorilerinde sağlık ve güvenlik etkileri değerlendirmesi	Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti, Kalite, İnovasyon ve Ar-Ge	62-64
	416-2 Ürünlerin ve hizmetlerin sağlık ve güvenlik etkileriyle ilgili uyumsuzluk vakaları	Tüketici ve Müşteri Bilgilendirmesi ve Etik Pazarlama	62
GRI 417: Pazarlama - Ürün ve Hizmet Etiketleme 2016	417-1 Ürün ve hizmet bilgileri ve etiketlemeyle ilgili gereklilikler	Tüketici ve Müşteri Bilgilendirmesi ve Etik Pazarlama	62
	417-2 Ürün ve hizmet bilgileri ve etiketlemeyle ilgili uyumsuzluk vakaları	Tüketici ve Müşteri Bilgilendirmesi ve Etik Pazarlama	62
	417-3 Pazarlama iletişimleriyle ilgili uyumsuzluk olayları	Tüketici ve Müşteri Bilgilendirmesi ve Etik Pazarlama	62

Yaşar Holding BM Küresel İlkeler Sözleşmesi İlerleme Bildirimi

Küresel İlkeler	Bölüm/Sayfa
İNSAN HAKLARI	
İlke 1. İş dünyası, ilan edilmiş insan haklarını desteklemeli ve bu haklara saygı duymalıdır.	Yönetim Mesajı s.4 Sürdürülebilirlik Yolculuğumuz s.14 Etik ve Uyum - Risk Yönetimi s.28, 30
İlke 2. İş dünyası, insan hakları ihlallerinin suç ortağı olmamalıdır.	Çalışan Profili s.38 İş Ortaklarına İyi Bakmak s.78
ÇALIŞMA STANDARTLARI	
İlke 3. İş dünyası, çalışanların sendikalaşma ve toplu müzakere özgürlüğünü desteklemelidir.	Çalışanlara İyi Bakmak s.34
İlke 4. Zorla ve zorunlu işçi çalıştırılmasına son verilmelidir.	
İlke 5. Her türlü çocuk işçi çalıştırılmasına son verilmelidir.	
İlke 6. İşe alım işe yerleştirmede ayrımcılığa son verilmelidir.	
ÇEVRE	
İlke 7. İş dünyası, çevre sorunlarına karşı ihtiyati yaklaşımları desteklemeli.	Çevreye İyi Bakmak s.86
İlke 8. Çevresel sorumluluğu arttıracak her türlü faaliyete ve oluşuma destek vermeli.	
İlke 9. Çevre dostu teknolojilerin gelişmesini ve yaygınlaşmasını desteklemeli.	
YOLSUZLUKLA MÜCADELE	
İlke 10. İş dünyası, rüşvet ve haraç dahil her türlü yolsuzlukla savaşmalıdır.	Etik ve Uyum - Risk Yönetimi s.28,30

Yaşar 2018 Sürdürülebilirlik Raporu sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve Rapor'un kapsadığı döneme ait doğru ve güvenilir olduğuna inanılan bilgi ve kaynaklar kullanılmıştır. Bu Rapor'da yer alan içerik herhangi bir beyan, garanti veya taahhüt olarak yorumlanamayacağı gibi, bu içeriğin eksiksiz ve değişmez olduğu garanti edilmemektedir.

Bu Rapor'un her hakkı Yaşar Holding A.Ş.'ye aittir.

Yaşar Holding A.Ş.

Merkez

Şehit Fethi Bey Caddesi No:120 Alsancak-İzmir
Tel : 0 232 495 00 00
Faks :0 232 484 17 89
Web: www.yasar.com.tr
E-posta: info@yasar.com.tr

İstanbul Temsilcilik

Ömer Avni Mah. İnebolu Sok. No:17 (Set Üstü) Beyoğlu – İstanbul
Tel: 0 212 251 46 40
Faks: 0 (212) 244 42 00
E-posta: info@yasar.com.tr

Ankara Temsilcilik

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı
Ali Suavi Sok. No: 11 Maltepe
06570 Ankara
Tel: 0 (312) 294 92 00 (Pbx)
Faks: 0 (312) 232 01 82 - 232 16 73
E-posta: info@yasar.com.tr

İçerik ve Raporlama Danışmanı
İçerik ve Raporlama Danışmanı
EY Türkiye
sustainability@tr.ey.com

Rapor konsepti ve tasarım uygulama
İndeks İçerik ve İletişim Danışmanlık
www.indeksiletisim.com